

**Sacra parallela (recensiones secundum alphabeti litteras dispositae,
quae tres libros conflant) (fragmenta e cod. Berol. B.N. gr. 46 [† parallela
Rupefucaldina])**

Ο ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

Στοιχείον Ἄλφα. Α΄. Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως, καὶ κατασκευῆς· καὶ ὅσα περὶ ἡμῶν ἐν Γραφαῖς ἐμφέρεται. Β΄. Περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι αὐτεξούσιον αὐτὸν πεποίηκεν ὁ Θεὸς, καὶ ἡγεμόνα τῶν ἐπιγείων ἀπάντων. Γ΄. Περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι ἐπ' ἀφθαρσίᾳ καὶ ἀθανασίᾳ κατὰ θεῖαν δωρεάν πρὸς τοῦ Θεοῦ διεπλάσθη, ἐντολῆς θείας δηλαδὴ φυλαττούσης τὴν χάριν. Δ΄. Περὶ τοῦ Ἀδάμ· ὅτι σοφώτατος, καὶ διορατικὸς, καὶ προφήτης ὑπῆρχε πρὸ τῆς παρακοῆς. Ε΄. Περὶ ἀγαθοεργίας καὶ ἀγαθοποιῶν. ς΄. Περὶ ἀνηκόων καὶ ἀνυποτάκτων. Ζ΄. Περὶ ἀρχόντων, καὶ ἀρχομένων· ὅτι τῶν ἀρχομένων τὰ πταίσματα τοῖς ἄρχουσιν ἐπιγράφονται, ὡς παρ' αἰτίαν ἐκείνων καὶ ἀμέλειαν συμβαινόντων. Η΄. Περὶ ἀρχομένων· ὅτι ἐξομοιοῦνται οἱ ἀρχόμενοι τοῖς τῶν ἀρχόντων ἦθεσιν. Θ΄. Περὶ ἀρχομένων· ὅτι πρὸς τὰς προαιρέσεις τῶν ἀρχομένων τὰς πονηρὰς, οὕτω καὶ ἄρχοντας λοιμοὺς καθιστᾷ τὸ θεῖον κρίμα. Ι΄. Περὶ ἀρχόντων· ὅτι χρῆ κατὰ τὸν τύπον τοῦ Κυρίου δι' ὑποδειγμάτων ἀγαθῶν ἀνάγειν πρὸς ἀρετὴν τὸν ὑπήκοον, καὶ προσφιλῆ ἑαυτοῖς ποιεῖν τὸν λαόν. ΙΑ΄. Περὶ ἀρχόντων καὶ προεστώτων· ὅτι χρῆ πυκνότερον ταῖς νοθεσίαις καὶ διαμαρτυρίαις χρῆσθαι αὐτοὺς πρὸς τὸν λαόν, πρὸς τὸ ἑαυτῶν ἀκίνδυνον. ΙΒ΄. Περὶ ἀναρχίας· ὅτι ἐπιβλαβῆς, καὶ ἐπικίνδυνος, καὶ συγχύσεως αἰτία. ΙΓ΄. Περὶ ἀρίστων ἀνδρῶν· ὅτι σωτήριος ἢ τούτων ἐφορεία καὶ ἐπιστάσις τοῖς πράγμασιν καὶ τῷ λαῷ. ΙΔ΄. Περὶ ἀφορίας χρηστῶν ἀνδρῶν· ὅτι ἐπικίνδυνος τῷ βίῳ. 96.444 ΙΕ΄. Περὶ ἀφορίας θείου λόγου, παρ' αἰτίαν τῶν μὴ ὑπακούοντων τῇ τούτου διδασκαλίᾳ. Ις΄. Περὶ ἀκαταστάτων τῷ λογισμῷ, καὶ τῇ γνώμῃ ἀνιδρύντων. ΙΖ΄. Περὶ ἀδήλων καὶ ἀγνοουμένων ἡμῖν πραγμάτων· καὶ ὅτι ἀλυσιτελής ἢ περὶ τούτων ἀδολεσχία, καὶ φαντασιώδης. ΙΗ΄. Περὶ ἀγγέλλοντος καὶ μεσάζοντος ἀπόκρισιν. ΙΘ΄. Περὶ ἀγγελίας ἀγαθῆς. Κ΄. Περὶ ἀγγελίας κακῆς. ΚΑ΄. Περὶ ἀμαρτημάτων· ὅτι τὰ ἡμέτερα ἀμαρτήματα προξενούσι, καὶ ἄγουσιν ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά. ΚΒ΄. Περὶ ἀνθρωπαρέσκων, καὶ προσποητῶς καὶ ὑπούλως διακειμένων. ΚΓ΄. Περὶ αὐταρέσκων, καὶ ἑαυτοὺς συνιστώντων, καὶ ἑαυτοὺς ἀποδεχομένων. ΚΔ΄. Περὶ ἀποκρίσεως ἀπολογίας· ὅτι χρῆ ἐν συνέσει καὶ ὀνόματι Κυρίου τὰς ἀπολογίας τῶν ἐπερωτήσεων ποιεῖσθαι· μάλιστα δὲ, περὶ σωτηριώδους ἡμῶν πίστεως· ἀνατιθέμενοι γὰρ τῷ Θεῷ τὰς διασαφήσεις τῶν ἐπερωτήσεων, τὸ μέγιστον μετὰ καὶ τῆς ἀληθείας ἑαυτοῖς περιποιούμεθα κλέος. ΚΕ΄. Περὶ τῶν ἀποκρινόμενων θρασέως. Κς΄. Περὶ αἰτούμενων· ὅτι χρῆ τὰς ἐν προσευχαῖς τοῦ Θεοῦ αἰτήσεις κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν, καὶ μὴ κατὰ τὸ ἡμέτερον αἰτεῖν θέλημα. Οὐκ ἴσμεν γὰρ τὸ συμφέρον ἡμεῖς. Αὐτὸς δὲ, ἅτε πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ πάντων προγνώστης, πρὸς μὲν τὰ λυσιτελοῦντα ἐτοιμώτατα ἐπινεύει, πρὸς δὲ τὰ βλάβην φέροντα οὐ συνεργεῖ αἰτούμενος. ΚΖ΄. Περὶ ἀποβεβλημένων καὶ ἀπροσδέκτων πραγμάτων παρὰ Θεῷ. ΚΗ΄. Περὶ ἀδυνάτων καὶ δυσχερῶν πραγμάτων παρ' ἡμῖν. ΚΘ΄. Περὶ ἀγορᾶς, καὶ τῆς περὶ ταύτην τῶν ἐφόρων καταστάσεως. Λ΄. Περὶ ἀρμοδίων καὶ ὠραίων πραγμάτων. ΛΑ΄. Περὶ ἀναρμόστων καὶ ἀπρεπῶν πραγμάτων. ΛΒ΄. Περὶ ἀπειλῆς· ὅτι χρῆ φοβεῖσθαι τοῦ Θεοῦ τὰς ἀπειλὰς, καὶ μὴ καταφρονητικῶς ἐπ' ὀλέθρῳ διακεισθαι. ΛΓ΄. Περὶ ἀνωφελῶν καὶ ἀντιθέτων πραγμάτων. ΛΔ΄. Περὶ τῶν ἑαυτοὺς ἀτιμαζόντων. ΛΕ΄. Περὶ τῶν ἀσεβῶς ἀπρονόητον εἶναι τὸν κόσμον, καὶ τὰ κατὰ τοῦτον πράγματα λεγόντων. Λς΄. Περὶ ἀρᾶς ἀκαίρου, καὶ ματαίας, καὶ εὐδαίμονος. ΛΖ΄. Περὶ ἀκροάσεως· ὅτι χρῆ σπουδαίους πρὸς τὰς ἐπωφελεῖς εἶναι ἀκροάσεις, ἀποδιδράσκειν δὲ τὰς τῶν ἀνονήτων. ΛΗ΄. Περὶ τῶν παρακροωμένων

ἐπιβούλως τὰ ἀλλότρια. ΛΘ'. Περὶ ἀργολόγων, καὶ βαττολόγων, καὶ αἰσχρολόγων. Μ'. Περὶ ἀκοινωνήτων, καὶ ἀσυμφώνων πραγμάτων. ΜΑ'. Περὶ ἀπληστίας· ὅτι ἀπλήστως ἔχομεν πρὸς τὴν τοῦ πλείονος ὄρεξιν. ΜΒ'. Περὶ ἀμαρτάνοντος καὶ σφάλλοντος· ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐντρέπεσθαι, καὶ μὴ ἀντιρρήμονεῖν τῷ ἐλέγχοντι. ΜΓ'. Περὶ ἀστρολόγων. ΜΔ'. Περὶ ἀγίων, καὶ μακαριζομένων ἐφ' οἷς δρῶσι, καὶ ὑπὲρ ὧν τετυχήκασι· καὶ ὅτι τοῖς ἀγίοις ἐπαναπαύεται ὁ Θεός. ΜΕ'. Περὶ ἀφέσεως ἀμαρτιῶν, καὶ κατὰ πόσους τρόπους κεχάριστα ἡμῖν παρὰ Θεοῦ τοῦ μόνου δυναμένου ἀφιέναι ἀμαρτίας, ὁ ἴλασμός τῶν πλημμελημάτων. Μζ'. Περὶ ἀναθέματος καὶ ἀφορισμοῦ· καὶ ποσαχῶς τὸ ἀνάθεμα λαμβάνεται. 96.445 ΜΖ'. Περὶ τοῦ ἄφυκτον εἶναι τὸν Θεόν, καὶ ἀπερίγραπτον· καὶ ὅτι πάντα περιδέδρακται, καὶ ἐφορᾷ, καὶ οὐδὲν αὐτὸν λέληθε. ΜΗ'. Περὶ τοῦ ἀκατάληπτον εἶναι τὸν Θεόν, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἡμᾶς τὰ κρυπτά καὶ ἐπέκεινα τῶν διατεταγμένων ἡμῖν ζητεῖν, ἢ περιεργάζεσθαι. Ἀνέφικτος γὰρ ἡμῖν, καὶ ἀκατάληπτος ἀνθρώποις οὖσιν ἢ τούτων εὗρεσις, καὶ ἀλυσιτελής. ΜΘ'. Περὶ ἀγάπης καὶ φόβου πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ὅτι παντὸς ἀγαθοῦ ὑπερέχουσιν. Ν'. Περὶ τῶν μὴ ἀγαπώντων τὸν Θεόν, μηδὲ φοβουμένων αὐτόν. ΝΑ'. Περὶ ἀντιλογίας πρὸς Θεόν· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀντιλέγειν, ἢ δικαιολογεῖσθαι πρὸς αὐτόν, ἢ πολλὰ ῥήματα περὶ αὐτοῦ λέγειν. ΝΒ'. Περὶ τοῦ, ὅτι καὶ ἄγγελοι ἀμαρτήσαντες κολάζονται. ΝΓ'. Περὶ τοῦ, ὅτι ἀγγέλους φύλακας ἡμῖν ἐπέστησεν ὁ Θεός. ΝΔ'. Περὶ ἀποφάσεως παρὰ Θεοῦ γινομένης· καὶ ὅτι οὐ δεῖ παρὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπεύεσθαι. ΝΕ'. Περὶ ἀνακαινισμού τῶν ὀρωμένων· λέγω δὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Νζ'. Περὶ τῆς ἀστάτου καὶ ἀβεβαίου τῶν ἀνθρωπίνων καταστάσεως· καὶ ὅτι ἐπίμοχθος καὶ ἐπώδυνός ἐστιν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος. ΝΖ'. Περὶ ἀναμαρτησίας· καὶ ὅτι οὐδεὶς ἀναμάρτητος, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. ΝΗ'. Περὶ τῶν ἀμαρτανόντων καὶ νομιζομένων λανθάνειν τὸν Θεόν. ΝΘ'. Περὶ ἀρᾶς ὑπὸ Κυρίου, καὶ προφητῶν, καὶ ἀποστόλων γινομένης. Ξ'. Περὶ ἀγάπης καὶ εἰρήνης, καὶ ὁμονοίας, καὶ εἰρηνοποιῶν. ΞΑ'. Περὶ ἀληθείας καὶ μαρτυρίας πιστῆς. ΞΒ'. Περὶ ἀκηδίας καὶ ἀθυμίας. ΞΓ'. Περὶ ἄφρονος καὶ ἀνοήτου. ΞΔ'. Περὶ τῶν ἀποδεχομένων τὰ πονηρὰ, καὶ ἀτιμαζόντων καὶ ψεγόντων τὸ δίκαιον. ΞΕ'. Περὶ ἀπλοῦ καὶ ἀκάκου τὸν τρόπον. Ξζ'. Περὶ αἰσχύνης ἀγαθῆς. ΞΖ'. Περὶ αἰσχύνης πονηρᾶς. ΞΗ'. Περὶ ἀπογνώσεως· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἡμᾶς ἀπογινώσκειν ἑαυτῶν σωτηρίας. ΞΘ'. Περὶ ἀπραγμοσύνης καὶ ἡσυχίας· καὶ ὅτι τὸ ἡρεμεῖν τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν προξενεῖ. Ο'. Περὶ ἀπαρχῶν καὶ δεκατῶν· ὅτι δεῖ ταῦτα προσφέρειν τῷ Θεῷ. ΟΑ'. Περὶ ἀπαντημάτων καὶ τῶν ἀπὸ κακῶν εἰς κακὰ ἐμπίπτόντων. ΟΒ'. Περὶ ἀμοιβῆς καὶ ἀνταποδόσεως ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· καὶ ὅτι αἰώνια καὶ ἀτελεύτητα τὰ ἑκατέρωθεν ἀποκείμενα, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε δεινὰ κολαστήρια. ΟΓ'. Περὶ ἀμοιβῆς τῶν εὐ καὶ κατ' ἀρετὴν βιωσάντων ἐν ἀπεράντῳ μακαριότητι. ΟΔ'. Περὶ τῆς φοβερᾶς ἀναστάσεως. ΟΕ'. Περὶ τῆς ἀγίας, καὶ ἀκτίστου, καὶ συναϊδίου, καὶ ὁμοουσίου Τριάδος. Οζ'. Περὶ ἀγίων ἀγγέλων· καὶ ὅτι ἐν αἰοιδίμῳ μακαριότητι διάγουσι, λειτουργοῦντες τῇ σεβασμίῳ Τριάδι. ΟΖ'. Περὶ αἰρετικῶν, καὶ τῶν περὶ πίστιν λογομαχοῦντων, καὶ ἀμφισβητούντων· καὶ ὅτι οὐ χρὴ τὰς συλλαβὰς καὶ τὰ ὀνόματα περισκοπεῖν, ἀλλὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν τῶν δογμάτων. Στοιχεῖον Β. Α'. Περὶ βασιλέως· ὅτι ἀλυσιτελὲς τὸ ἐξιέναι βασιλέα εἰς πόλεμον, καὶ βέλτιον διὰ μισθοφόρων, 96.448 ἢ δῶρων τοὺς πολεμίους ἀμείβεσθαι, οὐ δι' ἑαυτοῦ. Β'. Περὶ βασιλέως χρηστοῦ, καὶ δικαίου, καὶ μισοπονήρου. Γ'. Περὶ βασιλέως μὴ λίαν θαυμαζομένου. Δ'. Ὅτι χρὴ εὐχεσθαι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. Ε'. Περὶ βλασφημούντων καὶ μεγαλορῥημούντων. ζ'. Περὶ βασκάνων. Ζ'. Περὶ βιαίων καὶ ἀβιάστων πραγμάτων· καὶ ὅτι τὸ κατὰ δύναμιν φίλον Θεῷ ἐπὶ παντί. Η'. Περὶ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως ἀδικουμένων· ὅτι λίαν εὐάρεστον Θεῷ. Θ'. Περὶ βουλῆς Θεοῦ· ὅτι ἄτρεπτος καὶ ἀνέφικτος ἀνθρώποις, καὶ ἀπαράβατος διαμένει. Ι'. Περὶ βοηθείας Θεοῦ· καὶ ὅτι τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος πᾶσα ἐπιβουλή καὶ ἐπανάστασις ἐχθροῦ ἀσθενεῖ,

καὶ ὀλίγοι πολλῶν κρατοῦσιν. ΙΑ΄. Περὶ βαπτίσματος καὶ τῆς τοῦ θεοῦ λουτροῦ προφητείας. ΙΒ΄. Περὶ βεβαίου καὶ ἀβεβαίου ἀνδρός. ΙΓ΄. Περὶ βουλῆς· ὅτι χρῆ μετὰ βουλῆς καὶ σκέψεως πάντα πράττειν. ΙΔ΄. Περὶ βραδυβουλῆς καὶ ἀβουλίας· καὶ ὅτι τὸ ἀπερίσκεπτον βλαβερὸν. ΙΕ΄. Περὶ βρωμάτων, καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Ιϛ΄. Περὶ βασιλείας οὐρανῶν. Στοιχεῖον Γ. Α΄. Περὶ γεωργίας καὶ γεωργῶν· ὅτι καλὸν τὸ ἐργάζεσθαι. Β΄. Περὶ γλυκολάλων. Γ΄. Περὶ γέλωτος καὶ γελοιαστῶν. Δ΄. Περὶ γογγυστῶν καὶ μεμψιμοίρων. Ε΄. Περὶ γενεᾶς ἀγαθῆς. ϛ΄. Περὶ γενεᾶς σκολιάς καὶ πονηρᾶς. Ζ΄. Περὶ τῶν γνωσιμαχούντων, καὶ ἑαυτοὺς καταμεμφομένων. Η΄. Περὶ τοῦ γνῶναι ἑαυτὸν καὶ τὰ οἰκεῖα μέτρα, καὶ μὴ ἐπαίρεσθαι. Θ΄. Περὶ γνωστικῶν ἀνδρῶν· καὶ ποῖα ἀγαθὰ ἔψεται αὐτοῖς. Ι΄. Περὶ γερόντων ἐν ἀρετῇ καὶ συνέσει κοσμουμένων. ΙΑ΄. Περὶ γερόντων ἐν ἀνοίᾳ καὶ κακίᾳ βιούντων. ΙΒ΄. Περὶ γονέων χρηστῶν· καὶ ὅτι χρῆ διὰ σπουδῆς καὶ προσηκόντως τὰς τῶν τέκνων ἀναγωγὰς ποιεῖσθαι. ΙΓ΄. Περὶ γονέων καταφρονητικῶς ἐχόντων τὰς τῶν τέκνων ἀναγωγὰς. ΙΔ΄. Περὶ γυναικῶν· ὅτι χρῆ αὐτὰς ὑποτάσσεσθαι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν. ΙΕ΄. Περὶ γυναικῶν· ὅτι οὐ δεῖ ἀκατακαλύπτως εὐχεσθαι αὐτάς. Ιϛ΄. Περὶ γυναικῶν κυῖσκουσῶν ἄρσεν ἢ θῆλυ· καὶ πόσας ἡμέρας οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου. ΙΖ΄. Περὶ γυναικὸς ἀνδρείας, καὶ σώφρονος, καὶ συνετῆς. ΙΗ΄. Περὶ γυναικῶν πονηρῶν, καὶ μοιχαλίδων, καὶ πορνεουσῶν, καὶ πάσης κακίας πεπληρωμένων. Στοιχεῖον Δ. Α΄. Περὶ διαθηκῶν καὶ κληρονόμων. Β΄. Περὶ διδασκαλίας· καὶ ὅτι οὐ πάντων τὸ διδάσκειν, ἀλλὰ σοφῶν καὶ πεπαιδευμένων. Γ΄. Περὶ διδασκάλων αἰρετικῶν· καὶ ὅτι χρῆ φεύγειν αὐτούς. Δ΄. Περὶ διηγουμένων καὶ διδασκόντων μάταια. Ε΄. Περὶ διανοουμένων καὶ ἐνθυμουμένων κακά. ϛ΄. Περὶ τῶν δικαιούντων ἑαυτοὺς, καὶ κατοφρυωμένων ἐτέρων. 96.449 Ζ΄. Περὶ δειλῶν, καὶ διψύχων, καὶ ἀκαταστάτων, καὶ ἀνάνδρων. Η΄. Περὶ δικολόγων, καὶ τῶν κρίσεις ἀλλοτρίας ἀναδεχομένων. Θ΄. Περὶ δείπνου καὶ συνεστιάσεως. Ι΄. Περὶ διαφορᾶς ἡδίστων καὶ ἡδυτέρων κατὰ σύγκρισιν. ΙΑ΄. Περὶ διαφορᾶς καταστάσεως καὶ τρόπων, καὶ ἀνομοιότητος γνωμῶν· ὅτι οὐ πάντες τοῖς αὐτοῖς ἀρέσκονται. ΙΒ΄. Περὶ διορθώσεως βίου κακοῦ ἐπὶ τὸ ἀγαθόν· ὅτι εὐάρεστον καὶ φίλον Θεῷ. Τοῦτο δὲ τελεῖται καὶ κατορθοῦται, ἐκ τοῦ μεμνησθαι μὲν τῶν ἐσφαλμένων, καὶ ἀπομυσάττεσθαι· προσεγγίζειν δὲ πεποθημένως τοῖς ἀξιεπαίνοις καὶ χρηστοῖς. ΙΓ΄. Περὶ διακρίσεως· ὅτι χρῆ ἐπὶ παντὶ πράγματι διάκρισιν καὶ φόβον Θεοῦ ἔχειν. ΙΔ΄. Περὶ διαγνώσεως, καὶ πείρας ἡθῶν, καὶ κρυφίων τρόπων ἀνδρός. ΙΕ΄. Περὶ δωροδοκίας. Ιϛ΄. Περὶ δημηγερτῶν λοιμῶν· καὶ ὅτι χρῆ φεύγειν καὶ ἐκκλίνειν τὰς τοῦ δήμου ἀνασοβὰς καὶ ἀσυμφωνίας. ΙΖ΄. Περὶ δυσκινήτων καὶ ἀργοφάγων, λουππαίων, καὶ ἀνασεσοβημένων, καὶ πεφαντασμένων ἐπ' ὀλέθρῳ. ΙΗ΄. Ὅτι χρῆ τὰ δεύτερα ἐν πᾶσι προθεωρεῖν καὶ περισκοπεῖν· τρεπτὰ γὰρ τὰ ἀνθρώπινα ἅπαντα καὶ ἄδηλα. ΙΘ΄. Περὶ δομάτων καὶ δωρεῶν ἀγαθῶν· ὅτι παρὰ Θεῷ πᾶν ἀγαθόν. Κ΄. Περὶ τῶν δουλεύοντων Θεῷ· ὅτι χρῆ τούτους τιμᾶν καὶ σέβειν, καὶ τὰ πρὸς χρεῖαν προσάγειν. ΚΑ΄. Περὶ δικαίων· ὅτι φυλάττει αὐτοὺς Κύριος ἐκ πειρασμῶν, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔτη πολλὰ ζῶσι· καὶ ὅτι ὑπὸ Θεοῦ ἀγαπῶνται, καὶ εὐλογοῦνται οἱ οἴκοι τῶν δικαίων. ΚΒ΄. Περὶ δικαίων, καὶ εὐχῆς παρ' αὐτῶν γινομένης· ὅτι δεκτὴ καὶ τιμία παρὰ Θεῷ. ΚΓ΄. Περὶ δικαίων· καὶ ὅτι περιφρονοῦνται ὑπὸ ἀδίκων καὶ ἀσεβῶν, καὶ διασύρονται. ΚΔ΄. Περὶ δικαίων· ὅτι τίμιος παρὰ Θεῷ ὁ θάνατος αὐτῶν, καὶ ὡς ἡ μνήμη αὐτῶν ἐγκωμιάζεται. ΚΕ΄. Περὶ τῶν τοὺς δικαίους καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας τιμώντων. Κϛ΄. Περὶ τῶν δικαίους καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀτιμαζόντων. ΚΖ΄. Περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. ΚΗ΄. Περὶ διαβόλου, ἧτοι Σατανᾶ, καὶ δαιμόνων. ΚΘ΄. Περὶ δυνάμεως Θεοῦ. Λ΄. Περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου· καὶ ὅτι πάντα ὑπὸ Θεοῦ γεγένηται, καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ εἰκῆ ἢ περιττὸν γέγονεν. ΛΑ΄. Περὶ δοξολογίας Θεοῦ· καὶ ὅτι χρῆ δοξάζειν αὐτὸν καὶ ἀγιάζειν· ὁ δὲ μὴ τοῦτο δρῶν, εὐθύνας εἰσπράττεται· καὶ ὅτι τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάζει ὁ Θεός. ΛΒ΄. Περὶ διαφορᾶς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· καὶ ὅτι

πολὺ τὸ μέσον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καὶ τοῦ ἀμαρτάνειν εἰς Θεόν· καὶ ὅτι οὐ χρή
δυσπιστεῖν ἔν τινι τῷ Θεῷ. Πάντα γὰρ δυνατὰ αὐτῷ. ΛΓ'. Περὶ δυσπιστίας. ΛΔ'. Περὶ
διγλώσσου. ΛΕ'. Περὶ δικαστῶν ἀδικάστων, καὶ καθαρὰς ἐχόντων τὰς χεῖρας. Λς.
Περὶ δικαστῶν δωροδεκουμένων, καὶ ἀθέσμως κρινόντων. Λζ'. Περὶ δεσποτῶν
χρηστῶν. Λη'. Περὶ δεσποτῶν μοχθηρῶν. Λθ'. Περὶ δούλων χρηστῶν. Μ'. Περὶ
δούλων πονηρῶν. Μα'. Περὶ δυσαρεστουμένων. Μβ'. Περὶ δόξης καὶ τιμῆς· καὶ ὅτι οὐ
χρή τὴν ἰδίαν δόξαν ἐτέρω παρέχειν. Μγ'. Περὶ δανειστῶν χρηστῶν. Μδ'. Περὶ
δανειστῶν πονηρῶν. 96.452 Με'. Περὶ δανειζομένων· καὶ ὅτι χρή εὐγνωμονεῖν τοῖς
κυριοχρέοις. Μζ'. Περὶ δανειζομένων καὶ εὐγνωμονούντων. Στοιχεῖον Ε. Α'. Περὶ
ἐντολῶν Θεοῦ· ὅτι σωτήριοι καὶ ζωοποιοὶ, καὶ κατὰ πάντα εὐθεῖαι, καὶ ἅγιοι, καὶ
δίκαιοι. Β'. Περὶ τῶν μὴ φυλασσόντων τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Γ'. Περὶ εὐδοουμένων
ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. Δ'. Περὶ τῶν οὐκ εὐδοουμένων. Ε'. Περὶ ἔργων καὶ πράξεων·
ὅτι χρή πρὸ πάσης ἐργασίας τῆ τοῦ Θεοῦ μνήμη καὶ εὐχαριστία ἀγιάζεσθαι. ζ'. Περὶ
ἐξουσίας καὶ δυναστείας· ὅτι παρὰ Κυρίου πᾶν κράτος. Ζ'. Περὶ ἐπαίνων καὶ
ἐγκωμίων, καὶ τῶν χαιρόντων ἐν αὐτοῖς· καὶ ὅτι οὐ δεῖ πρὸ πείρας ἐπαινεῖν τινα. Η'.
Περὶ ἐγκαταλείψεως· ὅτι τὸ ἐρημωθῆναι τῆς τοῦ Θεοῦ βοηθείας καὶ σκέπης, παντὸς
δεινοῦ χαλεπώτερον. Θ'. Περὶ ἐνδείας καὶ ἀπορίας. Ι'. Περὶ ἐπαγωγῶν κατὰ κρίσιν
δικαίαν Θεοῦ ἐπιφερομένων ἡμῖν. ΙΑ'. Περὶ ἐκδικήσεως καὶ εἰσπράξεως ἀμαρτιῶν·
ὅτι οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐφ' ἀμαρτίαις ὁ φιλόανθρωπος ἡμῶν Κύριος
διορθούντων ἑαυτοῦς. ΙΒ'. Περὶ ἐπαιτίας. ΙΓ'. Περὶ ἐπιθυμίας· ὅτι οὐ χρή ἀκρίτως καὶ
ἀνεξετάστως ταῖς οἰκείαις ἐξακολουθῆσαι ἐπιθυμίαις, κἂν δοκῶσιν ἀγαθαὶ εἶναι. Ἐκ
τούτων γὰρ δελεαζόμεθα, οἷα ἀσθενέστεροι πρὸς τὰ μὴ λυσιτελοῦντα. ΙΔ'. Περὶ
ἐπιθυμιῶν ἁγίων ἀνδρῶν. ΙΕ'. Περὶ ἐπικουρείας· ὅτι καλὸν τὸ ἐπικουρεῖν τοῖς
δεομένοις. Ις'. Περὶ εὐεργεσίας ἢ προσφορᾶς ἐξ ἀδίκων γινομένης· ὅτι ἀπρόσδεκτος
παρὰ Θεῷ. Ιζ'. Περὶ ἐπιχειρούντων ἀλλήλοις. Ιη'. Περὶ ἐπινοήτου, καὶ εὐμηχανοῦ,
καὶ ἐμπείρου, καὶ εὐμαθοῦς. Ιθ'. Περὶ ἐγγυῆς καὶ ἐγγυητοῦ. Κ'. Περὶ ἐνεχύρων. ΚΑ'.
Περὶ ἐχθρῶν· ὅτι οὐ δεῖ ἀδιαλλάκτως μείναι πρὸς τοὺς ἐπταικότας, οὐδὲ χαίρειν ἐπὶ
τῇ κακοπραγίᾳ καὶ πτώμασιν αὐτῶν. ΚΒ'. Περὶ ἐγκρατείας. ΚΓ'. Περὶ ἐπικοίνων
πραγμάτων. ΚΔ'. Περὶ ἐλέγχοντος καὶ ἐπιτιμῶντος· ὅτι χρεῶν τῷ τοιούτῳ
συνεσκιασμένως καὶ μὴ ἐμβριθῶς προσάγειν τὸν ἔλεγχον, ὅτι διαβρωτικόν·
ἀναβιβάζειν δὲ πρὸς τὰ βέλτιστα ἡμερότητι τὸν ὑπεύθυνον. ΚΕ'. Περὶ εὐπραγίας καὶ
δυσπραγίας. Κς'. Περὶ ἐνόχων θανάτου· καὶ ὅτι οὐδεὶς ὑπὲρ ἐτέρου ἀποθανεῖται, οὐ
γονεῖς ὑπὲρ τέκνων, οὐ τέκνα ὑπὲρ γονέων. ΚΖ'. Περὶ ἐνεδρεύοντος εἰς ἐπιβουλήν
τοῦ πλησίον· καὶ ὅτι αὐτὸς ἐμπεσεῖται. ΚΗ'. Περὶ ἐμπορίας· καὶ ὅτι αἱ περὶ τὰ βιωτικά
ἐνδεδεχεῖς ἀσχολαίαι συγγέουσιν ἡμῶν τὴν ζωὴν, καὶ ἀποστεροῦσι τῶν πνευματικῶν
καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν. ΚΘ'. Περὶ ἐνυπνίων, καὶ μαντειῶν, καὶ οἰωνισμῶν. Λ'. Περὶ
τῶν ἑαυτοῦς διεκδικούντων· ὅτι οὐ χρή. ΛΑ'. Περὶ ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων, εἴτε
κατορθωμάτων, εἴτε ἀμαρτημάτων ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ γινομένων. ΛΒ'. Περὶ
εὐχαριστίας πρὸς Θεόν· ὅτι οὐ χρή ἀνεπιληθήτως ἔχειν τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ. ΛΓ'.
Περὶ τῶν μὴ εὐχαριστούντων, ἀλλὰ ἀχαριστούντων καὶ ἀγνωμούντων. ΛΔ'. Περὶ
εὐνούχων καὶ ἀγάμων. 96.453 ΛΕ'. Περὶ ἐγγαστριμύθων, καὶ ἐπαιδιῶν, καὶ
οἰωνιζομένων. Λς'. Περὶ εἰδώλων καὶ εἰδωλολατρῶν. Λζ'. Περὶ εὐδαιμονίας καὶ
μακαρισμοῦ· ὅτι οὐ δεῖ πρὸ τελευτῆς μακαρίσαι τινά. Λη'. Περὶ ἐλπίδος εἰς Θεόν· ὅτι
χρή εἰς Θεὸν ἐλπίζειν, καὶ μὴ εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων προστασίας· ὅτι οὐδεὶς ἐλπίσας
εἰς Θεὸν κατησχύνθη. Λθ'. Περὶ τῶν μὴ εἰς Θεὸν τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν ἐχόντων·
ἀλλὰ πεποιθότες ἐπὶ πλούτῳ καὶ ἀνθρώποις. Μ'. Περὶ ἐκκλησίας Θεοῦ, καὶ
θυσιαστηρίου· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐσθίειν. Μα'. Περὶ ἑορτῆς. Μβ'. Περὶ
εὐλογίας ὑπὸ Κυρίου, καὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῶν ἀποστόλων γινομένης. Μγ'. Περὶ
εὐχῆς· ὅσα δι' εὐχῆς κατορθοῦται ἡμῖν. Μδ'. Περὶ ἐλεημοσύνης καὶ εὐποίας εἰς

πτωχούς. ΜΕ'. Περὶ τῶν ἐλεημοσύνην μὴ ποιούντων, ἀλλὰ πλεονεκτούντων καὶ ἀδικούντων. Μζ'. Περὶ ἐργολαβητῶν, καὶ εἰς ἀλλοτρίας δίκας ἑαυτοὺς ἐμβαλλόντων. ΜΖ'. Περὶ ἐπισκόπων χρηστῶν καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. ΜΗ'. Περὶ ἐπισκόπων πονηρῶν, καὶ μὴ φυλαττόντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. ΜΘ'. Περὶ ἐκμισθουμένων, ἤτοι κυριέργων χρηστῶν, καὶ μισθίων χρηστῶν. Ν'. Περὶ ἐκμισθουμένων, ἤτοι κυριέργων πονηρῶν. Στοιχεῖον Ζ. Α'. Περὶ τοῦ ἐπιζητεῖν τὸν Θεὸν, καὶ αὐτῷ ἔπεσθαι, καὶ ἀκολουθεῖν, καὶ πάντα ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ διαπράττεσθαι. Β'. Περὶ ζώων ἀλόγων, φυσικῆ σοφία κεκοσμημένων. Γ'. Περὶ ζήλου ἀγαθοῦ καὶ μιμήσεως χρηστῆς. Δ'. Περὶ ζήλου καὶ μιμήσεως πονηρᾶς. Ε'. Περὶ ζυγῶν, καὶ σταθμῶν, καὶ μέτρων δικαίων. ς'. Περὶ ζυγῶν, καὶ σταθμῶν, καὶ μέτρων ἀδίκων. Στοιχεῖον Η. Α'. Περὶ ἡμέρας ἀγαθῆς καὶ ἑορταστικῆς. Β'. Περὶ ἡμέρας σκληρᾶς καὶ θλιβερᾶς. Γ'. Περὶ ἡμέρας καὶ νυκτός. Δ'. Περὶ ἡμέρας ἐσχάτης, καὶ τοῦ ἀντιχριστοῦ. Στοιχεῖον Θ. Α'. Περὶ θρασέων καὶ ἀνδρείων. Β'. Περὶ θρασέων καὶ τολμηρῶν. Γ'. Περὶ θεληματαρίων καὶ πεισματικῶν, καὶ ἀνταρέσκων· ὅτι βαρὺ τὸ πάθος Δ'. Περὶ τοῦ μὴ θαρρῆσαι, μηδὲ ἐμπιστεῦσαι ἐκάστῳ τὰ καθ' ἑαυτοῦς. Ε'. Περὶ θείας μυσταγωγίας. ς'. Περὶ θυσιῶν· καὶ ὅτι τὰς κιβδήλους θυσίας ὁ Θεὸς οὐ προσδέχεται. Ζ'. Περὶ θείων λογίων· ὅτι χρὴ σπουδαίους εἶναι εἰς τὴν τούτων ἀκρόασιν. Η'. Περὶ τῶν θείων, καὶ κατὰ Χριστὸν μυστηρίων. Θ'. Περὶ θλιβομένων, καὶ φρονιζόντων, καὶ λύπης. Ι'. Περὶ θανάτου, καὶ τῆς ἐν τῷ ἄδῃ καταστάσεως. ΙΑ'. Περὶ θανόντων, καὶ πενθούντων· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἐπὶ τοῖς ἀπελθοῦσι πενθεῖν. ΙΒ'. Περὶ θανάτου, καὶ φόβου ἐξ αὐτοῦ γινομένου. ΙΓ'. Περὶ θαλάσσης. ΙΔ'. Περὶ θερισμοῦ καὶ τρυγητοῦ. ΙΕ'. Περὶ θηρευτῶν. Ις'. Περὶ θυγατρὸς σεμνῆς καὶ κοσμίας. ΙΖ'. Περὶ θυγατρὸς ἀσέμνου καὶ ἀκόσμου. Στοιχεῖον Ι. Α'. Περὶ ἰσότητος· ὅτι ἰσότης φιλαδελφίας ἐστὶ 96.456 μήτηρ καὶ τροφός, ἔν τε τοῖς πνευματικοῖς, ἔν τε τοῖς σαρκικοῖς. Β'. Περὶ ἱματισμοῦ· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἱματισμῷ πολυτελεῖ κεχρηῆσθαι. Γ'. Περὶ ἰατρῶν καὶ ἰατρείας. Δ'. Περὶ ἱερατικῶν, καὶ τῶν τῷ Θεῷ ἀνακειμένων· ὅτι οὐκ ἔξεστιν ἰδιωτεύοντα ἄπτεσθαι ἱερατικοῦ σκευῆς. Ε'. Περὶ ἰσότητος· ὅτι ἴση παρὰ Θεῷ τάξις πλουσίου καὶ πένητος. Στοιχεῖον Κ. Α'. Περὶ τοῦ κόσμου, καὶ τῆς παρὰ Θεοῦ γενομένης παγκάλλου καὶ ποικίλης κτίσεως αὐτοῦ· καὶ ὅτι οὐδὲν αὐτόματον, ἢ αὐτοσχέδιον ἐν αὐτῷ, οὔτε ἐν ὄρατοῖς, οὔτε ἐν ἀοράτοις. Β'. Περὶ καιροῦ· ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι. Γ'. Περὶ καρτερίας καὶ παραμονῆς· ὅτι ἀνυτικὸν τῶν ζητουμένων τὸ καρτερικόν. Δ'. Περὶ κάλλους καὶ εὐπρεπειᾶς σώματος· ὅτι οὐκ ἐν τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ τῆς ψυχῆς ὠραιότητι ὁ Θεὸς ἐπαναπαύεται. Ε'. Περὶ καλλωπιζομένων· ὅτι βδέλυγμα παρὰ Κυρίῳ τοῦ σώματος καλλωπισμὸς, ὅτι ἑταιρικόν. ς'. Περὶ κομπαζόντων καὶ φανταζομένων. Ζ'. Περὶ καυχίσεως καὶ ἐπάρσεως· ὅτι ἐπιβλαβὲς τὸ πρᾶγμα. Χρῆναι γὰρ μὴ ἑαυτοῖς ἐπιγράφειν τὰ ὡς εἰκὸς κατωρθωμένα, ἀλλὰ τῷ αἰτίῳ, συνεργῷ τῶν ἀγαθῶν Θεῷ, καὶ αὐτῷ ἀναπέμπειν τὰ εὐχαριστήρια. Η'. Περὶ κακοφρόνων καὶ κακοβούλων. Θ'. Περὶ κακοποιῶν. Ι'. Περὶ κατηφείας καὶ σκυθρωπότητος. ΙΑ'. Περὶ καλοηθῶν καὶ καταστάσεως τρόπων αὐτῶν. ΙΒ'. Περὶ κακοηθῶν καὶ κακοτρόπων. ΙΓ'. Περὶ καταλαλιᾶς καὶ διαβολῆς· ὅτι βαρύτερον τὸ πάθος, καὶ τῷ κεκτημένῳ, καὶ τῷ ἐπικοινωνοῦντι. ΙΔ'. Περὶ κωφῶν. ΙΕ'. Περὶ καθαρᾶς καρδίας, καὶ τῶν συνειδὸς καθαρὸν ἔχόντων. Ις'. Περὶ καρδίας πονηρᾶς, καὶ τῶν λογισμὸν ἄδικον ἔχόντων. ΙΖ'. Περὶ κακουργῶν· ὅτι χρὴ τάχιστα κατὰ τὸν νόμον καταστέλλειν τούτους, πρὸς εἰρήνην καὶ εὐνομίαν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀναχαιτισμοῦ τοῦ κακοῦ. ΙΗ'. Περὶ τῶν καταφρονητικῶς περὶ τὴν σωτήριον τοῦ Κυρίου εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς διακειμένων μακροθυμίαν. ΙΘ'. Περὶ κρείττονος· ὅτι οὐ δεῖ πρὸς κρείττονας φιλονεικεῖν. Κ'. Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν, καὶ κατακρίνειν, καὶ καταγινώσκειν ἀλλήλων, καὶ ψόγους παρατιθέναι. ΚΑ'. Περὶ κλεπτῶν, καὶ τῶν συγκοινωνούντων αὐτοῖς. ΚΒ'. Περὶ κινδύνων καὶ περιστάσεων· ὅτι χρὴ ἐκκλίνειν καὶ διαδράναι τὰς τούτων ἐπιδρομάς. ΚΓ'. Περὶ κριμάτων Θεοῦ ἀνεκφράστων καὶ

ἀνεκδιηγῆτων· καὶ ὅτι οὐ χρή δυσφορεῖν ἢ ἰλιγγιᾶν ἐφ' οἷς δίκαιοι πολλάκις
δυσπραγοῦσιν, ἄδικοι δὲ ἔσθ' ὅτε κατὰ τὸν βίον εὐπραγοῦσιν. Ἄρρητος γὰρ ἡ τῶν
τοιῶνδε αἰτία, καὶ μόνω Θεῷ ἐγνωσμένη. ΚΔ'. Περὶ κρίματος καὶ δικαιοσύνης Θεοῦ·
καὶ τὰ πρὸς ἀξίαν ἐκάστω ἀπονέμει ὁ Θεός, καὶ πρόσωπον οὐ λαμβάνει. ΚΕ'. Περὶ
καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Στοιχεῖον Λ. Α'. Περὶ λοιδορίας. Β'. Περὶ λόγου, καὶ τοῦ
ἐν τούτῳ ἐπαίνου καὶ ψόγου. 96.457 Γ'. Περὶ λιμοῦ, καὶ τῆς ἐκ τούτου ἀνάγκης. Δ'.
Περὶ λύπης, καὶ λυπουμένων, καὶ πενθούντων. Οὐ καλὸν δὲ τὸ ὑπερμετεῖν.
Στοιχεῖον Μ. Α'. Περὶ μεθυστῶν καὶ ἀσώτων. Β'. Περὶ μαθητευομένων· ὅτι χρή
σπουδαίως ἐρωτᾶν, καὶ μανθάνειν τὰ ψυχωφελῆ, καὶ γνῶσιν πνευματικὴν. Γ'. Περὶ
μισομαθῶν. Δ'. Περὶ μυστηρίων· ὅτι προδοσία πρὸς θάνατον τὸ ἐκφερομθεῖν τὰ
φίλων μυστήρια. Ε'. Περὶ μάχης, καὶ τῶν ἐν μάχαις συμβαινόντων. ς'. Περὶ
μεταχειριζομένων καὶ μεταβαλλόντων τοὺς ταρασσομένους, καὶ τεθυμωμένους, καὶ
ἐξηγριωμένους. Ζ'. Περὶ μαντευομένων, καὶ οἰωνιζομένων, καὶ κληδονιζομένων· καὶ
περὶ τῶν λεγομένων θεῶν, τουτέστι βδελυγμάτων· ὅτι ἄθεσμα καὶ ἐκκήρυκτα, καὶ
ἀπηγορευμένα τῇ ἱερᾷ Γραφῇ ταῦτα πάντα, καὶ τὰ ὅμοια. Η'. Περὶ ματαιοπονούντων,
καὶ μάταια φρονούντων. Θ'. Περὶ μεταβολῆς πραγμάτων· καὶ ὅτι οὐδὲν ἐπίμονον ἐν
βίῳ, ἀλλὰ πάντα ἐν βουλήσει καὶ χειρὶ Θεοῦ. Ι' Περὶ μακαρισμοῦ· ὅτι οὐ δεῖ πρὸ
τελευτῆς μακαρίζειν τινά. ΙΑ'. Περὶ μισοπονηρίας Θεοῦ, καὶ τῶν ἀπαρεσκόντων
αὐτῷ. ΙΒ'. Περὶ μισοπονηρίας, καὶ τῶν τὰ ἄτοπα ἀποστρεφομένων. ΙΓ'. Περὶ
μετανοίας, καὶ ἐξομολογήσεως. ΙΔ'. Περὶ τῶν εἰς μετάνοιαν μὴ ἐπιστρεφόντων. ΙΕ'.
Περὶ μισαδελφίας. Ις'. Περὶ μοναχῶν χρηστῶν, καὶ ἡγουμένων ἀγαθῶν. ΙΖ'. Περὶ
μοναχῶν παλιμβούλων, καὶ παλινδρομούντων εἰς κακίαν. ΙΗ'. Περὶ μισέργων, καὶ
ὀκνηρῶν, καὶ καταφρονούντων, καὶ ῥαθυμούντων. ΙΘ'. Περὶ μίσους, καὶ ἔχθρας, καὶ
τὰς μάχας συναπτόντων. Στοιχεῖον Ν. Α'. Περὶ νέων παιδεία καὶ συνέσει
κοσμουμένων. Β'. Περὶ νέων ἐν ἀφροσύνη καὶ ἀνοίᾳ ζώντων. Γ'. Περὶ νέων καὶ
ἀγαθῶν ἀρχόντων. Δ'. Περὶ νέων καὶ πονηρῶν ἀρχόντων. Ε'. Περὶ νοσούντων, καὶ
ἀσθενούντων· ὅτι χρή ἐπισκέπεσθαι αὐτούς. ς'. Περὶ τοῦ νήφειν, καὶ φροντίζειν ἡμᾶς
τῆς ἰδίας σωτηρίας· καὶ ὅτι πειρατήριον καὶ ἐπικίνδυνον βίον ζῶμεν. Ζ'. Περὶ
νεογάμων. Η'. Περὶ νηστείας καὶ ἐγκρατείας. Στοιχεῖον Ξ. Α'. Περὶ ξένων καὶ
φιλοξενίας· καὶ ὅτι ἀπαρῆσιαστος ὁ ξένος πάντοτε. Στοιχεῖον Ο'. Α'. Περὶ οἴκου καὶ
οἰκειακῆς καταστάσεως· καὶ ὅτι οὐ καλὸν ἀλλοτρίοις συχνάζειν οἴκοις, καὶ
ἀκροᾶσθαι ἀλλότρια. Β'. Περὶ ὄνειδισμοῦ ἀγαθοῦ κατὰ Θεὸν, καὶ ὄνειδισμοῦ ἐπὶ
κακοπραγίᾳ· καὶ ὅτι οὐδὲ συμφέρον ὄνειδίζειν. Γ'. Περὶ ὁδοῦ ἀγαθῆς. Δ'. Περὶ ὁδοῦ
κακῆς. Ε'. Περὶ ὁμοιοτρόπων, καὶ ὁμοιογενῶν, καὶ ὁμοιοθητῶν. ς'. Περὶ ὁροθεσιῶν.
96.460 Ζ'. Περὶ ὄρκων καὶ ὄρων οὐκ ἀγαθῶν· ὅτι οὐ δεῖ ἐμμένειν αὐτοῖς. Η'. Περὶ τῶν
τοὺς ὄρκους στεργόντων· καὶ ὅτι οὐ χρή μάταιον λαμβάνειν ὄρκον, ἢ ὅλως ὀμνύειν.
Θ'. Περὶ τῶν τοὺς ὄρκους ἀθετούντων καὶ ἐπιορκούντων. Ι'. Περὶ ὀλιγοδεΐας, καὶ
ἀκτημοσύνης, καὶ αὐταρκειας. ΙΑ'. Περὶ ὄρφανῶν καὶ χηρῶν. ΙΒ'. Περὶ οἴνου καὶ
χρήσεως αὐτοῦ. ΙΓ'. Περὶ οἰήσεως καὶ φυσιώσεως. ΙΔ'. Περὶ ὀλιγοβίων καὶ
μακροβίων. ΙΕ'. Περὶ ὀφθαλμῶν καὶ ὀράσεως. Ις'. Περὶ ὀνόματος χρηστοῦ καὶ χάριν
ἔχοντος. ΙΖ'. Περὶ ὀνόματος οὐ χρηστοῦ καὶ χάριν μὴ ἔχοντος. ΙΗ'. Περὶ τοῦ, ὅτι οὐκ
ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός· καὶ ὅτι οὔτε ὄν, οὔτε ἐνυπόστατον φύσει τὸ κακόν.
ΙΘ'. Περὶ ὀνόματος Θεοῦ. Στοιχεῖον Π. Α'. Περὶ πολιτείας ἀνεπιλήπτου καὶ θεαρέστου.
Β'. Περὶ παιδείας παρὰ Θεοῦ, καὶ τῶν εὐχαρίστως καὶ εὐγενῶς δεχομένων, καὶ
φερόντων τὰ ἐπερχόμενα· οὕτως γὰρ χρεῶν. Γ'. Περὶ τῶν παιδείαν Θεοῦ σωτήριον
πρὸς διόρθωσιν μὴ δεχομένων. Δ'. Περὶ παρῆσιας· καὶ πῶς δυνατὸν
εὐπαρῆσιαστόν τινα γενέσθαι. Ε'. Περὶ προσφορῶν εὐαγῶν, καὶ εὐπροσδέκτων, καὶ
ἐναγῶν, καὶ ἀπροσδέκτων. ς'. Περὶ πείρας πρὸς Θεόν· καὶ ὅτι οὐ δεῖ πειράζειν τὸν
Θεόν. Ζ'. Περὶ πειρασμῶν· καὶ ὅτι οἱ μὲν ἕξωθεν εἰς φανέρωσιν τῆς κατὰ τὸ κρυπτὸν

ἡμῶν προαιρέσεως ἐπιφύονται, οἱ δὲ ἔξω ἡμῶν αὐτῶν ἀναφύομενοι, ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτίους, εἴτε πρὸς ἔπαινον, εἴτε πρὸς ψόγον ἔχουσιν. Η΄. Περὶ παραχωρητικῶν καὶ εὐείκτων ἀνθρώπων ὅτι εἰρηνικὸν καὶ ψυχωφελὲς τοῦτο. Θ΄. Περὶ πεισματικῶν, καὶ μὴ ἀνεχομένων ὑπέικειν βραχὺ καὶ ἡττᾶσθαι. Ι΄. Περὶ περιστάσεων ὅτι οὐ χρὴ ἀντιμάχεσθαι ταῖς περιστάσεσιν, εἰ καὶ δυνατοὶ ὤμεν, καὶ μὴ κατοφρουοῦσθαι τῶν κατεξανισταμένων. Οὐ γὰρ λυσιτελές. ΙΑ΄. Περὶ πολέμου καὶ πολεμικῶν νόμων καὶ ὅτι ἔξ ἡμετέρων ἀμαρτιῶν κινουῦνται οἱ πόλεμοι καθ' ἡμῶν. ΙΒ΄. Περὶ πολέμου ἐμφυλίου. ΙΓ΄. Περὶ πραΐδας καὶ προνομῆς. ΙΔ΄. Περὶ παροξύνοντος καὶ παραπικραίνοντος. ΙΕ΄. Περὶ παρατηρήσεως καὶ οἰωνισμού. Ιϛ΄. Περὶ προθέσεως ἀγαθῆς, καὶ προαιρέσεως, καὶ πολιτείας σεμνῆς ὅτι βούλεται ὁ Θεὸς μετὰ τῆς αὐτοῦ ἀντιλήψεως πρόθεσιν ἀγαθὴν περὶ τὰ καλὰ ἔργα, εἰς ἃ καὶ ἔπλασεν ἔχειν ἡμᾶς, ἵνα ὡς ἀγαθῶν ἐργάται τιμῶν ἀξιοθείημεν παρ' αὐτοῦ. ΙΖ΄. Περὶ πλανώντων καὶ πλανωμένων. ΙΗ΄. Περὶ πλαστολόγων. ΙΘ΄. Περὶ πλαστογράφων. Κ΄. Περὶ πόλεως ἀσεβείας καὶ ἀνομίας πεπληρωμένης. ΚΑ΄. Περὶ πολυπείρων καὶ πολυμαθῶν. ΚΒ΄. Περὶ παραθήκης. ΚΓ΄. Περὶ πιστοῦ, καὶ ἰσοψύχου, καὶ μυστηριακοῦ ἀνθρώπου ὅτι σπάνιον εὐρεῖν. ΚΔ΄. Περὶ παραμονῆς, καὶ παραμενόντων ὅτι παραμονὴ ἔργον ἀνύει καὶ χρὴ οὐ μόνον εὐνοϊκῶς, ἀλλὰ καὶ παραμονητικῶς διακεῖσθαι πρὸς τοὺς προσλαβόντας, καὶ μηδένα ὡς ἔτυχε, καὶ ἀνεξετάστως εἰς ὑπηρεσίαν παραμονῆς εἰσδέχεσθαι. 96.461 ΚΕ΄. Περὶ πίστεως καὶ εὐσεβείας εἰς Θεόν. Κϛ΄. Περὶ τῶν παραβεβηκότων τὴν εὐσέβειαν καὶ πίστιν, καὶ εἰς Θεὸν ἀσεβούντων. ΚΖ΄. Περὶ πονηρῶν, καὶ ἀσεβῶν, καὶ ἀμαρτωλῶν ἀνδρῶν. ΚΗ΄. Περὶ πονηρίας, καὶ κακίας, καὶ ἀμαρτίας. ΚΘ΄. Περὶ πλησμονῆς, καὶ κόρου, καὶ γαστριμαργίας. Λ΄. Περὶ πνευματικῆς προκοπῆς. ΛΑ΄. Περὶ τῶν προσκαίρων καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ ὅτι χρὴ τῶν παρόντων τὰ μέλλοντα προτιμᾶν. ΛΒ΄. Περὶ προνοίας ὅτι κήδεται καὶ προνοεῖται ἡμῶν ὁ Θεός. ΛΓ΄. Περὶ προσπαθείας καὶ μερίμνης ὅτι χρὴ ἀπροσπαθῶς διακεῖσθαι περὶ τὰ πράγματα. ΛΔ΄. Περὶ προφητῶν ἀνδροφονησάντων καὶ εὐαρεστησάντων Θεῷ. ΛΕ΄. Περὶ προφητῶν ἐπιτιμησάντων βασιλεῦσι μετὰ παρρησίας. Λϛ΄. Περὶ προγνώσεως Θεοῦ καὶ ὅτι τὰ κρύφια καὶ ἄδηλα τῶν πραγμάτων τῷ Θεῷ χρὴ καταλιμπάνειν. Πάντα γὰρ αὐτῷ μόνῳ γνωστά. ΛΖ΄. Περὶ παρθενίας, καὶ σωφροσύνης, καὶ γάμου σεμνοῦ. ΛΗ΄. Περὶ πορνείας, καὶ μοιχείας, καὶ ἀρσενικοιτίας. ΛΘ΄. Περὶ πείρας καὶ ἀπειρίας. Μ΄. Περὶ πραότητος καὶ εὐλαβείας. ΜΑ΄. Περὶ προπετοῦς, καὶ ἀναιδοῦς, καὶ ὀργίλου, καὶ θυμώδους, καὶ ὀξύχολου. ΜΒ΄. Περὶ πολιτείας ψεκτῆς ἀνηκόων, καὶ ἀνυποτάκτων, καὶ κακοηθῶν, καὶ πανουργῶν. ΜΓ΄. Περὶ πτωχῶν, καὶ πενήτων εὐγενῶς τὸν τῆς πτωχείας ζυγὸν φερόντων καὶ ὅτι οὐ χρὴ αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἢ ἐξουθενεῖν. ΜΔ΄. Περὶ πτωχῶν καὶ πενήτων ἀχαρίστων καὶ βλασφημῶν. ΜΕ΄. Περὶ παίδων τιμώντων γονεῖς, καὶ ὅσα ἔπεται ἀγαθὰ τοῖς ὑπακούουσιν αὐτοῖς. Μϛ΄. Περὶ πατραλοίων καὶ μητραλοίων καὶ ὅσα ἔψεται αὐτοῖς ἀπειθοῦσι κακὰ. ΜΖ΄. Περὶ τοῦ παιδεύειν τοὺς γονεῖς τὰ ἴδια τέκνα καὶ σωφρονίζειν εἰ γὰρ τοῦτο μὴ πράξωσι, τῆς ἐξ ἐκείνων γινομένης ἀμαρτίας καὶ αὐτοὶ μεθέξουσι. ΜΗ΄. Περὶ πρεσβυτέρων. ΜΘ΄. Περὶ προσφυγίου, καὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἱεροῖς τόποις ὅτι χρὴ τοῖς μὲν ἀνευθύνοις βοηθεῖν, τοὺς δὲ ὑπαιτίους ἀποπέμπεσθαι. Ν΄. Περὶ πράσεως καὶ ἀγορασίας. ΝΑ΄. Περὶ προαιρέσεως καὶ διαθέσεως καὶ ὅτι τὴν προαίρεσιν, καὶ ἐπὶ ἀγαθῷ, καὶ ἐπὶ κακῷ ἐξετάζει ὁ Θεός. ΝΒ΄. Περὶ παιδείας Θεοῦ κατὰ δοκιμὴν καὶ πείραν γινομένης. ΝΓ΄. Περὶ πλουσίων εὖ καὶ προσηκόντως βιούντων. ΝΔ΄. Περὶ πλουσίων οὐκ εὖ βιούντων. ΝΕ΄. Περὶ τοῦ πλησίον ὅτι χρὴ τὰ βάρη τοῦ πλησίον φέρειν, καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι αὐτοῦ καὶ ἐλέγχειν ἀγαπητικῶς τὰ ὡς εἰκὸς γενόμενα παρ' αὐτοῦ κακῶς, καὶ μὴ μνησικακεῖν αὐτῷ. Στοιχεῖον Ρ. Α΄. Περὶ ῥαθυμούντων, καὶ ἀμελούντων, καὶ καταφρονούντων. Β΄. Περὶ ῥεμβομένων, καὶ πλανωμένων. Στοιχεῖον Σ. Α΄. Περὶ συγγενῶν ὅτι χρὴ φιλοτίμως ἔχεσθαι τῆς

τούτων κηδεμονίας. Β. Περί τοῦ συμπεριφέρεσθαι ἀλλήλοις, καὶ τὴν ἐνότητα ποθεῖν. Τὸ γὰρ ἀπεσχισμένον τάχος ἐπιβουλεύεται. 96.464 Γ'. Περί τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων ὅτι μάρτην κοπιῶσι. Πᾶσα γὰρ δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐκ θείας ψήφου τὸ βέβαιον καὶ καθαρὸν ἔχει. Δ'. Περί σαρκικῶν ἀνθρώπων τῶν τοῖς σαρκικοῖς πάθεσι καταδεδουλωμένων. Ε'. Περί συνηθείας πονηρᾶς· καὶ ὅτι δυνατόν ἀποσυνηθῆσαι τῶν κακῶν, ὅτι μὴ ἐκ φύσεως, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως τὸ κακόν. ς'. Περί σκανδάλων· ὅτι χρὴ πάση δυνάμει φυλάττεσθαι, μὴ δοῦναι πρόσκομμα σκανδάλου μηδενί. Τῷ γὰρ αἰτίῳ τὸ κακόν ἐπιγράφεται. Ζ'. Περί συνεδρίου· ὅτι ἐπικίνδυνον καὶ ἐπιβλαβές τὸ συνελθεῖν καὶ ἐπικοινωνῆσαι συνεδρίῳ πονηρῶν καὶ ἐπιβούλων. Η'. Περί συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ εὖ συνειδῶτων. Θ'. Περί συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ αὐτοκατακρίτων. Ι'. Περί τῶν τῇ οἰκείᾳ συνειδήσει ἄμαυρουμένων. ΙΑ'. Περί συμβούλου. ΙΒ'. Περί τῶν συμβουλίαν καὶ ἔλεγχον δεχομένων χρὴ δὲ γινώσκειν ποταπὸς ὁ σύμβουλος. ΙΓ'. Περί τῶν συμβουλίαν καὶ ἔλεγχον μὴ δεχομένων. ΙΔ'. Περί σκληροτραχήλων. ΙΕ'. Περί σχηματαρίων. ΙϚ'. Περί συμμετρου καταστάσεως, καὶ τοῦ, μηδὲν ἄγαν. ΙΖ'. Περί συναντημάτων καὶ ἀπροσδοκῆτως συμβαινόντων τισίν· ὧν ἡ γνῶσις ἡμῖν μὲν ἴσως ἄγνωστος, Θεῷ δὲ εὖγνωστος. ΙΗ'. Περί συγκαταβάσεως, καὶ συμπαθείας εἰς ἀλλήλους· ὅτι ὑπὲρ θυσίας τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἀνενδεεῖ Θεῷ ἄρεστά. ΙΘ'. Περί σοφῶν καὶ συνετῶν ἀνδρῶν καὶ ὅτι χρὴ αὐτοὺς ἐτοίμους εἶναι εἰς ὠφέλειαν πάντων. Κ'. Περί σωφρονισμοῦ· καὶ ὅτι χρὴ ἡμᾶς διὰ τῶν ἀλλοτρίων κακῶν σωφρονίζεσθαι. ΚΑ'. Περί σπουδῆς· ὅτι ἀνόνητος πᾶσα σπουδὴ μὴ βουλομένου Θεοῦ· καὶ ὅτι ὑπὸ Θεοῦ κατευθύνονται αἱ ὁδοὶ τῶν ἀνθρώπων, αἱ τε πρὸς τὸ ἀγαθόν, αἱ τε πρὸς ἄμυναν τῶν ἀτακτούντων πολεμίων. ΚΒ'. Περί τοῦ ἀγίου σταυροῦ προφητεῖαι. ΚΓ'. Περί σοφίας κοσμικῆς Ἡσαΐου προφήτου. ΚΔ'. Περί τῶν συμβαινόντων καὶ ἐπιπιπτόντων ἐκ παραλόγου. ΚΕ'. Περί στρατιωτῶν. ΚϚ'. Περί συνδιαγωγῆς χρηστῶν ἀνδρῶν· καὶ ὅτι χρὴ ἀρίστοις ἀνδράσι κολλᾶσθαι καὶ μὴ πονηροῖς· ἔξομοιοῦται γὰρ τις ἐκείνοις μεθ' ὧν τὰς διατριβὰς ποιεῖται. ΚΖ'. Περί συνδιαγωγῆς κακῶν ἀνδρῶν· καὶ ὅτι χρὴ φεύγειν τὰς τῶν μοχθηρῶν ἑταιρείας, ὡς ὄλεθρον προξενούσας. ΚΗ'. Περί σοφίας, καὶ παιδείας, καὶ συνέσεως, καὶ φρονήσεως. ΚΘ'. Περί σιωπῶντων καὶ βραχυλόγων· καὶ ὅτι μὴ χρὴ ἀποκρίνασθαι, πρὶν ἀκοῦσαι λόγον. Στοιχεῖον Τ. Α'. Περί ταχυλόγων καὶ πολυλόγων. Β'. Περί τιμῆς· ὅτι χρὴ τιμητικὸς εἶναι. Γ'. Περί τάξεως καὶ καταστάσεως. Δ'. Περί τελειότητος· καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄρτιος, καὶ τελειότατος, καὶ ἀνεπιδεὴς ἐν ἀνθρώποις τὸ σύνολον. Ε'. Περί τυφλῶν. ς'. Περί τεχνιτῶν καὶ τίνες τέχνας ἐφεῦρον. 96.465 Ζ'. Περί ταπεινοφρονούντων, καὶ πτωχῶν τῷ πνεύματι. Η'. Περί τοῦ, ὅτι Κύριος ταπεινοῖ καὶ ὑψοῖ. Στοιχεῖον Υ. Α'. Περί ὑγείας καὶ εὐρωστίας. Β'. Περί ὑποκρίσεως καὶ ὑποκριτῶν. Γ'. Περί ὑποδειγμάτων καὶ ὑπογραμμῶν θείων καὶ σωτηρίων τοῖς ἐθέλουσι ζῆν εὐσεβῶς. Δ'. Περί ὕπνου· ὅτι σκιὰν μὲν θανάτου, σημεῖον δὲ ἐναργέστατον ἀναστάσεως φέρει ἢ πρὸς ὕπνον ἔκστασις, καὶ αὐθις ἔκνηψις. Ε'. Περί ὑπακοῆς καὶ ὑποταγῆς. ς'. Περί ὑβριστῶν. Ζ'. Περί ὑπολήψεως πονηρᾶς. Η'. Περί τῶν ὑπισχνουμένων μὲν ἐπικουρεῖν, μὴ πληρούντων δὲ τὰς ἰδίας ὑποσχέσεις. Θ'. Περί τῶν ὑπούλων πρὸς τινα διακειμένων. Ι'. Περί ὑδροποτούντων. ΙΑ'. Περί ὕπνου καὶ ἀϋπνίας. ΙΒ'. Περί υἱοῦ σοφοῦ. ΙΓ'. Περί υἱοῦ ἄφρονος, καὶ πονηροῦ, καὶ ἀπαιδεύτου. ΙΔ'. Περί ὑετοῦ καὶ βροχῆς. ΙΕ'. Περί ὑπονοίας· ὅτι χρὴ φεύγειν τὰς ἀφορμὰς τὰς τικτούσας ὑπονοίας κακάς. ΙϚ'. Περί ὑπερηφάνων, καὶ σοβαρῶν, καὶ ἀλαζόνων, καὶ κενοδόξων. ΙΖ'. Περί ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. ΙΗ'. Περί ὑπομενόντων, ἀλλ' ὀλιγοψυχούντων. Στοιχεῖον Φ. Α'. Περί φιλαρχίας. Β'. Περί φθόνου καὶ ζήλου. Γ'. Περί φαρμάκων. Δ'. Περί φονέων. Ε'. Περί φιλαμαρτούντων. ς'. Περί φιλομέμπτων, καὶ φιλεγκλημόνων, καὶ μεμψιμοίρων, καὶ φιλοδικασίμων. Ζ'. Περί φήμης· ὅτι οὐ χρὴ ἐν πάσῃ φήμῃ ταρασσεσθαι. Η'. Περί τῶν φυλαττόντων τὴν ἑαυτῶν γλῶσσαν. Θ'.

Περὶ τῶν μὴ φυλαττόντων τὴν ἑαυτῶν γλῶσσαν. Ι΄. Περὶ φλυαρῶν. ΙΑ΄. Περὶ φορῶν δημοσίων· ὅτι θεία κρίσει ἐπὶ κοινῇ σωτηρίᾳ ἐτάχθησαν, ὅπως ἐκ κοινοῦ ἐράνου σύστασιν ἔχη τὸ πολιτικόν. Διὸ καὶ εὐσεβεῖς εἰσφοραὶ ἀνηγορεύθησαν. ΙΒ΄. Περὶ φιλανθρωπίας, καὶ ἀγαθότητος, καὶ μακροθυμίας, καὶ πραότητος Θεοῦ· καὶ ὅτι κρεῖσσον ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ μὴ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ΙΓ΄. Περὶ φυσικῶν. ΙΔ΄. Περὶ φιλέργων καὶ σπουδαίων· ὅτι χρὴ ποιεῖν· ὡφέλειαν γὰρ ἔχει. ΙΕ΄. Περὶ φίλων χρηστῶν. ΙϚ΄. Περὶ φίλων μοχθηρῶν. ΙΖ΄. Περὶ φιλοτιμουμένων καὶ μεταδοτικῶν· καὶ ὅτι ἡ φιλοτιμία σωτηρίαν προξενεῖ. ΙΗ΄. Περὶ φειδωλῶν, καὶ ἀμεταδότων, καὶ κνιπῶν· καὶ ὅτι κινδύνοις περιπίπτουσιν οἱ τοιοῦτοι. ΙΘ΄. Περὶ φιλαδελφίας. Στοιχεῖον Χ. Α. Περὶ χαρίσματος· ὅτι χρὴ σπουδάζειν διὰ τῆς καλλίστης ἀναστροφῆς χάριν ἔχειν πρὸς Θεὸν, καὶ πρὸς πάντας οἰκοδομήν. Β΄. Περὶ χρημάτων, καὶ τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς. Γ΄. Περὶ χαρᾶς καὶ θυμηδίας. Δ΄. Περὶ χαρισμάτων καὶ δωρημάτων Θεοῦ· καὶ ὅτι βίω σεμνῶ ἀντιδίδονται παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ε΄. Περὶ χαλεπῶν καὶ ἀνοσίων πράξεων. Ϛ΄. Περὶ Χριστιανισμοῦ, καὶ τῆς ἐξ ἔθνῶν Ἐκκλησίας. 96.468 Ζ΄. Περὶ τοῦ, ὅτι χρὴ Θεὸν φοβεῖσθαι μᾶλλον, ἢ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτῶ ἐν πᾶσι πειθαρχεῖν. Στοιχεῖον Ψ. Α΄. Περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ. Β΄. Περὶ ψόγου. Γ΄. Περὶ ψιθυρισμοῦ καὶ ψιθυριστῶν. Δ΄. Περὶ ψεύδους καὶ συκοφαντίας. Στοιχεῖον Ω. Περὶ ὥρας θανάτου· ὅτι ἡ πρὸς τὴν θείαν καὶ σωτήριον ἐντολήν παρακοὴ τῆς κατὰ χάριν τοῦ Δημιουργοῦ ἀφθαρσίας καὶ ἀθανασίας ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, καὶ τῶ μόχθῳ παρέδωκε καὶ θανάτῳ. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Α. ΤΙΤΛ. Α΄. –Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ κατασκευῆς. Εἰρηναίου ἐκ τῶν κατὰ αἰρέσεων ἐλέγχων τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. – Ἐν τοῖς πρόσθεν χρόνοις ἐλέγομεν, κ. τ. ε. Τοῦ ἁγίου Τίτου ἐπισκόπου Βοστρῶν. – Ῥητέον τοίνυν, ὅτι πρὸς τοῦ δημιουργήσαντος ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν βίον παρήχθη, ἐμπορευσόμενος ἕτερον οὐδὲν, ἢ μόνον εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν. Ταῦτα γὰρ κτησάμενος, καλῶς ἂν διανήξαιτο τόνδε τὸν βίον· ἀμελήσας δὲ τούτων, χαλεπῶς ἂν διαβαπτισθεῖ πλανώμενος. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Πάντα συνέστηκεν, κ. τ. ε. ΤΙΤΛ. Β΄. –Περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι αὐτεξούσιον αὐτὸν πεποίηκεν ὁ Θεὸς, καὶ ἡγεμόνα τῶν ἐπιγείων ἀπάντων. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου. –Τέλειοι ὄντες, τέλεια φρονεῖτε. Θέλουσι γὰρ ἡμῖν εὖ πράττειν, Θεὸς ἕτοιμος εἰς τὸ παρέχειν. Τοῦ ἁγίου Ἀντιπάτρου Βοστρῶν. –Ἄϊδιος οὐσία τροπῆς ἀποσκίασμα παθεῖν οὐκ ἀνέχεται. Οὔτε γὰρ δύναται. Τὸ γὰρ ἅπαξ, καὶ μὴ παρ' ἐτέρου ἔχον τὸ εἶναι, μήτε ἐξ αὐτομάτου πως γεγονὸς, τοῦτο γενέσθαι, ἢ μετασκευασθῆναι, ἢ μετατραπῆναι ἀδύνατον. Ἐπειδὴ ἀποθέσθαι τὸ εἶναι ὅπερ ἐστὶ κατὰ φύσιν ἀδύνατον· ὁ γὰρ οὐκ ἔλαβεν, οὐκ ἀποτίθεται, καὶ ὁ ὕστερον οὐκ ἔσχεν, οὐκ ἀποβάλλεται· ἀλλ' ἡ αἴδιος οὐσία, ἢ μόνος ἐστὶ Θεὸς, τουτέστι Πατὴρ, καὶ Υἱὸς, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, ἦν τε καὶ ἔστι, καὶ ἔσται, τροπὴν, ἢ μεταβολὴν, ἢ ἀλλοίωσιν οὐκ ἐπιδεχομένη. ΤΙΤΛ. Γ΄. –Περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι ἐπ' ἀφθαρσίᾳ καὶ ἀθανασίᾳ κατὰ θείαν δωρεάν πρὸς τοῦ Θεοῦ διεπλάσθη, ἐντολῆς θείας δηλαδὴ φυλαττούσης τὴν χάριν. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ κατὰ αἰρέσεων ἐλέγχου, καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Τί τὸ κωλύον τὴν σάρκα, κ. τ. ε. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. –Τί ἐστίν, ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη; Οὐ γὰρ ἐκ γῆς διεπλάσθη μόνον ὁ ἄνθρωπος 96.469 πος, ἀλλὰ καὶ Θεοῦ πνεύματος. Ἐπειδὴ δὲ οὐ διέμεινεν ἀδιάστροφος, προστάξεως θείας ἠλόγηκε, καὶ τοῦ κρείττονος μέρους ἀποτεμνόμενος οὐρανομίμητον πολιτείαν, ὅλον ἑαυτὸν προσένειμε τῇ γῇ. Εἰ μὲν γὰρ ἀρετῆς, ἥτις ἀθανατίζει, ἐραστῆς ἐγένετο, πάντως ἂν ἐλάμβανε κληρὸν τὸν οὐρανόν· ἐπειδὴ δὲ ἡδονὴν ἐζήτησε, δι' ἧς ψυχικὸς θάνατος ἐπιγίνεται, τῇ γῇ προσενεμήθη. ΤΙΤΛ. Δ΄. –Περὶ τοῦ Ἀδάμ· ὅτι σοφώτατος, καὶ διορατικὸς, καὶ προφήτης ὑπῆρχε πρὸ τῆς παρακοῆς. Φίλωνος ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. – Ἦγαγεν ὁ Θεὸς τὰ ζῶα πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά. Οὐ γὰρ ἐνδοιάζει Θεὸς, ἀλλ' ἐπειδὴ νοῦν

ἔδωκε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ πρωτογενεῖ καὶ σπουδαίῳ, καθ' ὃ ἐπιστημονικὸς ὢν, πέφυκε λογίζεσθαι, καθάπερ ὑφηγητὴς γνῶριμον κινεῖ πρὸς ἐπίδειξιν οἰκείαν, καὶ ἀφορᾷ τὰ ἄριστα αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἔγγονα. Φανερώς δὲ πάλιν καὶ διὰ τούτου πᾶν τὸ ἐκούσιον καὶ ἐφ' ἡμῖν διατυποῖ, τοὺς πάντα κατ' ἀνάγκην εἶναι λέγοντας δυσωπῶν, ἢ ἐπεὶ ἔμελλον οἱ ἄνθρωποι χρῆσθαι, διὰ τοῦτο ἄνθρωπον αὐτὰ θέσθαι προσέταττεν. Ἄνδρὸς δὲ ἐπιστημονικωτάτου καὶ φρονήσει διαφέροντος οἰκειότατον τοῦτο τὸ ἔργον· οὐ σοφῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ πρώτῳ εὐγενεῖ τῶν ὀνομάτων ἢ θέσις. Ἔδει γὰρ ἡγεμόνα μὲν τοῦ ἀνθρωπέου, βασιλέα δὲ τῶν γηγενῶν πάντων, καὶ τοῦτο λαχεῖν γήρας ἐξαιρέτον, ἵνα ὡσπερ πρῶτος ἦδει τὰ ζῶα, καὶ πρῶτος ἀξιωθῆ τῆς ἐπὶ πᾶσιν ἀρχῆς, καὶ πρῶτος εἰσηγητὴς καὶ εὐρέτης γένηται τῶν ἐπωνυμιῶν. Ἄτοπον γὰρ ἦν, ἀνώνυμα αὐτὰ καταλειφθέντα, ὑπὸ τινος νεωτέρου προσονομασθῆναι, ἐπὶ καταλύσει τῆς τοῦ πρεσβυτέρου τιμῆς τε καὶ εὐκλείας. Καὶ θεασάμενος ὁ Ἀδάμ τὸ πλάσμα τῆς γυναικὸς, ὡς προφήτης φησὶν, οὔτε γεγονέναι ἐκ συνομιλίας, οὔτε ἐκ γυναικὸς, ὡς οἱ μετέπειτα, ἀλλὰ τινα φύσιν ἐν μεθορίῳ, καθάπερ ἀπὸ ἀμπέλου κληματίδος ἀφαιρεθείσης εἰς ἑτέρας ἀμπέλου γέννησιν, διὸ φησὶν· Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ἔφη τὸ εὐαφέστατον καὶ αἰσθητικώτατον, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἀλγεῖν καὶ τὸ ἡδεσθαι. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ἦτοι τοῦ τελευταίου τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητουμένων. – Ἄβατος καὶ ἀπροσπέλαστος ὄντως ἐστὶν ὁ θεῖος χώρος, οὐδὲ τῆς καθαρωτάτης διανοίας τοσοῦτον ὕψος προσαναβῆναι δυναμένης· ὡς θίξει μόνον ἐπιψαῦσαι ἀμήχανον ἀνθρωπίνῃ φύσει τὸ τοῦ ὄντος πρόσωπον θεάσασθαι. Τὸ δὲ πρόσωπον οὐ κυριολογεῖται· παραβολὴ δὲ ἐστὶν, εἰς δῆλωσιν τῆς καθαρωτάτης καὶ εἰλικρινεστάτης 96.472 τοῦ ὄντος ιδέας· ἐπειδὴ καὶ ἄνθρωπος οὐδενὶ γνωρίζεται μᾶλλον, ἢ προσώπῳ κατὰ τὴν ἰδίαν ποιότητα καὶ μορφήν. Οὐ γὰρ φησὶν ὁ Θεός, ὅτι Οὐκ εἰμί ὄρατὸς τὴν φύσιν· τίς δὲ μᾶλλον ὄρατὸς ἢ ὁ τὰ ἄλλα πάντα γεννήσας ὄρατὰ; πεφυκῶς δὲ τοιοῦτος εἰς τὸ ὄρασθαι, ὑπ' οὐδενὸς ἀνθρώπων ὀρῶμαι, φησί. Τὸ δὲ αἴτιον ἢ ἀδυναμία τοῦ γενητοῦ, καὶ ἵνα μὴ περιπλέκων μηκύνω, Θεὸν γενέσθαι δεῖ πρότερον· ὅπερ οὐδὲ οἶόν τε· ἵνα Θεὸν ἰσχύσει τις καταλαβεῖν. Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ μὲν τις τὸν θνητὸν βίον, ζῆσιν δὲ ἀντιλαβῶν τὸν ἀθάνατον, ἴσως ὃ μηδέποτε εἶδεν, ὄψεται. Αἱ φιλοσοφίαι πᾶσαι κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ βάρβαρον ἀκμάσασαι, ζητοῦσαι τὰ φύσεως, οὐδὲ τὸ βραχύτατον ἠδυνήθησαν τηλαυγῶς ἰδεῖν. Σαφῆς δὲ πίστις. Αἱ διαφωνίαι, αἱ διαμάχαι καὶ ἑτεροδοξίαι, τῶν ἐκάστης αἰρέσεως ἀνασκευαζόντων καὶ ἀνασκευαζομένων μέρη, καὶ πᾶσιν ὀρμητήρια πολέμων γεγονασιν αἱ τῶν αἰρεσιομάχων οἰκίαι, τυφλοῦσαι τὸν δυνάμενον βλέπειν ἀνθρώπινον νοῦν ταῖς ἀντιλογικαῖς ἔρισιν μηχανοῦντα τίνα δεῖ προέσθαι, καὶ τίνα διώσασθαι. Δεῖ τὸν βουλόμενον φαντασιωθῆναι τὸν τῶν ὄλων ἄριστον, στήναι τὸ πρῶτον κατὰ ψυχὴν, ἰδρυνθέντα παγίως γνῶμη μῖα, καὶ μηκέτι πρὸς πολλὰ πλάζεσθαι· ἔπειτα δὲ στήναι ἐπὶ φύσεως καὶ γνώμης ξηρᾶς, καὶ ἀγόνου πάντος, ὅσα φθαρτά. Ἐὰν γὰρ προσήσεται τι τῶν μαλακωτέρων, σφαλῆσεται τῆς προθέσεως· ἀδυνατήσεται καὶ τὸ ὀξυωπέστατον βλέπον, ἰδεῖν τὸ ἀγέννητον· ὡς τυφλωθῆναι πρότερον, ἢ θεάσασθαι διὰ τὴν ὀξυαύγειαν, καὶ τὸν ἀπεισερόντα χεῖμαρρον τῶν μαρμαρυγῶν. Οὐχ ὀρθῶς ὅτι τοῦ πυρὸς ἢ δύνამιν τοῖς μὲν ἀφεστηκόσι μεμετρημένον διάστημα παρέχει φῶς, κατακαίει δὲ τοὺς ἐγγίζοντας; Ὅρα μὴ τοιοῦτόν τι πάθης τῇ διανοίᾳ, μὴ σε ὁ πολὺς πόθος ἀδυνατοῦ πράγματος ἀναλώσῃ. ΤΙΤΛ. Ὑ. – Περὶ ἀνηκόων καὶ ἀνυποτάκτων. Ἰεζεκιήλ. – Εἶπε Κύριος πρὸς με· γιὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς· οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμούς διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ. Διὰ τοῦτο ἀποστρέφω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μίανθῆσεται τὰ ἅγια αὐτῶν. Σχόλιον. Τοῦτο καὶ ἡμῖν ἐκ τῶν ἡμετέρων συμβέβηκεν ἀμαρτημάτων. Καύχημα γὰρ καὶ δόξασμα παντὸς γένους Χριστιανῶν ὁ σωτήριος

σταυρός, καὶ ἡ ζωηφόρος ἀνάστασις ὑπῆρχον, ἅτινα διὰ τὸ μεμιαμμένον Βενετοπράσινον ὄνομα, ὃ ἐπεθήκαμεν ἑαυτοῖς, καὶ ἐβδελύχθημεν ὑπὸ Χριστοῦ τοῦ ἀγιάσαντος ἡμᾶς τῷ θείῳ αὐτοῦ ὀνόματι, εἰς χεῖρας μεμιαμμένων παρεδόθησαν καὶ ἐμιάνθησαν. 96.473 ΤΙΤΛ. Θ΄. –Περὶ ἀρχομένων· ὅτι πρὸς τὰς προαιρέσεις τῶν ἀρχομένων πονηρὰς, οὕτω καὶ ἄρχοντας λοιμοὺς καθιστᾷ τὸ θεῖον κρίμα. Φίλωνος, ἐκ τοῦ ἀ΄ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. –Ὡσπερ κίονες οἰκίας ὄλας ὑπερείδουσιν, οὕτω καὶ αἱ θεῖαι δυνάμεις τὸν σύμπαντα κόσμον, καὶ τοῦ ἀνθρωπέου τὸ ἄριστον καὶ θεοφιλέστατον γένος. ΤΙΤΛ. ΙΒ΄. –Περὶ ἀναρχίας· ὅτι ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπικίνδυνος, καὶ συγχύσεως αἰτία. Ὡσῆε. –Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, υἱοὶ Ἰσραήλ· ὅτι κρίσις πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια, οὐδὲ ἔλεος, οὐδὲ ἐπίγνωσις Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ’ αἵμασι μίσγουσι. Διὰ τοῦτο πενήθει ἡ γῆ, καὶ σμικρυνθήσεται ἐν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν. Σχόλ. Μάθωμεν διὰ τοῦ θεοῦ τούτου, καὶ τῶν ἐξῆς, τί τὸ αἴτιον τῆς καταλαβούσης ἡμᾶς ἀναρχίας καὶ συγχύσεως, καὶ ὡς οὐκ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπαφήσας ἡμῖν τὴν καταδυναστείαν τὴν ἐξ ἔθνῶν. Ἐμολύναμεν γὰρ πρὸς τοῖς μυρίοις ἡμῶν ἀτοπήμασι, καὶ ἐμφυλίῳ αἵματι τὴν ἀγίαν καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ σεβασμίαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλιν, ὡς καὶ μετανάστην γενέσθαι ταύτης τὸν τίμιον σταυρὸν τὴν ζωὴν ἡμῶν. ΤΙΤΛ. ΙΓ΄. –Περὶ ἀρίστων ἀνδρῶν· ὅτι σωτήριος ἡ τούτων ἐφορία καὶ ἐπιστασία τοῖς πράγμασι καὶ τῷ λαῷ. Τοῦ αὐτοῦ (Φίλωνος) ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. –Ἐάν τις κατ’ οἰκίαν ἢ κώμην, ἢ πόλιν, ἢ ἔθνος γένηται φρονήσεως ἐραστής, ἀνάγκη, τὴν οἰκίαν καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην ἀμείνονι βίῳ χρήσα 96.476 σθαι. Ὁ γὰρ ἀστεῖος κοινὸν ἀγαθὸν ἐστὶν ἅπασιν, ἐξ ἐτοίμου τὴν ἀφ’ ἑαυτοῦ προτείνων ὠφέλειαν. ΤΙΤΛ. ΙΔ΄. –Περὶ ἀκαταστάτων ἐν λογισμῷ, καὶ τῇ γνώμῃ ἀνιδρύτων. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. –Πέφυκεν ἄφρων ἐπὶ μηδενὸς ἐστάναι καὶ ἐρηρεῖσθαι δόγματος. Ἄλλοτε γοῦν ἄλλοῖα δοξάζει, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ἐστὶν, ὅτε μηδενὸς περὶ αὐτὰ συμβεβηκότος κοινοτέρου, τάναντία· καὶ ἐστὶν ἡ ζωὴ αὐτοῦ πᾶσα κρεμαμένη, βάσιν ἀκράδαντον οὐκ ἔχουσα, ἀλλὰ πρὸς τῶν ἀντισπώντων καὶ ἀντιμεθελκόντων ἀεὶ πραγμάτων. ΤΙΤΛ. ΙΕ΄. –Περὶ ἀγγελόντων καὶ μεσαζόντων ἀπόκρισιν. Τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς. –Πάντα ὃν ἂν πέμπῃ ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν, οὕτως ἡμᾶς δεῖ ὑποδέξασθαι, ὡς αὐτὸν τὸν πέμπσαντα. ΤΙΤΛ. ΚΑ΄. –Περὶ ἀμαρτημάτων, καὶ ὅτι τὰ ἡμέτερα ἀμαρτήματα προξενουσι καὶ ἄγουσιν ἐφ’ ἡμᾶς τὰ κακά. Κυρίλλου, ἐκ τοῦ ἱε΄ κατὰ Ἰουλιανοῦ. –Πολλὰ πταίομεν ἅπαντες. Νοσεῖ γὰρ ἡ φύσις τὸ εἰς ἀμαρτίαν εὐκόλον, διὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς εἰσοικισάμενον τὸ πάθος. Κλήμεντος, ἐκ τοῦ ἡ΄ Στρωμ. –Φοβηθῶμεν, οὐχὶ νόσον τὴν ἔξωθεν, ἀλλὰ ἀμαρτήματα δι’ ἃ ἡ νόσος. Τοῦ αὐτοῦ (Φίλωνος) ἐκ τῆς τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. –Ἡ φορὰ τῶν κακιῶν ἀνακυκᾷ καὶ στροβεῖ τὴν ψυχὴν, ἵλιγγον αὐτῇ περιτιθεῖσα, τὸν καλύπτοντα, καὶ καμμύειν ἐκβιαζόμενον τὴν φύσει μὲν πρέπουσαν ὄψιν, ἐπιτηδεύσει δὲ τυφλουμένην. Τῶν αὐτῶν. –Οὐδὲν ἀναντίον καὶ μαχόμενον ταῖς ὀσιωτάταις τοῦ Θεοῦ δυνάμεσιν, ὡς ἀδικία. ΤΙΤΛ. ΜΒ΄. –Περὶ ἀμαρτάνοντος καὶ σφάλλοντος· ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐντρέπεσθαι, καὶ μὴ ἀντιρρήμονεῖν τῷ ἐλέγχοντι. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει Ζητουμένων. –Τὸ μὴ ἀμαρτάνειν μηδὲν τὸ παράπαν, μέγιστον ἀγαθόν· τὸ ἀμαρτάνοντα ἐκτραπῆναι, συγγενὲς ἐκείνου· νεώτερον ὡς ἂν τις εἴποι παρὰ πρεσβύτερον. Εἰσὶ γὰρ οἱ ἐπὶ ἀμαρτανομένοις, ὡς ἐπὶ κατορθώμασιν ἀγαλλόμενοι, δυσίατον, μᾶλλον δὲ ἀνίατον νόσον ἔχοντες. ΤΙΤΛ. ΜΔ΄. –Περὶ ἀγίων καὶ μακαριζομένων ἀνδρῶν, ἐφ’ οἷς δρῶσι, καὶ ὑπὲρ ὧν τετύχασιν. Τοῦ Νύσσης, ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἅγιον Ῥωμανόν. –Οὐ μήρυνθον λεπτήν διαθέουσιν οἱ θαυματοποιοὶ τοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ ξίφεσιν ἐπικυβιστῶντες γυμνοῖς, τέχνη τὰς πληγὰς διαφεύγουσι, ἀλλ’ ἀντὶ μὲν σχοινίου τὴν στενὴν καὶ ἀμφίκριμνον τῆς εὐσεβείας ὁδὸν ἀσαλεύτῳ βήματι διατρέχουσι. Τῶν δὲ τυραννουμένων ξιφῶν τὰς ἀκμὰς τῆς τῶν πληγῶν φιλοτιμίας 96.477 ἀμβλύουσιν, οὐ

τὸ μὴ πάσχειν τέχνην ποιούμενοι, ἀλλὰ τὸ νικᾶν ἐν τῷ πάσχειν ἀσκούμενοι, ΤΙΤΛ. ΜΖ'. –Περὶ τοῦ ἄφευκτον εἶναι τὸν Θεὸν καὶ ἀπερίγραπτον· καὶ ὅτι πάντα περιδέδρακται, καὶ ἐφορᾶ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέληθεν. Εὐσταθίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας. –Ὁ Θεὸς τὰ πάντα πληροῖ, ὑπ' οὐδενὸς περιοριζόμενος. Ὁ γὰρ ὑπὸ τόπου μὴ περιοριζόμενος, πάντως ἐν παντὶ τόπῳ, κατὰ τὴν τοῦ Δαβὶδ ὑμνολογίαν, ἔσται. Εἰ γὰρ ἔξω λέγοιτο τόπου τινὸς, ἀνάγκη περιορίζεσθαι αὐτὸν ὑπ' ἐκείνου, οὔτε στηρίσκεται. Ὅλος οὖν ἐν παντὶ γενόμενος, οὐδαμῶς ἐξ ἐτέρων εἰς ἐτέρους μεθίσταται τόπους, τὰ πάντα πληρῶν. Τοῦ ἀγίου Διαδόχου. –Τὰ μηδέπω ὄντα ὡς παρόντα μόνος ὁ Θεὸς καθορᾶ. Εἰ ἐν εἶδει ἦν ἡ θεία ἐκείνη καὶ ἄφραστος φύσις, οὐκ ἂν τὰ μηδέπω ὄντα ἐθεώρει ὡς ὄντα. Τοῦ αὐτοῦ. –Μόνου τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου ὑπάρχει ἴδιον, τοῦ καὶ τῆ γῆ ταύτῃ φαινομένου ἀφαντάστως, καὶ τῶν οὐρανῶν μὴ ἀπολειπομένου, ἀλλὰ πάντα ὡς αἰεὶ περιέχοντος διὰ τὸ τῆς θείας φύσεως ἀπερίγραπτον· ἥκιστα δὲ καὶ ἄγγελιοι. Ἐν ᾧ γὰρ χρόνῳ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστελλόμενοι ὦσιν, οὐ δυνατόν εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ. Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ τετάρτου ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Ἄπαντα μέτρῳ, κ. τ. ε. Τοῦ αὐτοῦ (Φίλωνος) ἐκ τοῦ τελευταίου τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. –Περιέχει τὰ πάντα ὑπ' οὐδενὸς περιεχόμενος. Ὡς γὰρ ὁ τόπος περιεκτικὸς σωμάτων ἐστὶ καὶ καταφυγὴ, οὕτω καὶ ὁ θεῖος Λόγος περιέχει τὰ ὅλα καὶ πεπλήρωκεν. ΤΙΤΛ. ΜΗ'. –Περὶ τοῦ ἀκατάληπτον εἶναι τὸν Θεὸν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ Κύριος, κ. τ. ε. Ἐκ τοῦ β' τῶν αὐτῶν. –Ὁ ὑγιῆς νοῦς καὶ ἀκίνδυνος, κ. τ. ε. Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, ἐκ τοῦ ιη' τῶν κατὰ Ἰουλιανοῦ. –Δεῖν οἶμαι τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀβασανίστω τῆ πίστει τιμᾶν. Ἀσθενεῖ γὰρ πως ἀνθρώπινος νοῦς, εἴς γε τὸ δύνασθαι συνέναι πάντα. Τοῦ ἀγίου Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, περὶ φύσεως. –Οὐχ ἀπλῶς τῶν μεριστῶν τοῦ κόσμου, καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ αἰῶνος, ἀλλὰ πάντων καὶ τῶν ἐλαχίστων ἄπειρος, ἀτέλεστος τῶν ἐν ἀνθρώποις ἢ γνώσις. Εὐσταθίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, ἐκ τοῦ περὶ ψυχῆς. –Οὐ νόμων καὶ χρόνων ῥηταῖς τὸ Θεῖον ὑπόκειται περιγραφαῖς. Ἀθηνοδώρου. –Ἄλλη μὲν τοῖς ἐκκεκαθαρμένοις παντελῶς τὴν διάνοιαν ἀρμόζει θεολογία, ἢ μὰ 96.480 λιστα ἀληθῆς. Ἄλλη δὲ τοῖς πολλοῖς ἢ δυναμένη τὴν διάνοιαν αὐτῶν εἰς εὐσέβειαν ἐκκαλεῖσθαι καὶ δικαιοπραγίαν, ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνία ἀπαλλάττουσα τοῦ θηριώδους βίου. ΤΙΤΛ. ΜΘ'. –Περὶ ἀγάπης καὶ φόβου πρὸς Θεόν· καὶ ὅτι παντὸς ἀγαθοῦ ὑπερέχουσιν. Τοῦ ἀγίου Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης. – Αὐταρκῆς εἰς σωτηρίαν ἢ εἰς Θεὸν ἀνθρώπου ἀγάπη. Εὐγνωμοσύνης γὰρ ἐστὶ τὸ πρὸς τὸν τοῦ εἶναι ἡμᾶς αἴτιον ἀποσώζειν στοργὴν, ὑφ' ἧς καὶ εἰς δεύτερον καὶ ἀγήρω αἰῶνα διασωζόμεθα. Τοῦ αὐτοῦ. –Ἐπίρασεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀβραάμ, οὐκ ἀγνοῶν τίς ἦν, ἀλλ' ἵνα τοῖς μετὰ ταῦτα δείξη, καὶ μὴ κρύψη τὸν τοιοῦτον, καὶ διεγείρῃ εἰς μίμησιν τῆς ἐκείνου πίστεως καὶ ὑπομονῆς, καὶ πείσῃ, καὶ τέκνων στοργῆς ἀμελεῖν πρὸς ἐκπλήρωσιν θείου προστάγματος. Ὅθεν ἔγγραφον περὶ αὐτοῦ ἱστορίαν γενέσθαι ὠκονόμησεν. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ κατὰ αἰρέσεων ε' λόγου. –Ὅσα τὴν πρὸς Θεὸν τηρεῖ φιλίαν, κ. τ. ε. Σευηριανοῦ ἐπισκόπου Γαβάλων, ἐκ τοῦ περὶ αἰρετικῶν. –Ἀρχὴ σωτηρίας ἀνθρώπων ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, καὶ ρίζα πάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ὁ τοῦ Θεοῦ νόμος. Οὔτε δὲ Θεὸς ἄνευ φόβου, οὔτε φόβος ἄνευ νόμου. Ὁ μὲν γὰρ νόμος τῶν ἐπιτεταγμένων ὑπηρετήν ἔχει τὸν φόβου· ὁ δὲ φόβος τῶν προτεταγμένων δικαστήν ἔχει τὸν νόμον· ὁ μὲν οὖν φόβῳ τῷ νόμῳ προσερχόμενος καὶ τῷ τὸν νόμον διδόντι Θεῷ, ἀγίοις ἐμπολιτεύεται, καὶ ὁσίοις συναναστρέφεται. Ὁ δὲ κατατολμῶν τοῦ θείου λόγου, οὔτε τῆς χάριτος ἀξιοῦται, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐσεβείας ἐκβάλλεται. ΤΙΤΛ. ΝΑ'. –Περὶ ἀντιλογίας πρὸς Θεόν· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀντιλογεῖν, ἢ δικαιολογεῖσθαι πρὸς αὐτὸν, ἢ πολλὰ ῥήματα περὶ αὐτοῦ λέγειν. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου καὶ

ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Εἰ δὲ λέγει τις, κ. τ. ε. ΤΙΤΛ. ΝΕ΄. –Περὶ ἀνακαινισμού τῶν ὀρωμένων, λέγω δὴ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου. –Οὐχ ἡ ὑπόστασις, οὐδὲ ἡ οὐσία, κ. τ. ε. ΤΙΤΛ. Ξ΄. –Περὶ ἀγάπης, καὶ εἰρήνης, καὶ ὁμονοίας καὶ εἰρηνοποιῶν. Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, ἐκ τῆς δ΄ ἑορταστικῆς ἐπιστολῆς. –Ἡ ἀγάπη προπηδᾷ πάντως, τὶ ὀνῆσαι καὶ ἄκοντα θηρωμένα, καὶ πολλάκις ὀκνοῦντά τινα ὑπ’ αἰδοῦς· καὶ διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι βαρὺν ἐτέρῳ γενέσθαι τὸν εὖ πάσχειν παραιτούμενον, καὶ μᾶλλον αὐτὸν δυσφορεῖν στέργοντα τοῖς ἰδίοις ἀλγεινοῖς, ὑπὲρ τοῦ μὴ πράγματά τι καὶ ὄχλησιν παρασχεῖν, ὁ πλήρης ἀγάπης πολλὰ καθικέτευσεν ἀνασχέσθαι καὶ ὑπομένειν ὡς ἀδικούμενον, καὶ ἐπικουρούμενον, καὶ χάριν ἄλλω μεγίστην, οὐχ ἑαυτῷ παρασχεῖν τὸ ἑαυτοῦ δι’ ἐκείνου λωφῆσαι κακόν. Κλήμεντος, ἐκ τοῦ ἧ΄ Στρωμάτων. –Ἀγάπη 96.481 ἐκουσίῳν ἄρχει, ἀκόντων δὲ φόβος οὗτος ὁ φαῦλος. Ὁ δὲ εἰς ἀγαθὸν παιδαγωγῶν ἡμᾶς, εἰς Χριστὸν ἄγει, καὶ ἔστι σωτήριος. ΤΙΤΛ. ΞΑ΄. –Περὶ ἀληθείας καὶ μαρτυρίας πιστῆς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ (Ἰουστίνου) πρὸς Ἀντωνίνον αὐτοκράτορα. –Τοὺς κατὰ ἀλήθειαν εὐσεβεῖς καὶ φιλοσόφους μόνον τάληθές τιμᾶν καὶ στέργειν ὁ λόγος ὑπαγορεύει, παραιτούμενους δόξαις πολλῶν ἐπακολουθεῖν, ἐὰν φαῦλαι ᾖσιν. Οὐ γὰρ μὴ ἔπεσθαι τοῖς ἀδίκως τι πράξασιν, ἢ δογματίσασιν, ὁ σώφρων λόγος ὑπαγορεύει, ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου, καὶ πρὸ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς τὸν φιλαληθῆ, κἂν ὁ θάνατος ἀπειληθῆται, τὰ δίκαια πράττειν τε καὶ λέγειν αἰρεῖσθαι δεῖ. Λανθάνει μὲν ὡς εἰκὸς αὐτοῦς, ὡς ἐκ πλάνης τῆ ἀληθείᾳ διὰ τῆς ὄντως πίστεως ἐξεστηκῶς, αὐτὸς δὲ ἀληθῶς οἶδεν ἑαυτὸν, οὐχ, ὅ φασιν ἐκεῖνοι, μαινόμενον, ἀλλὰ τῆς ἀστάτου καὶ ἀλλοιωτῆς περὶ τὴν παντοδαπῆ τῆς πλάνης ποικιλίαν φθορᾶς, διὰ τῆς ἀπλῆς καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἐχούσης ἀληθείας ἡλευθερωμένον. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ ἀναστάσεως. –Ὁ μὲν τῆς ἀληθείας λόγος ἐστὶν ἐλεύθερος, κ. τ. ε. Τοῦ ἀγίου Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, ἐκ τοῦ ε΄ μέρους τῆς ἀπολογίας αὐτοῦ. –Τὸ εὖ πράττειν ἡγοῦμαι, ὧ ἄνδρες, οὐκ ἄλλο τι εἶναι, ἢ τὸ κατὰ ἀλήθειαν ζῆν. Τὸ δὲ εὖ ζῆν καὶ κατὰ ἀλήθειαν, οὐκ ἄνευ τοῦ κατανοῆσαι τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς Τρύφωνα β΄ λόγου. – Πᾶς ὁ δυνάμενος λέγειν τὸ ἀληθές, καὶ μὴ λέγων, κριθήσεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ ἀγίου Ἐφραιμίου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας, ἐκ τοῦ γ΄ κεφαλαίου τοῦ περὶ τοῦ γραμματικοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς συνόδου. –Αὐταρκῆς ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, τοὺς πειρωμένους διαφιλονεικεῖν πρὸς ἑαυτὴν μεθιστᾶν· ὅπως ἂν διαρρήδην γνωρίζοιτο, ὡς ἀήττητον ὄπλον καὶ παντάπασιν ἄμαχον καθέστηκεν. Ἀντιπάτρου ἐπισκόπου Βοστρῶν. –Αὐταρκῆς πρὸς συνηγορίαν ἑαυτῆς ἡ ἀλήθεια, τοῖς ὀξεῖ τῷ τῆς ψυχῆς ὄμματι βλέπουσιν. Φίλωνος, ἐκ τοῦ β΄ τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. – Παρ’ ἐνίοις νομοθέταις ἀπειρήται μαρτυρεῖν ἀκοῆ, ὡς τὸ μὲν ἀληθές ὄψει πιστούμενον, τὸ δὲ ψεῦδος ἀκοῆ. ΤΙΤΛ. ΞΔ΄. –Περὶ τῶν ἀποδεχομένων τὰ πονηρὰ, καὶ ἀτιμαζόντων τὸ δίκαιον. Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, ἐκ τοῦ α΄ βιβλίου τῶν κατὰ Ἰουλιανοῦ. –Ἐντεῦθεν οἶμαι καταθρῆσαι τε ῥᾶον, κ. τ. ε. ΤΙΤΛ. ΞΕ΄. –Περὶ ἀπραγμοσύνης καὶ ἡσυχίας· καὶ ὅτι τὸ ἡρεμεῖν τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν προξενεῖ. Τοῦ ἀγίου Σεραπίωνος, ἐκ τῆς νε΄ ἐπιστολῆς. – Ἀρμόζει τῷ ἐγκρατεῖ καὶ τοὺς ὄχλους φυγεῖν, ἵνα τὸν νοῦν ἀπερίσπαστον ἔχη, καὶ τὴν καρδίαν ἀτάραχον· πολλὴ γὰρ ἐν τοῖς ὄχλοις ἡ ταραχὴ. 96.484 Ἐκ τῆς αὐτῆς. –Μέγας συνεργὸς πρὸς τελειότητα τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἡ ἀναχώρησις. Διδύμου, ἐκ τοῦ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην. –Ὡ ἔρω εἰσέρχεται γνῶσιν ἀγίαν ἔχειν, σχολασάτω ἀπὸ τοῦ κόσμου, καὶ τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, καὶ τῶν τῆς σαρκὸς ἔργων, ἵνα προσβαλῆ αὐτῷ εἰρηκότη, Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός. Φίλωνος, ἐκ τοῦ δ΄ τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. –Ὁ σοφὸς ἡρεμίαν καὶ ἀπραγμοσύνην μεταδιώκει, ἵνα τῶν θείων ἐν εὐκαιρίᾳ ἐπιτύχη. Ἐκ τοῦ ε΄ τῶν αὐτῶν. –Οὕτως γὰρ ὁ σοφίας ἐραστὴς οὐδενὶ τῶν εἰκαιτέρων κἂν συμπεφυκῶς τυγχάνῃ, σύνεστιν, ἢ συνδιατρίβει πονηροτάτῳ, διεζευγμένος τῶν πολλῶν

διαλογισμῶν, δι' οὓς οὔτε συναποδημεῖν, οὔτε συμπολιτεύεσθαι, οὔτε συζῆν λέγεται. Τοῦ αὐτοῦ. –Ὁ σοφὸς μέτοικος καὶ μετανάστης ἐστίν, ἐκ τοῦ περιπεφυρμένου βίου πρὸς εἰρηναίους καὶ μακαρίους πρέπουσαν ζωὴν. ΤΙΤΛ. ΟΑ΄. –Περὶ ἀμοιβῆς καὶ ἀνταποδόσεως ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· καὶ ὅτι αἰώνια καὶ ἀτελεῦτητα τὰ ἐκατέρους ἀποκείμενα, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε δεινὰ κολαστήρια. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου ἐπισκόπου Λουγδούνων, ἐκ τοῦ Κατὰ αἰρέσεων βιβλίου β΄. –Ἄλλ' ὡς εἷς ἕκαστος ἡμῶν, κ. τ. ε. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ε΄ βιβλίου τῶν αὐτῶν. – Αἰώνια δὲ καὶ ἀτελεῦτητα παρὰ Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ, κ. τ. ε. Τοῦ ἁγίου Μελετίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας. – Πάντες δὲ δίκαιοι καὶ ἄδικοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀχθήσονται. Τούτῳ γὰρ ὁ Πατὴρ τὴν πᾶσαν κρίσιν δέδωκε, καὶ αὐτὸς βουλὴν Πατρὸς ἐπιτελῶν, κριτῆς παραγίνεται. Ὅν Χριστὸν προσαγορεύομεν, Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. Οὐ γὰρ Μινῶς ἢ Ῥαδάμανθος κριταὶ, οἱ καθ' ὑμᾶς, Ἕλληνες, ἀλλ' ὃν ὁ Θεὸς ἐδόξασε καὶ Πατὴρ, περὶ οὗ ἐν ἑτέροις λεπτομερέστερον διεληλύθαμεν πρὸς τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν ἀλήθειαν. Οὗτος τὴν Πατρὸς εἰς πάντας δικαίαν κρίσιν ποιούμενος ἐκάστῳ κατὰ τὸ ἴδιον παρεσκεύασε δίκαιον. Οὗ τῇ κρίσει παραστάντες ἄγγελοί τε καὶ ἄνθρωποι, καὶ δαίμονες μίαν ἀποφθέγγονται αὐτῷ φωνὴν, λέγοντες· Δικαία ἡ κρίσις σου. Ἦς φωνῆς τὸ ἀνταπόδομα ἐπ' ἀμφοτέροις τὸ δίκαιον ἐπάγει· τοῖς μὲν εὖ πράξασι καὶ δικαίως τὴν ἀίδιον τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν παρέχον, τοῖς δὲ τῶν φαύλων ἐργάταις, τὴν ἀίδιον κόλασιν ἀπονέμον· καὶ τούτοις μὲν τὸ πῦρ ἄσβεστον διαμένει. Σκώληξ δὲ τις ἔμπυρος μὴ τελευτῶν, μηδὲ σῶμα διαφθείρων, ἀπαύστῳ ὀδύνη ἐκ στόματος ἀναβράσσωσιν παραμένει. Τούτους οὐχ ὕπνος ἀναπαύσει, οὐ παράκλησις συγγενῶν μεσιτευσάντων ὀνήσει. Οὐ γὰρ ἔτι δίκαιοι ὑπ' αὐτῶν ὀρώνται, οὐδὲ μνήμης γίνονται ἄξιοι. Μόνον δὲ οἱ δίκαιοι δικαίων μέμνηνται ἔργων, δι' ὧν 96.485 ἐπὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν κατήντησαν· ἐν ἧ ἡ οὐ πόνος, οὐ λύπη, οὐ φθορὰ, οὐ φροντίς. Τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ, ἐκ τοῦ εἰς τὸν Κάιν. –Μὴ ἀπιστήσης, αἰρετικέ, ὅτι ἐστὶ κρίσις ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἐπειδὴ ἔχεις τεκμήριον. Σόδομα ζῆ, καὶ νεκρά ἐστὶ ζῆ κρινομένη, καὶ τέθηκε κατηρημένη. Βλέπεις τὸ πῦρ, καὶ οὐχ ὄρας αὐτό. Σμύχεται, καὶ οὐ καπνίζεται· φθείρεται, καὶ οὐ φθείρεται· μειοῦται, καὶ τέθηλεν· ἔχει ὑπόστασιν, καὶ εἰς οὐδὲν ἐστὶ χρήσιμον. Ὡ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας! ὅτι ἐλέγχων σιωπᾶ, καὶ διδάσκων οὐ πάρεστι, καὶ ἀπειλῶν οὐ φαίνεται. Ὡ τῆς ἐνεργείας τῆς Θεότητος! ὅτι ἔδωκε τὴν ἀπόφασιν ἐν τοῖς μὴ πάσχουσιν, ἠνίξατο ἐν τῇ γῆ τῶν Σοδόμων τὴν μέλλουσαν ἀπέραντον κόλασιν, ἵνα προαναστομώσῃ τῶν κακῶν τὴν μοχθηρίαν, ὅτι μετάνοια τοῖς ἀποβλητοῖς οὐ δίδοται. Ὡσπερ γὰρ ἡ γῆ Σοδόμων ἔχει πᾶσαν ὑπόστασιν, ἐνεργεῖν δὲ οὐ δύναται, οὕτω καὶ οἱ ἀσεβεῖς τότε κρίνονται, τῆς προαιρέσεως μὲν καὶ τοῦ λογικοῦ ἔχοντες τὴν ὑπόστασιν, ἐστερημένοι δὲ τῆς πράξεως διὰ τὴν κόλασιν. Εἰ τοίνυν ἐν ἀψύχῳ γῆ κρατεῖ διηνεκῶς ἢ ἀπόφασις, πόσω μᾶλλον ἐν λογικοῖς ἀνθρώποις; Ἐχεις πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πῦρ τὸ φλέγον, καὶ μὴ καταφλέγον· ἔχεις καὶ τὸ πρόσκαιρον αἰώνιον, καὶ τὸ θνητὸν ἀθάνατον. Φοβηθῶμεν τὸ μέλλον, ἐκ τῶν ὑποδειγμάτων τὰ δεινὰ μανθάνοντες. ΤΙΤΛ. ΟΓ΄. –Περὶ τῆς φοβερᾶς ἀναστάσεως. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ΄ ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Πῶς τὴν σάρκα λέγουσιν, κ. τ. ε. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ε΄ ἐλέγχου. –Ἐπειδὴ μέλη αὐτοῦ ἐσμεν, κ. τ. ε. Καὶ μετὰ βραχέα. –Ὡς οὖν ὁ εἰς ψυχὴν ζῶσαν γεγονῶς, κ. τ. ε. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. –Μετασηματίζει, φησὶ, τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, κ. τ. ε. Τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, ἐκ τοῦ περὶ ἀναστάσεως. –Ὁ μὲν τῆς ἀληθείας λόγος ἐστὶν ἐλεύθερος καὶ αὐτεξούσιος, κ. τ. ε. Τοῦτο τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μεθοδίου Πατάρων ἐστίν. –Ἄτοπον δὲ κάκεῖνο προφανῶς, τὸ οἶεσθαι σῶμα ἐν τῇ εἰς αἰῶνας διαγωγῇ μὴ συνέσεσθαι τῇ ψυχῇ, κ. τ. ε. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ. –Ἐπειδὴ μεθόριος τῆς ἀφθαρσίας ἐγένετο, κ. τ. ε. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ. –Εἰ ἐκ τοιαύτης σταγόνος βραχείας, κ. τ. ε. Τοῦ ἁγίου Τίτου ἐπισκόπου Βόστρων ἐκ τοῦ κατὰ

Μανιχαίων λόγου α΄. –Πῶς οὖν, φῆς, ἀναστήσεται τὸ σῶμα; Εἰ σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσει οὐ δύνανται, οὐ τοίνυν ἐστὶ, φασὶν, νεκρῶν ἀνάστασις. Οὔτε τοῖς ἀνωτέρω διὰ πλειόνων λεχθεῖσι τὸν νοῦν οὐ παρέχουσιν, ἀλλ' 96.488 ὡσπερ τινὲς ἐν διαμοναῖς πραγμάτων ἀδικωτάτων, τὸ ἑαυτοῖς προσφιλὲς εἰς τὴν ὑπόνοιαν τῆς σφετέρως ἀσεβείας, οὐ τὸ δίκαιον αἰροῦνται. Οὐκ ἔστι σὰρξ ἐμπαθῆς ἀνισταμένη, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, οὐδὲ παχὺ σῶμα αὔθις μετὰ τῶν παθῶν πολιτεύεται. Διὸ ἐπάγει σαφῆ ἑρμηνείαν τῆς ἐπαπορήσεως· Ἴδου μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα. Ὡστε μεταβολὴν ἔξομεν οἱ σωθησόμενοι ἐπὶ τινὰ κρεῖττονα σωμάτων κατάστασιν. Καὶ σῶμα μὲν ἔσται τὸ ἐκ μεταβολῆς διδόμενον ἡμῖν, οὐκέτι δὲ σὰρξ καὶ αἷμα ἀσθενεῖα συμπεπλεγμένα. Οὐ γὰρ εἶ τι σῶμα, πάντως καὶ σὰρξ. Ἡλιος γοῦν, καὶ σελήνη, καὶ πᾶς ὁ οὐράνιος, χορὸς, σῶμα μὲν καθόλου τυγχάνει, σὰρξ δὲ οὐδαμῶς. Τοιαύτην τινὰ ἰδέαν λήψεται τὸ ἀνιστάμενον σῶμα, ὥστε τὰς τῶν ἀγίων ψυχὰς συνοικήσειν σώματι λοιπὸν, οὐκέτι γε τροφῆς δεομένῳ σαρκικῆς, οὐκέτι δὲ ἡδοναῖς τε, καὶ λύπαις, καὶ ἀλγηδόσι περιπίπτοντι, ἀλλ' εὖ μάλα ὁμοδόξῳ τῇ ψυχῇ προσάπαν τὴν ἔνθεον λατρείαν μηδέποτε ἀνατείνοντι, πεπαυμένων τῶν ἀγωνισμάτων, καὶ πρὸς ἀνάπαυαν τῆς ψυχῆς ἀνακεχωρηκυίας δόγματι Θεοῦ. Ἐπὶ δὲ τούτοις σαφηνίζει ἅπαντα τὸν λόγον, καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀναστάσεως ἐξηγεῖται λέγων, ὅτι Δεῖ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ἀληθὲς ἂν εἴη τό· Ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν οὐ κληρονομεῖ. Εἰ μὲν γὰρ τις τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι ἡ σὰρξ ἅμα τοῖς ἐμφύτοις πάθεσιν αὔθις ἀναστᾶσα ζήσεται, τὰ αὐτὰ πάσχουσα τε, καὶ δρῶσα ἅμα τῇ ψυχῇ, ἣν ἂν ἄλογος οὐκ ἔχουσα ἀγαθὴν ἐλπίδα. Εἰ δὲ μεταβολὴν αὐτὸ δὴ τοῦτο λαμβάνει κρεῖττονος καὶ μακαρίας ἕξεως, ὅπερ δεικτικῶς σημαίνει, φάσκων· Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν· δικαία μὲν τοῦ συγκαμόντος ἐργαλείου τῇ ψυχῇ ἢ ἀπόδοσις, οὐκ ἐπιζήμιος δὲ καὶ ἔτι ἐπίπονος ταύτη. Ἀλλ' ἐν τῷ μακαρίῳ ταύτας ἔσεσθαι τῶν σωζομένων τὰς ψυχὰς, ἀπειληφυίας μὲν τὸ σύμφυτον αὐταῖς σῶμα, οὐ μέντοι βαρὺ, καὶ γεῶδες, καὶ σαρκικῆς ἐπιθυμίας γέμον, καθάπερ τὴν ἀρχὴν, ὅτε δὴ προσῆκον ἦν τῷ ἀγῶνι τῆς ἀρετῆς ἐνευδοκιμῆσαι ταύταις. Ἀδικία γὰρ, εἰ μὴ τὸ συμπονήσαν τῇ ψυχῇ σῶμα κατὰ τήνδε τὴν πολιτείαν, ἀποδῶη συναπόλαυσιν αὐτῇ τῶν ἐπάθλων. Ἀντιπάτρου Βόστρων, ἐκ τῆς κατὰ τῶν βλασφημιῶν τοῦ δυσωνύμου Ὀριγένους πραγματείας ἐν κεφαλ. ιε΄. –Τὴν τῶν ὀρωμένων ἀπάντων διάκρισιν, ἀπὸ σχημάτων ἢ χρωμάτων ἐπιγινώσκειν καὶ διακρίνειν οἱ τῆς φύσεως, οἱ τε τῆς διδασκαλίας παραδεδώκασι νόμοι. Ὅθεν ἀκούοντές τινων ἐν ὑποστάσει θεωρουμένων, καὶ ἀκριβῶς γινωσκομένων, εὐθὺς ἀναπλάττομεν τῇ διανοίᾳ καὶ μὴ παρόντα, 96.489 καὶ τότε σχῆμα, καὶ εἶδος τυπούμενοι, ἐπιγινώσκομεν τὸ σημανθὲν, καὶ πάλιν ὀρώντες τὸ σχῆμα, γινωρίζομεν καὶ διακρίνομεν τί τὸ ὄραθὲν, ἐκ μόνου τοῦ σχήματος· ὅτι ἀληθῶς τοῦτο καὶ ἀπλανῶς θεωροῦμεν, κἂν ἢ γραφῇ, ἢ πλάσει τυγχάνη, ἐκ τοῦ σχήματος γινώσκομεν, ὅπερ καλέσομεν· οὕτως ἀκούσαντες ἤλιον, γινώσκομεν, καὶ τὸ σχῆμα, καὶ τὴν ἐνέργειαν· καὶ οὐρανὸν δὲ ὁμοίως, καὶ τι τῶν ζώων, ἢ φυτῶν, ἢ σπερμάτων, ἕκ τε σχήματος, ἕκ τε χρώματος διαγινώσκομεν. Οὕτως ἐκ τῶν σχημάτων πᾶσαν γραμμὴν διακρίνομεν, καὶ οὐκ ἂν ποτε ἀκούσαντες τρίγωνον, τετράγωνον ἔγνωμεν, ἐπεὶ οὐκ ἂν τρίγωνον ἔγνωμεν· οὐδὲ τὸ ἄλφα, βῆτα ὀνομάζομεν, ἢ ἕτερον τι· ἐπεὶ οὐκ ἂν εἴη ἄλφα. Καὶ οὗτος καθόλου κανὼν παρὰ ἀνθρώποις ἀσάλευτος, μέχρις οὗ ἐν τῷ ἰδίῳ σχήματι μένει τι, ἐκεῖνο εἶναι λέγεται, ὅπερ σημαίνεται. Εἰ δὲ τὸ σχῆμα, καὶ μάλιστα μετὰ τῆς ἐνεργείας, ἀμείψει, οὐκ ἔτι ἂν εἴη ἐκεῖνο ὃ λέγεται, ἀλλ' ἕτερον παρ' ἐκεῖνο. Οὕτω ποῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος, μέχρι τότε ἄνθρωπος λέγεται κυρίως, ἕως ἐν τοῖς ἰδίῳ ὄροις τοῦ σχήματος μένει· εἰ δὲ τὸ σχῆμα ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἴληφε, μεταβάλλει, ἄλλοτι, οὐκ ἄνθρωπος κυρίως λεχθήσεται.

Ὅθεν θανάτῳ διαλυομένου τοῦ ζώου, εἴτε τὴν κόνιν, εἴτε τὴν θεασώμεθα τῶν ὀστέων, ἢ καὶ περὶ ψυχῆς λαλήσαι τι βουλευθῶμεν, ἀνθρώπου ταῦτα καλοῦμεν, οὐκ ἄνθρωπον· ὡς τούτου οὐδὲ σχήματος ἀνθρώπου λεγομένου. Οὐκοῦν πάλιν τῆς ἀναστάσεως ἀξιούμενος ἄνθρωπος, [ὁ] αὐτὸς πάλιν ἐγείρεται τῷ τεθνηκότι, περὶ τὴν φθορὰν καὶ πάθη διάφορα, ψυχικὰ τε καὶ σωματικὰ ἀλλοίως ἔχων, οὐ περὶ αὐτὸ οὐπὲρ εἶναι, καὶ λέγεται ἄνθρωπος, ὅπερ ἐστὶ τὸ τοιόνδε σχῆμα ἢ εἶδος. Εἰ γὰρ μετὰ τῶν παθῶν, καὶ αὐτὸ ἀπαλλάξει τὸ σχῆμα, οὐκέτι ἄνθρωπος ὁ ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς, ἀλλ' ἕτερόν τι, ἀνθρώπου τοῦ τοιοῦδε καὶ μόνου σχήματος ὀνομαζομένου. Ὅθεν ἡ θεία Γραφή, κὰν θεία τις δύναμις ἐφανερῶθῃ τισὶν ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων σχήματι, ἄνθρωπον ὀνομάζει, ὅτι ἀπλῶς τοῦτο τὸ ὀρώμενον σημαίνει, εἰ μὴ τι δ' ἄν, ἢ ἐκ τῆς πράξεως, ἢ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ἄλλο τι καλέσαι, διὰ τὸ ὑπὲρ ἄνθρωπον εἶναι τὰ γινόμενα. Οἷον λέγει· Ὁφθῆ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· εἶτα τὸν τρόπον τῆς ὀπτασίας ἐξηγούμενος, Καὶ ἀναβλέψας, φησὶν, εἶδε τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ, οὐκ ἄνδρας ὄντας τὴν φύσιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ σχήματος ἄνδρας καλέσας. Οὕτω πάλιν τὸν παλαιόντα τῷ Ἰακώβ, ἐκ τοῦ σχήματος ἄνθρωπον ἐκάλεσεν, ὡς πᾶν τὸ τοιόνδε σχῆμα, κὰν μὴ τὴν φύσιν ἐστὶν ἄνθρωπος, ἄνθρωπον ὀνομάζομεν διὰ τὸν τοιόνδε σχῆμα. Τὸ οὖν μὴ τοιοῦτον σχῆμα, οὐκ ἄνθρωπος δηλονότι, ἀλλ' ἕτερόν τι. Τοῦ οὖν Κυρίου καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν τῷ τοιοῦτῳ φανέντος σχήματι, καὶ ἀνθρώπων ἀνάστασιν, καὶ αὐτοῦ εὐαγγελισμένου, καὶ τῶν ἀποστόλων κηρυξάντων, καὶ τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐλπίδι τὴν ἀνάστασιν ἀπεκδεχομένης, τίς ἢ καινὴ καὶ παράδοξος τερατολογία τῶν τεχνικῶν ἀποδείξεσιν ἐπιχειρούντων τὸ ἀπλοῦν καὶ 96.492 ἄδολον τῆς Ἐκκλησίας ἐπιθολοῦν κήρυγμα, καὶ ἀθετεῖν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάστασιν; Ἡμεῖς γὰρ οὐκ ἄλλο τι καλέσομεν ἄνθρωπον, μὴ τοιόνδε σχῆμα τυγχάνον. Ἀλλὰ πάλιν ἡμῖν ἐκ τῆς ἔξωθεν περιλαλοῦντες σοφίας, τεχνικῶν ἐπιχειροῦσι μεθόδοις τὸν ἐκκλησιαστικὸν παραλογίσασθαι λόγον, καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς παρ' αὐτοῖς ὀνομαζομένης, ἢ γεωμετρικῆς, ἢ ἐτέρας ποθέν. Οὐ γὰρ ἡμῖν σχολὴ τὰ τοιαῦτα ἐπιχειροῦσι. Καὶ φασίν, Ἐν τοῖς σχήμασι τὸ τοιόνδε σχῆμα τοῦ τοιοῦδε εὐπρεπέστερον, καὶ πάλιν ἐκεῖνο τούτου κάλλιον· καὶ φανεροῦσιν ἡμῖν, καὶ συγκρίνουσι διαφορὰς παντοίας σχημάτων, ἕως οὗ συναγαγόντες ἐκ πάντων ἀποδείξωσι δῆθεν, ὅτι τὸ σφαιροειδὲς πάντων τῶν σχημάτων κάλλιον τε, καὶ εὐθετώτερον ἐστὶ· καὶ λοιπὸν, τούτων οὕτως παρ' αὐτοῖς ἀποδεικνυμένων, ἀνάγκην ἐπάγουσι τῷ Δημιουργῷ, εἰ τάχα τὰ ἐκεῖνου βάθη, καὶ τὰς βουλάς λογισμοῖς καταλαβόντες ἰδίους ἀποφαίνονται, ὅτι πάντως πρέπον, καὶ ἀναγκαῖον, καὶ ὀφειλόμενον, ἐν τῷ τοιοῦτῳ σχήματι ἀναστῆναι, ἐν ᾧ παρ' αὐτῶν ἐδοκιμάσθη κάλλιον εἶναι· τοσοῦτον προσοχθίσαντες τῷ τοῦ ἀνθρώπου σχήματι, ὡς οὐδὲ αὐτὸν τὸν ὀλίγον καιρὸν, ἕως οὗ φθάσωσι πᾶσαν ἀποβαλεῖν, καὶ ἀποδιαπομπήσασθαι σωματικὴν φύσιν, καὶ γενέσθαι καθαροὶ νόες, ἀνεχόμενοι, παρὰ τὸ φανέν ἐν αὐτοῖς εὐμορφὸν σχῆμα λαβεῖν. Ἀλλ' ἐπειδήπερ οὐ πάντα πᾶσιν ὁμοίως ἀρέσκει τὰ σχήματα, οὔτε τέρπεται τοῖς πᾶσιν, ὡςπερ οὔτε γεύσει, οὔτε ἀκοῆ, οὔτε ὀσφρήσει, ἀλλὰ ἄλλος ἄλλως ἀρέσκειται, ὁμοίως δὲ, καὶ ἐν τοῖς σχήμασι ἄλλος ἄλλως θεραπεύεται, τί γενήσεται, ἡμῶν τε, καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀρεσκομένων πλέον τοῦ σφαιροειδοῦς τῷ νυνὶ ἡμῶν σχήματι, ὑμῶν δὲ μᾶλλον ἀρεσκομένων, καὶ προτιμώντων τὸ σφαιροειδὲς, τοῦ παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ κατ' ἀρχὰς δοκιμασθέντος δοθῆναι ἡμῖν σχήματος; Τί οὖν ἄρα ποιήσει καθ' ὑμᾶς ὁ τῶν ὄλων Δεσπότης; ὀργισθεὶς τῇ διαφωνίᾳ ἀνελεῖ τὴν ἀνάστασιν; ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον. Προειδὼς γὰρ ταῦτα, οὐκ ἐπέσχε τὴν χάριν, ἀλλ' ἐδώρησατο πάντα διὰ τοῦ Κυρίου καὶ Δεσπότη τοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρασχεθέντα ἡμῖν. Ἀλλ' ἐκάστῳ παράσχη τὸ ἀρέσκον αὐτῷ καὶ πληροφοροῦν σχῆμα; Ἀλλ' ἀπρεπὲς ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν ἐνὶ σχήματι γενομένους, ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἄλλον ἄλλο σχῆμα λαβεῖν. Εἰ γὰρ καὶ τῆς δόξης, καὶ τῶν

ἀξιωμαίων πολλή διαφορά εὔρεθήσεται, ἀλλ' οὐ τῶν σχημάτων. Πῶς γὰρ γνωσθῆ ἡ περὶ ἀλλήλους δόξα, μὴ γνωριζομένων ἐκ τῶν σχημάτων, ὅτι ἄνθρωποι τυγχάνουσι; τί οὖν [οὐ?] συγχωροῦσι Θεῷ, καὶ στέργουσιν, ὅπερ εὐδοκήσει, μὴ ἐπιτασσομένοι ὅτι τοιῶσδε καὶ τοιῶσδε ὀφείλει γενέσθαι, ἀρεσκόμενοι εἰς ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἠδύοκῃσεν ποιῆσαι, μηδὲν τούτου προτιμῶντες; Ἐπειδὴ τούτῳ τῷ σχήματι ὁ πλάσας ἠδύοκῃσε καλῶς ἔχειν τοῦ ἀνθρώπου φανεροῦσθαι φύσιν, ἀλλ' οἱ πάντα λόγῳ, καὶ σοφία καταλαβεῖν σπουδάζοντες, 96.493 καὶ μηδὲν εἰς γνώσιν πλέον τῷ Θεῷ παραχωρεῖν ἀνεχόμενοι, ἔτι τοιόνδε σχῆμα τοῦ βίου τούτου καταστάσει ἀρμόζειν φασί· πόδες γὰρ διὰ τὸν περίπατον, χεῖρες διὰ τὴν ἐργασίαν κατεσκευάσθησαν, ὀφθαλμοὶ διὰ τὸ βλέπειν ἐπλάσθησαν, ὠτα διὰ τὸ ἀκούειν ἐνεφυτεύθησαν, καὶ τὰ ἐξῆς· ἐν δὲ τῇ ἀθανάτῳ ζωῇ, μηδεμιᾶς τούτων χρείας ἔτι τυγχανούσης, περιττὴ τῶν τοιῶνδε μελῶν ἡ διαφορά καὶ τὸ σχῆμα· ὡς τάχα ἀποροῦντος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ βίου τούτου καταστάσει ἕτερον δοῦναι σχῆμα, καὶ ἀνευδὲς πρὸς πᾶσαν χρείαν κατασκευάσαι, καὶ χωρὶς τῶν τοιῶνδε μελῶν τὰ νῦν δι' αὐτῶν ἐνεργούμενά τε καὶ ἐπιτελούμενα, ἀπαρεμποδίστως ἐργάζεσθαι. Ἡ οὐχ ὀρώμεν ἐν τοῖς ζώοις, τὰ μὲν χωρὶς τοῦ τοιοῦδε μορίου, τὰ δὲ χωρὶς τοιοῦδε τυγχάνοντα; καὶ πάντα ζῆ καὶ αὔξει, καὶ πληθύνεται κατὰ γένος. Τί γὰρ συμβάλλονται πόδες πρὸς μετάβασιν τῷ τῶν ὀρνέων γένει, οἷ ὡς ὀξύτερον πάντων τῶν διὰ ποδῶν τὴν πορείαν ποιοῦντων δίεσι πρὸς οὓς ἂν βούλωνται τόπους; Τί δὲ πάλιν ἐζημίωσε τὰ τῶν ἐνύδρων γένη, ποδῶν καὶ χειρῶν στέρησις; Οὐ ζῆ καὶ αὔξει κατὰ γένος; τί δὲ ὁμοίως τὸ μὴ ἔχειν ἐντόσθια παρέβλαψε τῶν ὀστρέων τὰ γένη, καὶ ἀσπάλακα ἢ τῶν ὀφθαλμῶν ζημία; Καὶ οὐ λέγω ὅτι ταῦτα, ἢ ἡγνῶει ποιῆσαι, ἢ ἡδυνάτει ὁ Θεός· μὴ οὕτως μαυεῖν· ἀλλ' εἰς τὸ ἀπειροπλάσιον, καὶ εἰδῶς, καὶ ποιῆσαι δυνάμενος ζῶων τε καὶ φυτῶν, σπερμάτων διαφορὰς καὶ σχήματα, τοσαῦτα παρήγαγεν, ὅσα καλῶς ἔχειν ἡγήσατο περὶ τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν. Μὴ οὖν πτωχεῖαν [τις] ὑπονοοῖτο ἂν περὶ τοῦ Δημιουργοῦ, ὡς μὴ ἐγχωροῦντος ἑτέρως ποιῆσαι τὴν ἡμετέραν ζωὴν τε καὶ σύστασιν, μυρίας δυναμένου, καὶ ἀπείρους ιδέας ποιῆσαι σχημάτων, ἵνα καὶ τὰς λογικὰς ἐπιστάμενος ἐνεργείας, καὶ ἅ τῇ τοῦ βίου τούτου καταστάσει ἀρμόδια ὄντα ἐτύγχανε, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ, μήτε θνητὸν τι τῶν μελῶν, μήτε ἀπρεπὲς τυγχάνοι. Ὡσπερ οὖν καὶ τὸ νῦν εὐδόκῃσε ποιῆσαι σχῆμα· ὅπερ, οὐκ οἶδα διὰ τί, ἐπαισχυνόμενοι, ἐπονειδίζονται τοῖς ἰδίῳις μέλεσι, καὶ τὰ ἐν τῇ φθαρτῇ ζωῇ παθητὰ καὶ φθαρτὰ τυγχάνοντα μέλη, διὰ τὸ τούτου τοῦ βίου θνητὸν καὶ φθαρτὸν, ὡς μὴ δυνάμενα μεταποιηθῆναι εἰς ἀφθαρσίαν καὶ ἀτρεπτότητα, διασύρειν ἐπιχειροῦσι, καὶ γελῶντες ἐξονομάζουσιν, ὅτι τί μοι χρεία κοιλίας, καὶ τῶν ἐντέρων, ἢ τοιῶνδε μορίων; μὴ σκοποῦντες, ὅτι τῶν πρὸς τὴν τοιάνδε χρείαν κατασκευασθέντων τῆς χρείας ἀναιρουμένης, συναναιρεῖται καὶ ἡ ἐργασία, πάντων μεταποιοῦμένων ἐκ τῆς φθαρτῆς καταστάσεως εἰς ἀφθαρσίαν, τῶν δὲ σχημάτων εὖ καὶ καλῶς παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ κατασκευασθέντων καὶ διαμενόντων. Ἔστι γὰρ ὡς ἐν εἰκόνι καὶ ἐν τῇ φθαρτῇ ταύτῃ ζωῇ συνιδεῖν, ὅτι τοῦ ὀμφαλοῦ τὸ μόριον ἐν καιρῷ χρησιμεῦσαν, καὶ ἐν τῇ μητρῴᾳ γαστρὶ τὴν τοῦ σπέρματος χρείαν πληρῶσαν, μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἐξοδὸν, τῆς μὲν χρείας ἐπαύθη, τὸ δὲ τούτου σχῆμα ἐν ἡμῖν μένει μὴ ἀφανιζόμενον, καὶ οὔτε αἰσχύνῃ, οὔτε ἀκοσμίαν τοῦτο οἰόμεθα. Ὡς ἐν ὑποδείγματι δὲ 96.496 εἰρήσθω· φθαρτὸν γὰρ φθαρτοῖς συνεκρίναμεν. Ἡ γὰρ τοῦ μέλλοντος βίου δόξα ἀσυγκρίτῳ ὑπερβολῇ πρὸς τὰ παρόντα ὑπερβάλλει τε καὶ ὑπέρκειται, παυσομένης μὲν τῆς χρείας, ἐπιδοξοτέρων δὲ τῶν μελῶν γινομένων. Περὶ γάρτοι τοῦ παύεσθαι τῆς χρείας τὰ μέλη, καὶ ἑτέρως πῶς ἐνδοξοτέρως διαμένειν, καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος Κορινθίοις γράφων ἐσήμανε· Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασι· ὁ Θεὸς καὶ ταύτην, καὶ ταῦτα καταργήσει, τουτέστι, παύσει. Οὐ γὰρ ἐπαρώμενος λέγει, ὡς τινες ὑπενόησαν, ἀλλὰ τὸ πάντως ἐσόμενον. Ἐπειδὴ γὰρ περὶ πορνείας διελέγετο, πάσῃ δυνάμει ἀπειργῶν,

καὶ τῆς ἀκοῆς τοὺς πιστοὺς τῆς πορνείας, ἐκ προσώπου τοῦ ἐγκαλουμένου ἀντίθεσιν ποιησάμενος, ὡς δυναμένου λέγειν ἐκείνου, ὅτι Πάντα μοι ἔξεστιν, ἐπιστομίζων τὴν τοιαύτην ἀντίθεσιν, Ἄλλ' οὐ πάντα συμφέρει [φησί.] Καὶ δεικνὺς ὡς οὐ πάντα ἔξεστι, φησί· Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασι. Μηδὲν οὖν, φησί, τὸ διάφορον, ἐπειδὴ πρὸς τὴν τοῦ καιροῦ χρεῖαν γεγένηται, μηδαμῶς δὲ πρὸς τὸν μέλλοντα αἰῶνα. Τὸ δὲ σῶμα, οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν ἐξήγειρε, καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· τοῦτο λέγων, ὅτι τὸ σῶμα οὐ καταργεῖται. ὡσπερ τὰ βρώματα, καὶ ἡ κοιλία ἕως οὗ δοχεῖον βρωμάτων ἐστίν, ἐπεὶ οὐκ ἂν εἴη κοιλία καὶ ταύτην λέγων τὴν τῶν βρωμάτων ὑποδοχὴν, μὴ τὴν τοιάνδε πληροῦσαν χρεῖαν· τούτων δὲ καταργουμένων, καὶ μηδαμῶς ἐν τῷ μέλλοντι ἐνεργούντων, οὐκέτι ἂν κυρίως λεχθεῖη κοιλία, μὴ δοχεῖον βρωμάτων ὑπάρχουσα. Τὸ δὲ σύμπαν, σῶμα καὶ πνεῦμα δικαίως ἂν ὀνομασθεῖη ἐγειρόμενον, ὡσπερ ἀμέλει τὸ τοῦ Κυρίου. Ἴνα δὲ μὴ τοῖς ἔξωθεν χρωμένων συλλογισμοῖς ὑποπτος ὁ παρ' αὐτῶν λόγος γένηται τοῖς πολλοῖς, ὅτιπερ οὐκ ἐκ τῶν ἡμετέρων τυγχάνει, ἐξουχίσαντες τὴν θείαν Γραφήν, καὶ μικρόν τι οἷον σπινθῆρα ἐξ ὄλου τοῦ σώματος ἀφελόντες, καὶ τὸ καλῶς κείμενον ἄγξαντες, καὶ πρὸς τὸν ἴδιον μεταθέντες σκοτὸν, ὡσπερ ὀρμητηρίῳ καταφυγόντες, ἀποστολικὴν ἡμῖν πειρῶνται ἀναγινώσκειν φωνήν· Ὅτι Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν, ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν· καὶ φασιν· Ἴδου μετασχηματισμὸν προφανῶς ὁ Ἀπόστολος ἀπεφήνατο γενέσθαι· μὴ προσέχοντες τῷ ἀποστολικῷ σκοπῷ, ἢ ἐκόντες μᾶλλον παραλογιζόμενοι πρὸς τὸ ἄμαχον οἶεσθαι ἔχειν ἀπόδειξιν. Οὐ γὰρ τοῦ σώματος ἔφη μετασχηματισμὸν ὁ Ἀπόστολος, ἀλλὰ τῆς τοῦ σώματος ταπεινώσεως, τουτέστι θανάτου, καὶ φθορᾶς καὶ ἀσθενείας, καὶ τῆς λοιπῆς κατὰ τὸν βίον ταπεινώσεως. Περὶ ὧν σαφέστερον ἐν τῷ περὶ ἀναστάσεως Κορινθίοις γράφων φησί· Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· φθορὰν, καὶ ἀτιμίαν, καὶ ἀσθένειαν, τὸν τε θάνατον, καὶ τὴν μετὰ θάνατον λέξ. 96.497 γων φθορὰν· ἀφθαρσίαν δὲ, καὶ δόξαν, καὶ δύναμιν, τὴν τε ἀνάστασιν, καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ἀγαθά. Καὶ μετ' ὀλίγα· Ὅτι δὲ μεταποιεῖσθαι ἢ μετασχηματίζεσθαι ἢ θείᾳ Γραφῇ, οὐ πάντως τοῦ τῆς φυσικῆς συνθέσεως λέγει σχήματος, ἀλλ' ἀπὸ τῶν προσόντων, εἴτε ἐπὶ τὸ ἐνδοξότερον, εἴτε ἐπὶ τὸ ἀτιμότερον μεταποιουμένων, ἔνεστιν ἐκ τῶν πολλῶν κατανοῆσαι τῶν ἐν τῇ θείᾳ κινουμένων Γραφῇ, ὡς ὅταν ἐπὶ τοῦ Δεσπότου λέγη, ὅτι μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ εὐτελεστεροῦ ἐπὶ τὸ ἐνδοξότερον μεταμορφωθείς. Ἐδήλωσε γὰρ ἡμῖν ὁ εὐαγγελιστὴς εὐθύς τὸν τρόπον τῆς μεταμορφώσεως, ὅτι ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο ὡς τὸ φῶς· τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον. Οὐ τοῦτο λέγει, ὅτι τὴν θέσιν αὐτοῦ ἡμείψατο τοῦ προσώπου, ἀλλὰ τὴν δόξαν. Καὶ ταύτην αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τῇ δόξῃ μεταμόρφωσιν, ὁ Κύριος εἶπεν εἶναι τῆς μελλούσης αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ παρουσίας ὁμοιότητα. Φησί γὰρ πρὸς τοὺς περὶ τῆς ὀπτασίας ταύτης λέγων, ὅτι Εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἳ τινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ· ἢ κατὰ τὸν ἄλλον εὐαγγελιστὴν, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει· περὶ Πέτρου λέγων, καὶ Ἰακώβου, καὶ Ἰωάννου. Εὐθύς γὰρ συνάπτουσιν. ὁ μὲν, Ἐγένοντο, λέγων, ὡς ἡμέραι ὀκτὼ μετὰ τοὺς λόγους τούτους· τὰς πάσας ἀριθμήσας, ἐπήγαγε· Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον, καὶ Ἰακώβον, καὶ Ἰωάννην, καὶ τὰ ἐξῆς, περὶ τῆς προκειμένης ἐξηγήσατο ὀπτασίας· ὁ δὲ, Μεθ' ἡμέρας ἕξ, τὰς μέσας μόνας μνημονεύσας. Πausάσθωσαν τοίνυν οἱ τῶν θείων παρεξηγεῖσθαι τὰς ἐννοίας ἐπιχειροῦντες, τῇ τῶν ἀποστόλων ἐμμένοντες παραδόσει, καὶ τῇ ἐξ ἀρχῆς παραδοθείσῃ, καὶ ἐμπολιτευομένη τῶν Ἐκκλησιῶν δόξῃ, ὅτι τὴν τῶν ἀνθρώπων παραλαβοῦσα καὶ

κηρύττουσα ανάστασιν, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀνθρώπους γινώσκει, ἢ ὅπερ οἶδεν εἶναι ἀνθρώπους· τὸ δὲ μὴ τοιόνδε σχῆμα, οὔτε οἶδεν, οὔτε ἐδίδαξεν ἄνθρωπον ὄντα. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ κεφαλαίων ι´. –Εἰ τοίνυν αἰώνιοι σκηναὶ καὶ ἀνέκλειπτοι θησαυροὶ, καὶ αἰώνιος τῶν ἀμαρτωλῶν ἡ ἀνταπόδοσις, ποῦ χώραν ἔξει μετὰ τὴν ἀνάστασιν πάλιν ἀποβολὴν σωμάτων λέγειν, καὶ πάλιν ἐκτρέπεσθαι, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καταπίπτειν κόσμον, τοῦ Ἀποστόλου σαφῶς λέγοντος, καὶ ἀποδεικνύντος τὴν ἀμετάπτωτον τάξιν τῶν μελλόντων; Νυνὶ δὲ ἐπαγγέλλεται λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σεῖω, οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανὸν, λέγει Κύριος. Τὸ δὲ, ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα. Εἰ οὖν ἅπαξ καὶ μηκέτι σαλευθῆναι διδασκόμεθα, πῶς μαθηταὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ τὸ μέγα τῆς ἀναστάσεως ἡμῶν δῶρον, καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὸ καύχημα διασύροντες, καὶ πάλιν ἔκπτωσιν τῶν σωμάτων ἡμῖν καταγγέλλοντες; Εἰ γὰρ κακὸν τὸ ταῦτα διαιωνίζειν, ὑπὲρ ὅτου καὶ ἐξανίστανται; Καὶ εὐαγγελισμὸς, καὶ χαρὰ ἡ τούτων ἀνάστασις καταγγέλλεται· 96.500 καὶ ὁ μέγας Παῦλος ἀλύσεων ὑπὲρ τῆς ἐλπίδος ταύτης περικειμένων ἠνείχετο, περὶ δὲ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν κρινόμενος, ἐλπίδα ἔχων εἰς Θεὸν, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν δικαίων τε, καὶ ἀδίκων, καὶ διδάσκει, μὴ ἄπιστον κρίνεσθαι τὸ κήρυγμα αὐτοῦ. Εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει, ὑπὲρ τίνος, εἴ γε καλὸν τὸ ἄνευ σώματος εἶναι τὰς ψυχὰς ἅπαξ ἀπαλλαγεῖσας αὐτῶν; Τί μὴ ἐξ εὐθείας μένουσιν ἐν τῇ μετὰ θάνατον ἀθανάτῳ καταστάσει, εἰ καὶ μὴ πάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν δικαίων· ἀλλὰ τούναντίον πόρους ἡμῖν, καὶ φιλοτιμίαν αὐτὸς ὁ Κύριος εὐαγγελιζόμενος βοᾷ· Ἔρχεται ὥρα, ὅτε οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσι τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Εἰ τοίνυν ἐν τῇ ἄκρα τελειότητι περιττὰ, καὶ ἀποβολῆς ἄξια τὰ σώματα, τίς χρεια (πάλιν γὰρ ἐρῶ) ὡς μέγα τι δωρεῖσθαι, καὶ ἐπαγγέλλεσθαι τὸν Δεσπότην τῷ εἰς αὐτὸν ἡλικότι, Ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὅτι Ἀνταποδοθήσεται σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων, οὔσης πᾶσιν ἀποβολῆς τῶν ἀνισταμένων σωμάτων; Καὶ μετ' ὀλίγα· Εἰ δὲ ἡ ἀνάστασις ἀτελής, διὰ τὸ πάλιν ἔχειν τὰ σώματα, κατὰ τοὺς ταῦτα ἀπορρίπτεσθαι δογματίζοντας, ἄρα οὐχ ἡ ἀνάστασις, ἀλλ' ἄρα ὁ θάνατος μεγάλη τυγχάνει δωρεὰ, διὰ τὸ ἀπαλλάττειν τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν, καταδίκη δὲ ἡ ἀνάστασις, διὰ τὸ πάλιν δεσμεῖν αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα· καὶ διέφθαρται τὰ τῆς ἐλπίδος, ἐν τοῖς χείροσι πάλιν διὰ τῆς ἀναστάσεως γινομένων ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ μὴ οὔσαν ἄνθρωπον, οὐδὲν ἀπωλείας διαφέρειν οἶεται ὁ Ἀπόστολος· μὴ γὰρ ἄλλως αὐτὴν ἀπολαύειν, ἢ κρατεῖν, ἢ πράττειν τι, ἢ πάσχειν, ἢ καθὼς ἐξ ἀρχῆς δεδημιούργηται μετὰ τοῦ σώματος, αὐτὴν οὔσαν καὶ τὴν ἰδίαν ἀπόλαυσιν ἔχουσαν, ἄνπερ τῷ θανάτῳ διὰ τὴν παρακοὴν τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἀδὰμ λυθεῖσα, πάλιν διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ, διὰ τῆς ἐλπίδος ἀπέλαβεν πάλιν τὸ γενέσθαι ἄνθρωπος. Ἀλλὰ πάντως ἐροῦσι, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖω δὲ σώματι ἔρχονται; ἀπορεῖν γὰρ αὐτοὺς παρασκευάζει τὰ γεγηρακότα καὶ ἀτελῆ τῶν σωμάτων ὑπεξερχόμενα τοῦ βίου, προσέτι δὲ καὶ ἡκροτηριασμένα. Ταῦτα γὰρ ἡμῖν οἱ τῆς ἀναστάσεως ἄπιστοι συνεχῶς ἐπιλέγουσι, καὶ ἀπαιτοῦσιν, ὅτι εἰ κοινὴ πάντων ἡ ἀνάστασις, κοινὴ πάντων καὶ ἡ δόξα, εἴπερ δόξα ἡ ἀνάστασις. Ἀλλὰ δεχέσθωσαν δι' ὑποδείγματος τὸν λόγον· οὐ γὰρ κύριοι ἡμεῖς ἐν τοῖς περὶ τῶν τηλικούτων λόγοις λογίσασθαι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῦ ταῦτα παρὰ τοῦ Θεοῦ πιστευθέντος, καὶ κηρύξαι, καὶ μυσταγωγῆσαι τὴν Ἐκκλησίαν· ὅτι σῖτος, ἢ τι τῶν τοιούτων σπερμάτων, οὐ πᾶς σῶος, οὐδὲ ὑγιής, ἀλλὰ καὶ διαβεβρωμένος καὶ ἀτελής· ἀδύνατον γὰρ καὶ μὴ τοιούτους εἶναι ἐν τῷ σπόρῳ κόκκους· καὶ ὁ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἐθέλησε· πρῶτον διὰ σηπεδόνης καὶ θανάτου διαλυθέντος τοῦ κόκκου· εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὸ σπαρὲν διὰ μέσου χωρούντων ρίζης φύλλου καὶ καλάμου ἀστάχους· καὶ τότε τὸ 96.501 ἴδιον ἐπιγίνεται σπέρμα, ὅπερ ἐσπάρη, οὔτε τὴν θέσιν, οὔτε τὸ σχῆμα,

οὔτε τὴν χρόαν, οὔτε τὸ μέγεθος ἀμείβον κατὰ τὴν ἐκάστου ἀπηρτισμένην φύσιν, μὴ παραβαλλόντων ὅσα ἐν τῷ σπείρεισθαι ἀτελέστατα, ἢ λελωβημένα, ἢ βεβλαμμένα ὑπῆρχεν. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου. Ἡμεῖς οὖν καὶ σώματα ἀνίστασθαι, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. ΟΕ'. –Περὶ ἁγίων ἀγγέλων· καὶ ὅτι ἐν ἀοιδίμῳ εὐφροσύνη, καὶ ἀρρήτῳ μακαριότητι διάγουσι λειτουργοῦντες τῇ σεβασίμῳ Τριάδι. Ἀντιπάτρου ἐπισκόπου Βοστρῶν, ἐκ τῶν κατὰ τοῦ δυσωνύμου Ὠριγένους. Ποῖος, Μωϋσῆς, ἢ Παῦλος, ἢ ἕτερός τις τῶν προφητῶν, ἢ ἀποστόλων οὕτως ἀκριβῶς περὶ πάντων τῶν πρὸ κόσμου, καὶ ὑπὲρ οὐρανὸν μετὰ πάσης ἀθθεντίας ἐκθέσθαι, ἢ διδάξαι ἠδύνατο; Οὐδεὶς οὐδαμῶς. Εἶτε γὰρ καὶ διδάξαι τις οὕτως κατ' ἐξουσίαν εἶναι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐτέρῳ τὴν ἀθθεντίαν τῶν λεγομένων ἀνέθηκεν. Ἄλλ' οὐχ οὕτως οἱ τῶν προκειμένων δογμάτων καταγγελταὶ, ἀλλ' ἀντὶ πάσης ἀποδείξεως ἐξαρκεῖν ῥήθησαν τὸ αὐτοῖς εἰρηκέναι. Καὶ περὶ Παύλου ἀμφιβάλλουσι, τὸ πόθεν λαβῶν διάφορα καταριθμεῖ τάγματα τῶν οὐρανίων δυνάμεων· εἶτα εἴ τις θερμότερος προσελθὼν εἶπη, ὅτι Ἡμεῖς μὲν πόθεν λαβῶν Παῦλος ἀποφαίνεται, οὐδαμῶς ἀγνοοῦμεν· ὑμεῖς δὲ πόθεν λαβόντες τοσαῦτα μυστήρια διηγεῖσθε, ὅπως τε πρὸ τούτου ἦσαν, καὶ πῶς ἤρξαντο κινεῖσθαι οἱ νόες, καὶ πῶς ἔπεσαν εἰς διάφορα σώματα, καὶ γεγόνασι διάφορα τάγματα, οὐρανίων τε καὶ ἐπιγείων; Τί ἐρεῖτε; Οὐ γὰρ ἔχετε λέγειν, ὅτι ἐκ τῆς Παλαιᾶς ἢ Καινῆς Διαθήκης τὰς ἀφορμὰς ἐλάβετε· προεῖρηται γὰρ μηδὲν τοιοῦτον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰρηκέναι. Εἰ δὲ καὶ νῦν δοκεῖ ὑπομνησθῆναι ἐνίων τῶν ἡμετέρων λόγων ἀκούσατε. Ὑμῶν γὰρ ἐστὶν ἡ φωνή, ὅτι ὄνομα ἀσωμάτου οὐκ ἴσασι, οὐ μόνον οἱ πολλοὶ, ἀλλ' οὐδὲ ἡ Γραφή· καὶ πάλιν ὅτι ἐν τῷ κηρύγματι, καὶ τὸ εἶναι τινὰς ἀγγέλους, καὶ δυνάμεις κρείττονας λειτουργικὰς τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, παραδέδοται· πότε δὲ ἐκτίσθησαν οὗτοι, καὶ τίνα τὰ περὶ αὐτοὺς οὐδαμῶς τις ἐσαφήνισεν; Καὶ μετ' ὀλίγα· Ἐν τῷ οὖν ἐκκλησιαστικῷ κηρύγματι περιεχομένης τῆς ἀκριβοῦς ταύτης καταλήψεως, πῶς ἐρεῖτε, κατελιφέναι, ἀλλὰ μετὰ πάσης ἀκριβείας εἰδέναι, ὅτιπερ οὐκ ἤρξατο ὁ Θεὸς δημιουργεῖν, καὶ τοὺς νόας, πῶς τε τάξεως, καὶ γνώσεως μετέσχον, καὶ πῶς μετέπεσαν, καὶ εἰς πόσας διαφορὰς διηρέθησαν, μετὰ πάσης ἀθθεντίας δογματίζοντες; οὐδὲ τῆ, Τάδε λέγει Κύριος, συγκεχημένοι φωνῆ, ἢ τῆ· Εἶπε Κύριος πρὸς ἡμᾶς, ἢ· Ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ ὅσα ἔθος τοῖς δογμάτων ἀπαρχομένοις τινῶν, εἰς τὴν τῶν ἰδίων σύστασιν λογισμῶν παρά τε τῆ θείᾳ Γραφῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις 96.504 αὐτῆς τροφίμοις. Ἄλλ' ἔστι καὶ ἡμῖν θαυμάζειν, ὡσπερ ἐπὶ τοῦ Δεσπότου τοὺς ἀκούοντας ἐκπλήττεσθαι συνέβαινε, ὅτι κατ' ἐξουσίαν ἐστὶν ὁ λόγος ὑμῶν. Τοῦ δὲ κηρύγματος μὴ περιέχοντος ταῦτα, οὕτως ἀκριβῶς εἰδέναι φαίνεσθε, ὅτιπερ τῆς προτέρας μακαριότητος ἀποστάντες διὰ τὴν τοῦ πρώτου ἦτταν τὴν γενομένην ἐν αὐτοῖς, γεγόνασιν ἀπὸ νόων ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀποστάντες δὲ, κατὰ τὴν γενομένην νέαν Γραφὴν, τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνώσεως, ἄρχειν τε καὶ κυριεύειν τῶν ἐπὶ πλειῷ σαλευθέντων λαχόντες, καὶ εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενοι διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν, αὐτοὶ ταύτης σαλευθέντες, καὶ δεόμενοι τοῦ ἐπανάξοντος. Πρὸς οὓς δικαίως τις ἐρεῖ αὐτῶν προνοούμενος· Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν· ἄπερ ἐμοὶ προξενεῖς, κτῆσαι πρῶτος αὐτός. Εἰ γὰρ καὶ πλέον ἀπορβῆσαι συνέβη με, ἀλλ' ἀμφοτέροι ἐν τῷ αὐτῷ τυγχάνομεν κρίματι· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀλλότρια τὰ τοιαῦτα τυγχάνουσι τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, δέδεικται ἰκανῶς, καὶ ὠμολόγηται σὺν Θεῷ· ἴδωμεν δὲ λοιπὸν τί περὶ αὐτῶν τὸ Πνεῦμα ἡμῖν παραδέδωκεν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ φέρεται λόγῳ, Εὐλογεῖτε, φησὶ, τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ. οἱ δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ, οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ. Εἰ τοίνυν δυνατοὶ ὑπάρχουσιν ἰσχύϊ τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ δυνατῶς ἰσχύϊ ἔχουσιν τοῦ

ἀκοῦσαι τὸν λόγον αὐτοῦ, πῶς ἕξω τοῦ ἰδίου μακαρισμοῦ καθεστηκέναι τούτους νομίσαι τις δυνηθείη; εἰ μή τις δ' ἂν ἐρεῖ μὴ θέλιν ἐπιτάττειν αὐτοῖς, ὥστε ἐπανελεθῆν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρχῆθεν τελείαν μακαριότητα. Ἐπιταττόμενοι γὰρ, δυνατοὶ ἰσχύϊ τυγχάνουσι κατὰ τὸν προφήτην ποιεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἀκούειν τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ. Ἀψευδῆς γὰρ ἡ τοῦ Πνεύματος μαρτυρία. Πῶς δὲ καὶ ἐζήλωσαν διὰ τοὺς ἀπολέσαντας τὸ καλὸν παρὰ τοῦ Κυρίου καταβληθὲν σπέρμα, καὶ τὴν αὐτῶν διόρθωσιν ἐπιτραπήναι παρὰ τοῦ Κυρίου ἐζήτουν αὐτοὶ, τοῦ πρώτου σπέρματος τὴν καθαρότητα ἀποβαλόντες; Πρὸς οὓς ὁ Κύριος οὐκ ἔφη, ὅτι Διὰ τί καὶ ὑμεῖς ἀποβάλλετε τὴν πρώτην ὑμῶν πρὸς τὸν Θεὸν κινηθέντες ἔνωσιν, ἀλλ' ἐνδοῦναι τέως αὐτοῖς, καὶ κατὰ καιρὸν τὸν προσήκοντα τοῦτο ποιεῖν ἐπιτρέπεσθαι αὐτούς; Ἄνθ' ὅτου δὲ, καὶ ὁ Κύριος ἐλεύσεσθαι λέγει μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ, μὴ ἐχόντων τὴν ἐξαρχῆθεν ἀγιωσύνην; Τοῦ Δεσπότου δὲ δικαιοῦντος, τίς ὁ κατακρινῶν; πῶς δὲ εἶπερ οὐχ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἰδίᾳ μακαριότητι, ὁ μέγας γράφει Μωϋσῆς περὶ τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ, ὅτι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἔστιν, ὡς οἶμαι, ἐπιδοξότεραν περὶ αὐτῶν ἀφιέναι φωνὴν, τοῖς ἔθνεσι τοὺς τοῦ Θεοῦ ἀγγέλους ἐπιστατεῖν, καὶ γενέσθαι μερίδα Κυρίου τὸν ἐξ Ἰακώβ λαὸν, εἰς τοσοῦτον ὕψος ἀνάγων αὐτούς, ὡς εἰς μερισμὸν ἐλθεῖν μετὰ Κυρίου. Εἰ γὰρ καὶ διὰ τὴν τοῦ λαοῦ δόξαν ὑπερβολικώτερον λέλεκται, ἀλλ' ὅμως δόξαν οὐ τὴν τυχοῦσαν τοῖς ἀγγέλοις περιποιεῖται. 96.505 Καὶ ὅτι ἀποστέλλειν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ὁ Θεὸς τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἐπαγγέλλεται, εἰς τὸ καταπαῦσαι τὸν λαὸν μεμαθήκατε· οὐ τί ἂν ἐντιμότερον γένοιτ' ἄν; Καὶ ὁ μακάριος δὲ Μιχαίας ἐν ὀπτασίᾳ ἑωρακέναι τὸν Θεὸν λέγει, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ οὐρανοῦ παρίστασθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ χιλίας χιλιάδας λειτουργοῦντας αὐτῷ ὁ Δανιὴλ θεάσασθαι λέγει, καὶ παρεμβολὴν Θεοῦ ὁ Ἰακώβ τὴν τῶν ἀγγέλων ὑπάντησιν ὀνομάζει. Καὶ μυρία ἂν τις εὔροι τὴν ἀκροτάτην δόξαν μαρτυρούσης τῆς θείας Γραφῆς ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι. Τοῦ γὰρ Ἀποστόλου δεδοίκαμεν παραθέσθαι φωνὴν, μὴ πάλιν ἐγκλησιν ὑπομείνη, ὅτι Πόθεν ταῦτα λαβὼν λέγει; Εἰ δὲ μὴ γε καὶ αὐτὸς διαβρήδην βοᾷ· Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων. Καὶ ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου φησὶ σημαίνεσθαι τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν. Περὶ μὲν γάρτοι τῶν Χερουβὶμ, ἢ τῶν Σεραφὶμ, οὐδὲν δυνάμεθα λέγειν, διὰ τὸ μαθεῖν τὸν συγγραφέα παρὰ τοῦ Ἑβραίου· ὅστις καὶ ἔστιν ὁ παρ' αὐτοῦ σημαίνόμενος Ἑβραῖος· ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τούτοις σεμνύνεται. Τίς οὖν ἄρα οὕτω τολμηρὸς, ἵνα τῆς ἰδίας ἀξίας ἀποστάντας, καὶ κατάπτωσιν ὑπομείναντας, ἐπὶ τοσαύτῃ δόξῃ μαρτυρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἁγίου; Εἰ δὲ δυνατοὶ ἰσχύϊ τυγχάνουσι ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ζητοῦσιν ἀπολέσθαι τοὺς ἀσεβεῖς διὰ τὴν πρὸς τὸ Θεῖον εὐνοίαν, καὶ ἔμπροσθεν παρίστασθαι, καὶ λειτουργεῖν, καὶ ἐκ δεξιῶν εἶναι Θεοῦ σημαίνονται, τίς ὁ ὑπὲρ ταῦτα φανταζόμενος, καὶ τῆς τοσαύτης ἀξιοπιστίας τὸ μείζον ἐννοῶν, μὴ σφόδρα παραπαίων, καὶ τῶν θείων Γραφῶν παρ' οὐδὲν λογιζόμενος τὰς μαρτυρίας; οὐδὲν γὰρ ἡμεῖς ἐπιδοξότερον τούτων ἐννοεῖν δυνάμεθα, μήτιγε αὐτὸν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἅγιον Πνεῦμα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν οὐρανίων ταγμάτων δεδήλωκεν. Αὐτοὶ δὲ πόθεν μαθόντες, ὅτι τῆς πρώτης μακαριότητος ἀποστάντες εἰς διάφορα τάγματα σωματωθέντες ἀπεμερίσθησαν, λεγέτωσαν. Ἄλλ' ὁ διάβολος, φησὶν, δέδεικται, ὅτι τοιοῦτος μὲν οὐκ ἐκτίσθη, ἐξ ἰδίας δὲ πονηρίας εἰς τοῦτο κατέπεσε. Δῆλον οὖν, ὅτι κάκεῖνοι ἐξ ἰδίας ἀνδραγαθίας εἰς τοῦτο ἦλθον. Ἄλλ' ἀποκρινέσθωσαν, τί ὄντες ἐξ ἀνδραγαθημάτων ἰδίων πρὸς τοῦτο ἦλθον; κρείττους οὐπὲρ εἰσιν, ἢ χεῖρους; ἀλλὰ πάντως ἐροῦσι, κρείττους, καὶ οὐχ ἀπλῶς κρείττους, ἀλλὰ πολὺ τὸ μέσον ὅσον ὁ προλαβὼν ἐδήλωσε λόγος. Ἄλλ' οὐδεὶς πώποτε ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐξ ἀνδραγαθημάτων ἔρχεται. ἀλλὰ πολλοὶ ἐπὶ τὸ κρείττον. Εἰ οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἦλθον, ὧ βέλτιστοι, ἐξ ἁμαρτιῶν, καὶ οὐκ ἐξ

άνδραγαθημάτων. Εἰ δὲ άνδραγαθίας ἔλαβον παρὰ τοῦ άγωνοθέτου γέρας, δῆλον ὅτι μείζους οὔπερ ἦσαν γεγόνασιν, οὐκ ἔλάττους. Φίλωνος, ἐκ τοῦ α΄ τῶν ἐν Γενέσει Ζητουμένων. –Πνευματικὴ δὲ ἡ τῶν άγγέλων οὐσία. Εἰκάζονται δὲ πολλάκις άνθρώπων ιδέαις, πρὸς τὰς ὑποκειμένας χρείας μεταμορφούμενοι. Ἐκ τοῦ β΄ τῶν αὐτῶν. –Αἱ τοῦ Θεοῦ πᾶσαι 96.508 δυνάμεις πτεροφυοῦσι τὴν ἄνω πρὸς τὸν Πατέρα ὁδὸν γλιχόμεναί τε καὶ ἐφιέμεναι. ΤΙΤΛ. Ο΄. –Περὶ αἰρετικῶν, καὶ τῶν περὶ τὴν πίστιν λογομαχούντων· καὶ ὅτι οὐ χρὴ τὰς συλλαβὰς καὶ τὰ ὀνόματα περισκοπεῖν, ἀλλὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν τῶν δογμάτων, καὶ μὴ ταραττεῖν τὰ τῆς Ἐκκλησίας θεοπαράδοτα λόγια. Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ άγίου Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. –Τοὺς μερισμοὺς φεύγετε, ὡς ἀρχὴν κακῶν. Εἰώθασι τινες δόλω πονηρῶ τὸ ὄνομα Χριστοῦ περιφέρειν, ἄλλα τινὰ πράσσοντες ἀνάξια Θεοῦ, οὓς δεῖ ὑμᾶς ὡς θηρία ἐκκλίνειν. Εἰσὶ γὰρ κύνες λυσσῶντες λαθροδηκται· οὓς δεῖ ὑμᾶς φυλάσσεσθαι ὄντας δυσθεραπεύτους. Μηδεὶς πλανᾶσθω. Ἐάν μή τις ἦ ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ὑστερεῖται τοῦ ἄρτου τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ ἐνὸς καὶ δευτέρου προσευχὴ τοσαύτην ἰσχὺν ἔχει, πόσω μᾶλλον ἢ τε τοῦ ἐπισκόπου, καὶ πάσης τῆς Ἐκκλησίας; Ὁ οὖν μὴ ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὗτος ἤδη ὑπερηφανεῖ, καὶ ἑαυτὸν διακρίνει. Γέγραπται δέ· Ὑπερηφάνοις ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου· οἰκοφθόροι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Εἰ οὖν οἱ κατὰ σάρκα ταῦτα πάσχοντες ἀπέθνησκον, πόσω μᾶλλον ἐάν πίστιν ἐν κακοδιδασκαλίᾳ φθερεῖ, ὑπὲρ ἧς Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη; Ὅτι οὗτος ῥυπαρὸς γενόμενος, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον χωρήσει, ὁμοίως καὶ ὁ ἀκούων αὐτοῦ. Ἐκ τῆς πρὸς Τραλλαεῖς ἐπιστολῆς. –Παρακαλῶ ὑμᾶς, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνῃ τῇ Χριστιανικῇ τροφῇ χρῆσθαι· ἄλλοτρίας δὲ βοτάνης ἀπέχεσθαι, ἧτις ἐστὶν αἵρεσις. Καὶ παρεμπλέκουσιν Ἰησοῦν Χριστὸν καταξιοπιστευόμενοι, ὡσπερ θανάσιμον φάρμακον διδόντες μετ' οἰνομέλιτος, ὅπερ ὁ άγνοῶν, ἠδέως λαμβάνει, ἐν ἡδονῇ κακῇ τὸ ἀποθανεῖν. Φυλάσσεσθε οὖν τοὺς τοιοῦτους. Ἐκ τῆς αὐτῆς. –Φεύγετε τὰς κακὰς παραφυάδας, τὰς γεννώσας καρπὸν θανατηφόρον, οὗ ἐάν γεύσηταί τις παραυτίκα ἀποθνήσκει. Οὗτοι γὰρ οὐκ εἰσὶ φυτεῖα τοῦ πνεύματος. Ἐκ τῆς πρὸς Φιλαδελφίους ἐπιστολῆς. – Ἀπέχεσθε τῶν κακῶν βοτανῶν, ὧν Χριστὸς Ἰησοῦς γεωργεῖ, διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοὺς φυτεῖαν τοῦ Πατρός. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου· εἴ τις σχίζοντι ἀκολουθεῖ, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομεῖ. Τοῦ άγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ΄ ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Ἀνακρινεῖ δὲ τὸ Θεῖον τοὺς τὰ σχίσματα, κ. τ. ἐ. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ δευτέρου. –Ἄμεινον καὶ συμφερέστερον, κ. τ. ἐ. 96.509 Τοῦ άγίου Ἰουλίου ἐπισκόπου Ῥώμης, ἐκ τῆς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῆς. –Τὸ μὲν γὰρ τοῖς δόγμασι διαφωνοῦντας τοῖς ῥήμασι προσποιεῖσθαι συμφωνεῖν, ἀσεβές· τὸ δὲ τοῖς δόγμασι συμφωνοῦντας ἐν τοῖς ῥήμασι διαφέρεισθαι, μάταιον καὶ μωρόν. Τοῦτο οὖν συμφωνούμενον ἔχοντες, ὅτι Θεὸς ἔνσαρκος ὁ Κύριος, καὶ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐκ γῆς, ὁ αὐτὸς τῇ μορφῇ δοῦλος, καὶ τῇ δυνάμει Θεός, μενέτωσαν ἐν ὁμονοίᾳ, καὶ μὴ μάτην διαφερέσθωσαν, μηδὲ εἰς τὴν τῶν αἰρετικῶν λογομαχίαν ἐκπιπέτωσαν. Ταῦτα δὲ οὕτως φρονοῦντες, μενέτωσαν ἐν ἡσυχίᾳ, τὰς περιττὰς ζητήσεις ἐκκλίνοντες, καὶ ῥήματος ἔνεκεν, μὴ διαιρούμενοι, ὁπότε τὰ δόγματα συμφωνεῖται. Τοῦ άγίου Ἀμβροσίου τοῦ θαυματουργοῦ, ἐκ τοῦ περὶ σαρκώσεως καὶ πίστεως. –Σιγάτωσαν τοιγαροῦν αἱ περὶ τῶν λόγων μάταιαι ζητήσεις, Ἡ γὰρ τοῦ Θεοῦ βασιλεία οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποκαλύψει δυνάμεως. Τοῦ αὐτοῦ (Γρηγορίου τοῦ Νύσσης) ἐκ τοῦ περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καταστάσεως τοῦ άγίου Γρηγορίου. –Ἀφέντες οἱ ἄνθρωποι τὸ κατατροφᾶν τοῦ Κυρίου, κ. τ. ἐ. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τό· Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός. –Τί τὸ πιστεύειν ἀφέντες, τεχνολογοῦμεν τὴν πίστιν, καὶ πληροῦμεν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κοινοῦ δυσμενοῦς; Λογισάμενος γὰρ ὁ διάβολος ὁ κοινὸς τῆς ἀθροπότητος λυμεῶν, ὅτι γαλήνης ἐν

ἡμῖν πολιτευομένης, τὰ τῆς εὐσεβείας ἀνθεῖ, τῆς πίστεως δὲ κρατούσης, εὐζωΐα κρατεῖ, φίλοι τε τοῦ Δημιουργοῦ γινόμεθα, ἵνα μὴ ἐπέλθωμεν, ὅθεν ἐκεῖνος ἐξέπεσεν, ὁρᾶτε τί πεποίηκε, καὶ πῶς πανούργως τὸν καθ' ἡμᾶς ἐρῶσώδηκε πόλεμον ὁ μηχανορῥάφος τῶν κακῶν, καὶ σοφὸς ἐν ἀπάταις, καὶ ποικίλος ἐν ἐπιβουλαῖς, καὶ πλούσιος ἐν τοῖς κακοῖς μηχανήμασι. Παρασκευάζει τινὰς ἐν προσχήματι τῆς εὐσεβείας στρατεύσασθαι κατὰ τῆς πίστεως, καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι δι' αὐτῶν ἄκαιρον φιλονεικίαν, καὶ ψυχοφθόρον ἐνέβαλε πόλεμον, καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὰ μέλη κατ' ἀλλήλων ἐστράτευσε. Στρέψωμεν τοίνυν κατὰ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς τοῦτο δὴ τὸ σοφὸν, καὶ τὴν εὐφροσύνην αὐτοῦ μεταβάλωμεν εἰς ὀδύνην, καὶ πένθος ἀπαρηγόρητον. Πενθήσωμεν τὴν εἰρήνην, ἣν ἐκεῖνος μισεῖ. Καταλείψωμεν τὸ ζυγομαχεῖν, καὶ σταθμίζειν τὰς λέξεις τοῦ δόγματος. Πανσώμεθα τοῦ θέλαιν εἶναι τῶν διδασκάλων διδάσκαλοι. Μισήσωμεν τὸ λογομαχεῖν ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. Πιστεύσωμεν ὡς οἱ πατέρες ἡμῶν παραδέδωκαν. Οὐκ ἐσμὲν τῶν πατέρων σοφώτεροι. Οὐκ ἐσμὲν τῶν διδασκάλων ἀκριβέστεροι. Ἐν εἰρήνῃ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, οὐκ ἐν μάχῃ. Ὡς ἐκλήθημεν, οὕτως προσμείνωμεν τῇ μυστικῇ 96.512 τραπέζῃ, ἐν ἣ τῶν οὐρανίων μεταλαμβάνομεν. Μὴ γενώμεθα κατὰ ταυτὸν ὁμοτράπεζοι, καὶ ἀλλήλων ἐπίβουλοι· μὴ ἐνταῦθα κοινωνικοὶ, καὶ ἕξω ἐπίβουλοι. Τοῦ ἀγίου Σεραπίωνος, ἐκ τῆς κγ' ἐπιστολῆς. –Οὐδέποτε αἴρεσις τὴν Ἐκκλησίαν ἐνίκησεν, καὶ κατ' ὀλίγον προελθοῦσα εὐθέως λύεται. Κλήμεντος ἐκ τοῦ ἡ' τῶν Στρωμάτων. –Ἐκδέχεται ἄλλος τόπος καὶ ὄχλος τοὺς ταραχώδεις, κ. τ. ἐ. Φίλωνος, ἐκ τοῦ α' τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. –Ὡσπερ οἱ προσπταίσαντες, ἀρτίους βαίνειν ποσὶν ἀδυνατοῦντες, μακρὰν τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τέλους ὑστερίζουσι προσκάννοντες· οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τὴν πρὸς εὐσέβειαν ἄγουσαν ὁδὸν ἀνύειν κωλύεται, προεντυγχάνουσα ταῖς ἀσεβέσις ἀνοδίαις. Αὗται γὰρ εἰσὶν ἐμπόδιοι, καὶ προσπταισμάτων αἰτίαι, δι' ὧν χωλαίνων ὁ νοῦς ὑστερίζει τῆς κατὰ φύσιν ὁδοῦ. Ἡ δὲ ὁδὸς ἐστίν, ἡ ἐπὶ τὸν Πατέρα τῶν ὄλων τελευτῶσα. Τοῦ αὐτοῦ. –Αἰ περὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἀρετῶν ἐναγώνιοι ζητήσεις βελτιοῦσι τὴν διάνοιαν, καὶ ἄθλους ἀθλοῦσιν ἡδίστους ἅμα καὶ ὠφελιμωτάτους, καὶ μάλιστα ὅταν, μὴ ὡς οἱ νῦν τὴν ψευδώνυμον κλήσιν ὑποδύμενοι, μέχρι τοῦ δοκεῖν ὑπερμαχοῦσι τῶν δογμάτων, ἀλλὰ πάθει γνησίῳ μετ' ἐπιστήμης ἰχνηλατοῦσιν ἀλήθειαν. Ἐκ τοῦ β' τῶν αὐτῶν. –Τὸ ἐμμελές, καὶ εὐρυθμον, οὐκ ἐν φωνῇ μᾶλλον ἢ διανοίᾳ ἐπιδείκνυσθαι πειρωμένους, ὁ τοῦ Σοφοῦ λόγος, οὐκ ἐν ῥήμασι, ἀλλ' ἐν τοῖς δηλουμένοις πράγμασι ἐπιδείκνυσι τὸ κάλλος. Ἐκ τοῦ τελευταίου τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. –Τοὺς ἐντυγχάνοντας τοῖς ἱεροῖς Γράμμασιν οὐ δεῖ συλλαβομαχεῖν, ἀλλὰ πρὸ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τὴν διάνοιαν σκοπεῖν, καὶ τοὺς καιροὺς, καὶ τόπους, καὶ τρόπους, καθ' οὓς ἕκαστα λέγεται. Πολλάκις γὰρ αἱ αὐταὶ λέξεις ἐτέροις καὶ ἐτέροις πράγμασι ἐφαρμόζουσιν, καὶ κατὰ τὸναντίον διαφέρουσιν λέξεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τιθέμεναι πράγματος συνάδουσιν. Ἐκ τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. –Ἀτόπως δρῶσιν, ὅσοι ἐκ μέρους τινὸς κρίνουσι τὸ ὅλον, ἀλλὰ τὸναντίον ἐκ τοῦ ὅλου τὸ μέρος. Οὕτω γὰρ ἄμεινον καὶ σῶμα καὶ πρᾶγμα δογματίζοιτο ἄν. Ἔστιν οὖν ἡ θεία νομοθεσία τρόπον τινὰ ζῶον ἠνωμένον, ἣν ὅλην δι' ὅλου χρῆ μεγάλοις ὄμμασι περισκοπεῖν, καὶ τὴν βουλήν τῆς συμπάσης Γραφῆς ἀκριβῶς καὶ τηλαυγῶς περιθερεῖν, μὴ κατακόπτοντας τὴν ἀρμονίαν, μηδὲ τὴν ἔνωσην διαρτῶντας, Ἐτερόμορφα γὰρ καὶ ἕτεροειδῆ φανεῖται, τῆς κοινωνίας στερούμενα. Ἐκ τοῦ δ' τῶν αὐτῶν. –Νόμος ἔστω κατὰ τῶν τὰ σεμνὰ καὶ θεῖα μὴ σεμνῶς καὶ θεοπρεπῶς ὁρᾶν ἀξιούντων, κόλασιν ἐπιφέρειν ἀορασίας. 96.513 ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Β. ΤΙΤΛ. Α'. –Περὶ βασιλέως· ὅτι ἀλυσιτελὲς τὸ ἐξιέναι τὸν βασιλέα εἰς πόλεμον, καὶ βέλτιον, διὰ μισθοφόρων, καὶ δώρων τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι, ἢ δι' ἑαυτοῦ. Τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. –Οὐδὲν ἐστὶν ἄμεινον εἰρήνης, ἐν ἣ πᾶς πόλεμος καταργεῖται. ΤΙΤΛ. Β'. –Περὶ

βασιλέως χρηστοῦ, καὶ δικαίου, καὶ μισοπονήρου. Παραλειπομ. β'. -Εἶπε Ἰωσάφατ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ... καὶ ἐγένετο ἡμέρα τρισκαιδεκάτη ἐκλεγόντων τὰ σκύλα, ὅτι πολλὰ ἦν. Σχόλ. Φησὶν ὁ θεῖος Ἀπόστολος· Ὅσα προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη. Διὸ ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς τῶν ἀγίων ἐξακολουθοῦσιν ἵχνεσιν, ἐν Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν παρατάττεσθαι τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ μὴ μόνον θρασεῖα καρδία, ἧς τὸ τέλος ἀδόκιμον. Ψαλμ. κ'. -Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, κ. τ. ἐ. Σχόλ. Ὅρα κἀνταῦθα, πῶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ προφήτου ῥυθμίζει τοὺς εὐσεβῶς καὶ ἀσφαλῶς κρατεῖν ἐθέλοντας, τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει ἐπερείδεσθαι, καὶ ἐν πᾶσιν. Ψαλμ. οα'. -Ὁ Θεὸς, τὸ κρῖμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, κ. τ. ἐ. Σχόλ. Σκόπει τί ὑποτίθεται ἡ πνευματικὴ διδασκαλία τοῖς καὶ τὰ σκῆπτρα θεόθεν ἐγκεχειρισμένοις. Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα. -Βασιλεία τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πραγμάτων τὰς τραχύτητας ὁμαλίζει. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου. -Πᾶς βασιλεὺς δίκαιος ἱερατικὴν ἔχει τάξιν. Φίλωνος, ἐκ τοῦ β' τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. -Οὐδὲν οὔτε ἡδεῖον, οὔτε σεμνότερον, ἢ Θεῷ δουλεύειν, ὃ καὶ τὴν μεγίστην βασιλείαν ὑπερβάλλει. Καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ πρῶτοι βασιλεῖς ἅμα καὶ ἀρχιερεῖς γενέσθαι, δηλοῦντες ἔργοις, ὅτι χρὴ τοὺς τῶν ἄλλων δεσπόζοντας δουλεύειν τοῖς λατρεύουσι Θεῷ. ΤΙΤΛ. Γ'. -Περὶ βασιλέως μὴ λίαν θαυμαζομένου. Φίλωνος, ἐκ τοῦ α' τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. -Τῶν μὲν ἀφρόνων βασιλεὺς οὐδεὶς, κἂν τὸ πάσης γῆς καὶ θαλάσσης ἀνάψηται κράτος· μόνος δὲ ὁ ἀστεῖος καὶ θεοφιλῆς, κἂν τῶν παρασκευῶν καὶ τῶν χορηγιῶν ἀμοιρῇ, δι' ὧν οἱ πολλοὶ κρατύνονται τὰς δυναστείας. Ὡσπερ γὰρ τῷ κυβερνητικῆς, ἢ ἰατρικῆς, ἢ μουσικῆς ἀπείρῳ παρέλκον πρᾶγμα, οἶακες, καὶ φαρμάκων σύνθεσις, καὶ αὐλοὶ, καὶ κιθάραι, διότι μηδενὶ τούτων δύναται χρῆσθαι πρὸς ὃ πέφυκε· κυβερνήτη, δὲ, καὶ ἰατρῷ καὶ μουσικῷ λέγοιτ' ἂν ἐφαρμόζειν δεόντως· οὕτως, ἐπειδὴ τέχνη τίς ἐστι βασιλική, καὶ τεχνῶν ἀρίστη, τὸν μὲν ἀνεπιστήμονα 96.516 χρήσεως ἀνθρώπων ἰδιώτην νομιστέον· βασιλέα δὲ μόνον τὸν ἐπιστήμονα. Τοῦ αὐτοῦ. -Νεότης μετ' ἐξουσίας αὐτοκράτους ὄρμαϊς ἀκαθέκτοις χρωμένη, κακὸν δύσμαχον γίνεται. ΤΙΤΛ. Ι'. -Περὶ βοηθείας Θεοῦ· καὶ ὅτι τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος, πᾶσα ἐπιβουλὴ καὶ ἐπανάστασις ἐχθροῦ ἀσθενεῖ, καὶ ὀλίγοι πολλῶν κρατοῦσιν. Γενέσεως. -Παραγενόμενος δέ τις τῶν ἀνασωθέντων, ἀπήγγειλεν Ἀβραάμ, ὅτι ἠχημαλώτεται Λὼτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβὰλ, καὶ ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὸν λαόν. Σχόλ. Ἀβραάμ ὑπέρμαχον τὸν Θεὸν κτησάμενος, μετὰ τῶν ἰδίων οἰκογενῶν τοὺς τέσσαρας βασιλεῖς εἰς φυγὴν ἔτρεψεν. Παραλειπομ. β'. -Ἐβόησεν Ἀσὰ πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ σὺ ζῶν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις, οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς. Βοήθησον ἡμῖν, Κύριε μὴ κατισχυσάτω μετὰ σοῦ ἄνθρωπος. Σχόλ. Ἀσὰ ὁ βασιλεὺς, μετὰ πεντακοσίων ὀγδοήκοντα χιλιάδων ἀντιπαραταξάμενος τοῖς Αἰθίοψιν, ἄρδην πάντας ἀνείλεν ὑπὲρ χιλιάδας χιλιάδας ὄντας. ΤΙΤΛ. ΙΑ'. -Περὶ βαπτίσματος, καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ λουτροῦ προφητείας. Τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ ἐπισκόπου, ἐκ τῆς πρὸς Φίδωνα ἐπιστολῆς. -Ἐπειδὴ καὶ τοῖς βαρύτερα πεπλημμεληκόσι, καὶ εἰς τὸν Θεὸν πρὸ τῆς χάριτος ἡμαρτηκόσι, μετὰ τὸ πιστεῦσαι ἄφεσις ἁμαρτιῶν αὐτοῖς δέδοται, καὶ ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος, καὶ ἀπὸ τῆς χάριτος οὐδεὶς κωλύεται, πόσω μᾶλλον οὐκ ὀφείλει κωλύεσθαι τὸ παιδίον, ὅπερ νεωστὶ τεχθὲν, οὐδὲν ἡμαρτεν, εἰ μὴ ὅτι κατὰ τὸν Ἀδὰμ σαρκικῶς γεννηθὲν, τὸν μiasμόν τοῦ θανάτου τῇ πρώτῃ γεννήσει ἐπεσπάσατο; ὅπερ εἰς μετάληψιν ἀφέσεως ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, τούτῳ εὐχερέστερον πρόεισιν, ὅτι ἀφίενται αὐτῷ, οὐ τὰ ἴδια, ἀλλὰ τὰ ἀλλότρια ἁμαρτήματα. ΤΙΤΛ. ΙΒ'. -Περὶ βεβαίου καὶ ἀβεβαίου ἀνδρός. Τοῦ αὐτοῦ (Φίλωνος) ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων. -Ἀνθρώποις τὸ εὐμετάβλητον διὰ τὴν ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀβεβαιότητα συμβαίνειν ἀνάγκη. Οὕτω γοῦν φίλους ἐλόμενοι πολλάκις,

καὶ βραχύν τινα αὐτοῖς διατρίψαντες χρόνον, οὐδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες, ἀπεστράφημεν ὡσεὶ ἐχθρῶν. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Γ. ΤΙΤΛ. Ζ΄. –Περὶ τῶν γνωσιμαχοῦντων, καὶ ἑαυτοὺς καταμεμορφωμένων. Φίλωνος. –Ὁ μὲν Κάϊν, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τοῦ ἄγους ἠγγόνησε, τοῦ μηδέποτε περιπεσεῖν θανάτῳ, τιμωρίας δίδωσιν ἀπλουστέρας. Ὁ δὲ μιμητῆς ἐκείνου, μὴ δυνάμενος εἰς τὴν αὐτὴν ἀπολογία τῆς ἀγνοίας καταφυγεῖν, διπλᾶς εἰκότως ὑπομένει δίκας, 96.517 Διὰ τοῦτο ἐκ δὲ Λάμεχ ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, καθ' ἣν ὁ δεύτερος ἀμαρτῶν, καὶ μὴ σωφρονισθεὶς τῆ τοῦ προηδικηκότος τιμωρία, τὴν τε ἐκείνου παντελῶς ἀναδέχεται ἀπλουστέραν οὐσαν. Καθάπερ ἐν ἀριθμοῖς αἱ μονάδες ἔχουσι καὶ πολυπλασιωτέραν ὁμοιουμένην ταῖς ἐναρίθμοις δεκάσιν, ἣν γνωσιμαχῶν Λάμεχ καθ' ἑαυτοῦ. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν αὐτῶν. – Τὸ ἐπαισθάνεσθαι τῶν ἐσφαλμένων, καὶ ἑαυτοῦ καταμέμφεσθαι πρὸς δικαίου ἀνδρός. Τὸ δὲ ἀνεπαισθήτως διακεῖσθαι, ἀργαλεώτερα ποιεῖ τῆ ψυχῇ τὰ δεινὰ τοῦ κακοῦ ἀνδρός. ΤΙΤΛ. ΙΖ΄. –Περὶ γυναικὸς ἀνδρείας, καὶ σώφρονος, καὶ συνετῆς. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου. –Μόνους ἄνδρας τοὺς ὁμοζύγους εἶναι νομιστέον ταῖς γυναιξίν, οἷς καὶ ἠνώθησαν κατὰ γνώμην Θεοῦ. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. –Λέγεται ὑπὸ φυσικῶν ἀνδρῶν, οὐδὲν ἕτερον εἶναι θῆλυ, ἢ ἀτελεῖς ἄρσεν. Τοῦ αὐτοῦ. –Ἀσθενέστεραί τε πῶς εἰσιν αἱ γνῶμαι τῶν γυναικῶν, ἕξω τῶν αἰσθητῶν μηδὲν ἰσχύουσαι νοητὸν καταλαβεῖν. ΤΙΤΛ. ΙΗ΄. –Περὶ γυναικῶν πονηρῶν, καὶ μοιχαλίδων, καὶ πορνεουσῶν, καὶ πάσης κακίας πληρουσῶν. Εὐσεβίου. – Φίλαυτον γυνὴ καὶ ζηλότυπον οὐ μετρίως, καὶ δεινὸν ἀνδρὸς ἤθη παραλύσαι, καὶ συνεχέσι γοητείαις ὑπάγεσθαι. Μελετήσασα γὰρ θωπείας λόγους, καὶ τὴν ἄλλην ὑπόκρισιν, ὡσπερ ἐπὶ σκηνῆς, ὄψεις καὶ ἀκοὰς ὅταν δελεάσῃ διηπατημένων, ὡς ὑπήκοον τὸν ἡγεμόνα νοῦν φενακίζει. Παῖδες δὲ εἰ γένοιτο, φρονήματος ἀποπλησθεῖσα καὶ παρρησίας, ὅσα κατ' εἰρωνείαν πρότερον ὑπούλως ὑπηνίττετο, ταῦτα ἀπ' εὐτολμηροτέρου θράσους ἐκλαλεῖ, καὶ ἀναισχυνοῦσα βιάζεται πράττειν. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Δ. ΤΙΤΛ. ΙΒ΄. –Περὶ διορθώσεως βίου κακοῦ ἐπὶ τὸ ἀγαθόν· ὅτι εὐάρεστον καὶ φίλον Θεῷ. Τοῦτο δὲ τελεῖται ἐκ τοῦ μεμνήσθαι μὲν τῶν ἐσφαλμένων καὶ ἀπομυσάττεσθαι· προσεγγίζει δὲ πεποθημένως τοῖς ἀξιεπαίνοις καὶ χρηστοῖς. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. –Ἔσχατοι καιροὶ, ἀδελφοί, λοιπὸν αἰσχυνοῦμεν. Φοβηθῶμεν τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ, μὴ εἰς κρῖμα ἡμῖν γένηται. Ἡ γὰρ τὴν μέλλουσαν ὀργὴν φοβηθῶμεν, ἢ τὴν ἐνεστῶσαν χάριν ἀγαπήσωμεν ἐν τῷ νῦν βίῳ, μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εὐρεθῶμεν. ΤΙΤΛ. ΚΓ΄. –Περὶ δικαίων· ὅτι περιφρονοῦνται ὑπὸ τῶν ἀδίκων καὶ ἀσεβῶν, καὶ διασύρονται. Τοῦ ἁγίου Μεθοδίου, ἐκ τῶν κατὰ τοῦ Πορφυ 96.520 ρίου. –Κάλλιστον ταῖς ἀληθείαις, καὶ ἐπαινετὸν κλητέον τοῦτο, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. ΚΖ΄. –Περὶ δικαίου καὶ δικαιοσύνης. Διδύμου, εἰς τὸν Ὡσηε. –Τῆ δικαιοσύνη αἰεὶ τὸ ἰσχύειν ἀκολουθεῖ, ὡσπερ τῆ ἀδικία τὸ ἀσθενεῖν ἔπεται. ΤΙΤΛ. Λ΄. –Περὶ δημιουργίας. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Περὶ τὸν Θεὸν δύναμις ὁμοῦ καὶ σοφία, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. ΛΑ΄. –Περὶ δοξολογίας Θεοῦ. Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, πρὸς Ἐφεσίους. – Ὅταν πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καθαιροῦνται δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ, λύεται ὄλεθρος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁμοιοῖα ὑμῶν τῆς πίστεως. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ, ἐκ τοῦ, Ὅτι οὐδὲν εἶδωλον ἐν κόσμῳ. –Ἡ μὲν εἰς Θεὸν τὸν ὄντως ὄντα τιμῆ, πάντως που καὶ αὐτοῦ τοῦ τιμῶντός ἐστι τιμῆ· ἢ δὲ εἰς τὸν οὐκ ὄντα Θεὸν τιμῆ, ἕξ ἐναντίας καὶ αὐτοῦ τοῦ τιμῶντος ἐστὶν ἀτιμία. Θεοτίμου. –Καὶ ὄντως μνήμην ἔχειν Θεοῦ, ζωῆς ἐστὶ μνήμην ἔχειν, ἐπιλελῆσθαι δὲ, γίνεται τὸ τεθνάναι. ΤΙΤΛ. ΛΘ΄. –Περὶ δούλων χρηστῶν. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Πολύκαρπον ἐπιστολῆς. –Οἱ δούλοι μὴ ἐράτωσαν ἀπὸ κοινοῦ ἐλευθεροῦσθαι, ἀλλ' εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ τὸ πλεῖον δουλευέτωσαν, ἵνα κρεῖττονος ἐλευθερίας ὑπὸ Θεοῦ τύχωσιν. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Ε. ΤΙΤΛ. ΜΒ΄. –Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ εὐποιίας εἰς πτωχοῦς. Τοῦ ἁγίου

Κυρίλλου, ἐκ τοῦ ε' λόγου τῶν κατὰ Ἰουλιανοῦ. –Τὸ τῆς ἐλεημοσύνης, κ. τ. ἐ. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ιη' βιβλίου. –Οὐδὲν οὕτως κεκαθαμένους ἡμᾶς ποιεῖ, ὡς αἱ τῶν εἰς εὐσέβειαν ἀνδραγαθημάτων λαμπρότητες, καὶ τό γε ἐποικτεῖρειν τοὺς ἐν ἐνδείᾳ καὶ τῶν ἀναγκαίων σπάνει. Γράφει γάρ που καὶ ὁ Παροιμιστῆς, ὅτι ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσι ἀποκαθαίρονται αἱ ἁμαρτίαι. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ. –Πρῶτον καὶ ἄριστον ἀνδραγάθημα τὸ διανεῖμαι τοῖς δεομένοις τὰ ὄντα, καὶ κατευμεγεθῆσαι τῆς ἐκ τοῦ πλούτου τρυφῆς, καὶ κατασωρεῦσαι μᾶλλον ἐν οὐρανοῖς ἐλπίδα τὴν μέλλουσαν· καὶ τῶν προσκαίρων ἀλλάξασθαι τὰ διηνεκῆ, καὶ ἀνελέσθαι τὰ μένοντα τῶν σεσαλευμένων ἐνδοιάσειεν ἂν οὐδεὶς τῶν εὐφρονεῖν εἰωθότων. ΤΙΤΛ. ΜΖ'. –Περὶ ἐπισκόπων χρηστῶν, καὶ φυλαττόντων ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Τῆς αὐτῆς (Γενέσεως). – Ἐκτίσατο Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραῶ χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτίσατο Ἰωσήφ. Ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόματα τοῖς ἱερεῦσι Φαραῶ· καὶ ἦσθιον τὴν δόσιν. Σχόλ. Ὅτι οἱ ἱερεῖς τῷ Θεῷ ἀνάκεινται, 96.521 καὶ αὐτοὶ, καὶ τὰ προσόντα αὐτοῖς πράγματα, καὶ διὰ τοῦτο τὴν γῆν αὐτῶν Φαραῶ οὐκ ἐκτίσατο. Σχόλ. Σκόπει ὅπως καὶ πρὸ νόμου ἀφορολόγητα ἐτύγχανε τὰ προσόντα τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῦτο ἐν ἐθνικοῖς. Ἐκ τῶν Ἀριθμῶν. –Εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Ἐπισκεψάσθω Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων, κ. τ. ἐ. Σχόλ. Καταργηθείσης διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τῆς κατὰ σαρκικὴν συγγένειαν ἱερατείας, ἢ κατὰ μίμησιν τοῦ πνευματηφόρου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἀντεισῆχθη διὰ χειροθεσίας ἱερωσύνη, μετὰ τῆς εὐσεβοῦς τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων ἐρωτήσεως. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, ἐκ τῆς πρὸς Σμυρναίους ἐπιστολῆς. –Πάντες τῷ ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς τοῖς ἀποστόλοις· τοὺς δὲ διακόνους ἐντρέπεσθε, ὡς Θεοῦ ἐντολῆν. Μηδεὶς χωρὶς ἐπισκόπου τι πρᾶσσει τῶν ἀνηκόντων ἐν Ἐκκλησίᾳ. Βεβαία εὐχαριστία ἠγείσθω ἢ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου οὕσα, ἢ ἢ ἔὰν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. Ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος, ὥσπερ ὅπου ἔὰν ἢ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐκεῖ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία. Οὐκ ἔξόν ἐστι χωρὶς ἐπισκόπου, οὔτε βαπτίζειν, οὔτε ἀγάπας ποιεῖν, ἀλλ' ὡς ἔὰν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ, τοῦτο καὶ τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ εὐάρεστον, ἵνα ἀσφαλὲς ἦ καὶ βέβαιον πᾶν ὃ πράσσεται. Εὐλογόν ἐστι λοιπὸν ἀνανῆψαι ἡμᾶς, ὡς καιρὸν ἔχομεν εἰς Θεὸν μετανοεῖν· καλῶς ἔχει, Θεὸν καὶ ἐπίσκοπον εἰδέναι· ὁ τιμῶν ἐπίσκοπον, ὑπὸ Θεοῦ τετίμηται· ὁ λάθρα ἐπισκόπου τι πράσσων, τῷ διαβόλῳ λατρεύει. Ἐκ τῆς πρὸς Πολύκαρπον. –Τῷ ἐπισκόπῳ προσέχετε, ἵνα καὶ ὑμῖν ὁ Θεός. Ἐγὼ ἀντίψυχον τῶν ὑποτασσομένων ἐπισκόπῳ, πρεσβυτερίῳ, διακόνις· μετ' αὐτῶν μοι τὸ μέρος γένοιτο ἐν Θεῷ. Πρὸς Ἐφεσίους. –Σπουδάσωμεν μὴ ἀντιτάσσεσθαι τῷ ἐπισκόπῳ, ἵνα ὦμεν Θεῷ ὑποτασσομένοι. Καὶ ὅσον βλέπει τις σιγῶντα ἐπίσκοπον, πλεόν αὐτὸν φοβεῖσθω. Πάντα γὰρ ὃν πέμπει ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν, οὕτως δεῖ ὑμᾶς δέχεσθαι, ὡς αὐτὸν τὸν πέμποντα. Τὸν γοῦν ἐπίσκοπον ὡς αὐτὸν τὸν Κύριον δεῖ προσβλέπειν. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Μαγνησίους. –Εἰς τιμὴν Θεοῦ τοῦ θελήσαντος ἡμᾶς πρέπον ἐστὶν ὑπακούειν τῷ ἐπισκόπῳ κατὰ μηδεμίαν ὑπόκρισιν. Ἐπεὶ οὐχὶ τὸν ἐπίσκοπον τοῦτον τὸν βλεπόμενον πλανᾷ τις, ἀλλὰ τὸν ἀόρατον παραλογίζεται Θεόν. Τῷ δὲ τοιούτῳ οὐ πρὸς σάρκα ὁ λόγος, ἀλλὰ πρὸς Θεὸν τὸν τὰ κρύφια εἰδότα. Πρέπον οὖν ἐστὶ, μὴ μόνον καλεῖσθαι Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἶναι· ὥσπερ καὶ τινες ἐπίσκοπον μὲν καλοῦσιν, χωρὶς δὲ αὐτοῦ πάντα πράσσουσιν. Οἱ τοιοῦτοι οὐκ εὐσυνείδητοί μοι φαίνονται, διὰ τὸ μὴ βεβαίως κατ' ἐντολὴν συναθροίζεσθαι. 96.524 Ἐκ τῆς αὐτῆς. –Μηδὲν ἔστω ἐν ὑμῖν ὃ δυνήσεται ὑμᾶς μερίσαι, ἀλλ' ἐνώθητε τῷ ἐπισκόπῳ, καὶ τοῖς προκαθημένοις, εἰς τόπον καὶ διδαχὴν ἀφθαρσίας. Ὅσπερ οὖν ὁ Κύριος ἡμῶν ἄνευ τοῦ Πατρὸς οὐδὲν ἐποίησεν, οὔτε δι' ἑαυτοῦ, οὔτε διὰ τῶν ἀποστόλων, οὕτως μηδὲ ὑμεῖς ἄνευ τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν πράσσετε, μηδὲ πειράσητε εὐλογόν τι φαίνεσθαι ἰδία ὑμῖν. Τοῦ αὐτοῦ. –Ὅταν τῷ ἐπισκόπῳ ὑποτάσσησθε, φαίνεσθέ μοι, οὐ κατὰ ἄνθρωπον ζῶντες, ἀλλὰ κατὰ

Ἰησοῦν Χριστὸν δι' ἡμᾶς ἀποθανόντα. Τοῦ αὐτοῦ. –Τέκνα φωτὸς ἀληθείας, φεύγετε τὸν μερισμὸν καὶ τὰς κακοδιδασκαλίας. Ὅπου δὲ ὁ ποιμὴν ἔστι, ἐκεῖ ὡς πρόβατα ἀκολουθεῖτε. Τοῦ αὐτοῦ. –Μάρτυς μου ἐν ᾧ δέδεμαι, ὅτι ἀπὸ σαρκὸς ἀνθρωπίνης οὐκ ἔγνων· τὸ δὲ πνεῦμα ἐκήρυσσε τάδε· Χωρὶς ἐπισκόπου μηδὲν Ποιεῖτε. Τὴν σάρκα ὑμῶν ὡς ναὸν Θεοῦ τηρεῖτε, τὴν ἔνωσιν ἀγαπάτε, τοὺς μερισμοὺς φεύγετε· μιμηταὶ γίνεσθε Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς αὐτὸς τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ. Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, ἐκ τοῦ ἰζ' βιβλίου τῶν κατὰ Ἰουλιανοῦ. –Χρὴ τῶν προεστηκότα ἀνεπίπληκτον ἐκμελετᾶν καὶ ἀσκεῖσθαι βίον, καὶ μηδὲν ἔχειν ἀνεπιτήδευτον τῶν ἀρεσκόντων Θεῷ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ. –Τοῖς ἡγεῖσθαι λαχοῦσι, καὶ οἷον ἐν μέσῳ κειμένοις, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιφανεστέροις, πᾶσά πως ἀνάγκη τῷ τῆς εὐζωΐας καταφαιδρύνεσθαι κάλλει, καὶ ἀπόλεκτον ὡς ἀληθῶς ἐξασκῆσαι βίον, ὥστε καὶ ὑποτύπωσιν αὐτοὺς γενέσθαι τοῖς ὑπὸ χεῖρα κειμένοις, δρῶντας μὲν ἐπιδεικτικῶς ἢ φιλοδοξῶς οὐδὲν, ὠφελείας δὲ χάριν καὶ ἕτερος πρόφασιν τὰ καθ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι σπουδάζοντας. Ἄει γὰρ πως τῶν ἐν μέσῳ καὶ ἐπισήμων ὁ βίος ὑπὸ πάντων κρίνεται, καὶ δοκιμάζεται κἂν ἔχοι τὸ ἀνεπίληπτον, οὐκ ἀνόνητόν ἐστι τὸ χρῆμα τοῖς εἰδόσιν αὐτόν. Εἰ δὲ ἀποφέροιτο τοῦ εἰκότος, καὶ διαπίπτει πρὸς ἃ μὴ θέμις, οὐ πρὸς καλὸν μὲν ἔσται τισὶ, πρὸς ζημίαν δὲ μᾶλλον καὶ βλάβας. Εἰ γὰρ οὐκ οἶδεν ὀρθοποδεῖν καὶ διαβιοῦν ἀστείως ὁ παιδαγωγὸς, ποία ἔσται παρ' αὐτοῦ τοῖς παιδαγωγουμένοις [ὠφέλεια]; Τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου, ἐκ τοῦ περὶ ἀνδρείας. – Δεῖ τὸν λειτουργὸν τῆς ἐκκλησίας πρὸ πάντων ἐκτὸς ὀργῆς εἶναι, καὶ μὴ ἐπιπλήττειν, ἀλλὰ παρακαλεῖν. Τοῦ ἀγίου Διονυσίου Ἀλεξανδρείας. –Πρὸς μὲν τοὺς ἀπειθεῖς καὶ βεβήλους, ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν καὶ λογισμῶν τὰς τῶν λόγων ἐπιχειρήσεις ποιούμεθα· ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ ὁμόφρονας ἐκ τῶν θείων λογίων ἐπιστηρίζειν πειρώμεθα. Διδύμου, ἐκ τοῦ Περὶ ἀσωμάτου. –Ἀνύουσι παρὰ διδασκάλου παιδεύσεις τε καὶ προτροπαὶ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀκρωμένων, οὐχ ὅταν λόγῳ μόνῳ διδάσκη ὁ παιδευτὴς, ἀλλὰ καὶ πράξει καταλλήλῳ καὶ συναφεῖ τοῖς ἐπαγγελλομένοις. Πάλιν δεῖ τὸν γνήσιον διδάσκαλον βίον κατάλληλον ἔχειν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ νομοθετουμένοις, ἵνα ἢ τὸ ἔργον αὐτοῦ συνηρμοσμένον τῷ λόγῳ. 96.525 Ἐκ τοῦ εἰς τὸν Ἡσαΐαν ιβ' κεφαλαίου. – «Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ.» Εὐαγγελίζονται δὲ δυνάμει πολλῇ, οἱ μὴ συλλαβὰς μόνως προσφέροντες, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπιδεικνύμενοι πρακτικῶ καὶ θεωρητικῶ βίῳ. Τοῦ ἀγίου Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, ἐκ τοῦ πρὸς Ἑλληνας παραινετικοῦ. – Ἀδύνατον τὰ ὄντως μεγάλα καὶ θεῖα τοὺς μὴ πρότερον παρὰ τῶν εἰδῶτων μεμαθηκότας, ἢ αὐτοὺς εἰδέναι, ἢ ἕτεροις δύνασθαι διδάσκειν ὀρθῶς. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Ζ. ΤΙΤΛ. Α΄. –Περὶ τοῦ ζητεῖν τὸν Θεόν. Θεοτίμου ἐπισκόπου Σκυθοπόλεως, ἐκ τοῦ Ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου. –Παρὰ Θεὸν οὐδὲν ἐπίστασθαι δεῖ. Τοῦ αὐτοῦ. –Δεόντως οὕτω τις πρόσσεισι τῷ Θεῷ, εἰ τὸ πᾶν αὐτῷ νέμει, παρ' οὔπερ ἔχει τὸ πᾶν λαβὼν, καὶ αὐτὰς τὰς φροντίδας, καὶ ὑπὲρ ὧν αὐταὶ τυγχάνουσιν. Τοῦ αὐτοῦ [ἀγίου Κυρίλλου] ἐκ τοῦ Εἰς παρθενίαν. –Δεῖ ἐξ ὅλης καρδίας ἐπιζητεῖν τὸν Θεόν· τὸ δὲ ἐπιζητεῖν ἔστι τὸ αὐτῷ λατρεύειν, καὶ τὰ αὐτῷ δοκοῦντα κατορθοῦν ἐπιζητεῖσθαι. Τοῖς οὕτω ζητοῦσι τὸν Θεὸν πολλοὶ γίνονται τῆς εὐσεβείας καρποὶ, καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἀνατέλλει φῶς. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Η. ΤΙΤΛ. Δ΄. –Περὶ ἡμέρας ἐσχάτης, καὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. Τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου, εἰς τὸ θηρίον τὸ ἐρχόμενον. – Ἀνακεφαλαίωσις γίνεται πάσης ἀδικίας, κ. τ. ἐ. Ἰπολύτου ἐπισκόπου Ῥώμης περὶ Χριστοῦ, καὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. –Ἀλλὰ τούτων ἐν προοιμίᾳ εἰς δόξαν Θεοῦ εἰρημένων, κ. τ. ἐ. πομπεύειν τῷ Διονύσῳ. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Θ. ΤΙΤΛ. Ζ΄. –Περὶ θείων λογίων. Θεοφίλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. –Σφόδρα ὀλίγων τυγχάνει τῶν πάντα τὸν ἑαυτῶν βίον ἀναθετικῶν τῆ περι τὰς θείας Γραφὰς ἐξετάσει, τὸ δύνασθαι λογικώτερον παρακολουθεῖν τοῖς περιεχομένοις δόγμασι, καὶ τῆ βαθυτέρα τῶν Γραφῶν διανοία. ΤΙΤΛ. Η΄. –Περὶ θείων καὶ κατὰ Χριστὸν μυστηρίων. Εἰρηναίου, ἐκ

τοῦ κατὰ αἰρέσεων βιβλίου ε΄. – Τὸ ἀπὸ τῆς κτίσεως ποτήριον, αἷμα ἰδικὸν ὠμολόγησεν, κ. τ. ε. Φίλωνος, ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. – Οὐ θέμις τὰ ἱερὰ μυστήρια ἐκλαλεῖν ἀμυήτοις, ἄχρις ἂν καθαρῶσι τελεία καθάρσει. Ὁ γὰρ ἀνοργίαστος καὶ εὐχερῆς, ἀσώματον καὶ νοητὴν φύσιν ἀκούειν ἢ βλέπειν ἀδυνατῶν, ὑπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως ἀπατηθεὶς μωμηθήσεται. Τὰ ἀμώμητα τοῖς ἀμυήτοις ἐκλαλεῖν μυστήρια, καταλύοντός ἐστι τοὺς θεσμοὺς τῆς ἱερατικῆς τελετῆς. 96.528 Τοῦ αὐτοῦ. – Ἄτοπον, ἐν μὲν ταῖς πόλεσιν νόμον εἶναι, τοῦ μυστικὰ μυστήρια μὴ ἐξαγγεῖλαι τοῖς ἀμυήτοις, τὰς δὲ ἀληθεῖς τελετὰς, αἱ πρὸς εὐσέβειαν ἄγουσι καὶ ὁσιότητα, εἰς ὧτα μετὰ φλυαρίας ἐκρίπτειν. Οὐ πάντων κοινωνητέον πᾶσιν, οὔτε λόγων, οὔτε πραγμάτων, καὶ μάλιστα ἱερῶν. Δεῖ τοῖς ἐφιεμένοις τῆς μετουσίας τούτων, πρῶτον μὲν, καὶ μέγιστον, καὶ ἀναγκαϊότατον πρὸς τὸν ἕνα, καὶ ὄντως ὄντα Θεὸν εὐσέβειαν καὶ ὁσιότητα ἔχειν τὴν ἐπὶ τοῖς ἀγάλμασι, καὶ ξοάνοις, καὶ συνόλως ἀφιδρύμασι, τελεταῖς τε ἀτελέστοις, καὶ μυστηρίοις ἀνοργίαστοις ἀνήνυτον πλάνην ἀπωσαμένους. Δεύτερον δὲ, καθαρῆσθαι τὰς ἀγνευούσας καθάρσεις, κατὰ τε σῶμα καὶ ψυχὴν, διὰ νόμων πατρίων καὶ ἡθῶν. Τρίτον, ἀξιόπιστον τοῦ συνασμενισμοῦ παρασχεῖν ἐνέχυρον, ἵνα μὴ τροφῆς μεταλαμβάνοντες τῆς ἱερᾶς, ἀσώτων μειρακίων τρόπον ὑπὸ κόρου καὶ πλησμονῆς ἐναλλοιωθῶσιν, ἐμπαροινούντες οἷς οὐ θέμις. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Κ. ΤΙΤΛ. Θ΄. – Περὶ κακοποιῶν. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητουμένων. – Ἐντὸς φέρει τὸν ὄλεθρον ὁ τῆ κακίᾳ συζῶν, ἐπεὶ σύνοικον ἔχει τὴν ἐπίβουλον καὶ πολέμιον. Ἰκανὸς γὰρ πρὸς τιμωρίαν ἢ τοῦ φαύλου συνειδήσις, οἴκοθεν ὡς ἐκ πληγῆς δειλίαν προτείνουσα τῇ ψυχῇ. Τοῦ αὐτοῦ. – Τοῦ φαύλου ὁ βίος ἐπίλυπος καὶ περιδεὴς, καὶ ὅσα κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἐνεργεῖ, φόβοις καὶ ὀδύναις ἀνακέκρται. ΤΙΤΛ. Ι΄. – Περὶ καρδίας πονηρᾶς, καὶ τῶν λογισμῶν ἄδικον ἐχόντων. Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, ἐκ τοῦ ιζ΄ κατὰ Ἰουλιανοῦ. Ἄρχῃ, καὶ ρίζα, καὶ οἶον πηγῇ, καὶ γέννησις τῶν ἐν ἡμῖν ἐστι παθῶν ἢ πρὸς κακίαν ὀρεξεις, ἐπ' αὐτοῖς καλοῦσα τὸν νοῦν, καὶ καταγοητεύουσα μὲν ἐν ἀρχαῖς, βιαζομένη δὲ καὶ μετὰ τοῦτο, καὶ κατασειούσα, ἀβουλήτως ἔσθ' ὅτε. Καπνοῦ γὰρ δίκην, ἢ ὡσπερ τινὲς ἀτμοὶ τῶν ἐμφύτων ἡδονῶν ἀνίσχουσιν ἐν ὑμῖν τὰς ὀρέξεις· ἀλλ' ὁ μὲν σῶφρων νεανίσκος ἐπιτιμᾷ τοῖς κινήμασι, καὶ περαιτέρω προελθεῖν οὐκ ἔῃ. Ὁ καὶ ἀδρανὲς ὄν ἔτι, τὸ πάθος ἡττηται ῥαδίως. Ὁ δὲ γε ῥάθυμος καὶ κατημελημένος εἰσδέχεται τὰς τῶν ἡδονῶν ἀρχὰς, ὡς ἐννοίας ἔτι ψιλᾶς· ἐπιτρέψας δὲ προελθεῖν εἰς πλάτος, δυσχερεστάτην εὐρήσει τὴν ἀντίστασιν. Ὁ γὰρ προαλοὺς καὶ προηττημένος, οὐ τῶν ἰδίων ἐστι θελημάτων ἔτι κύριος· ὑποκίεσται δὲ μᾶλλον καθάπερ βαρβάρῳ τῷ νικήσαντι πάθει. Ἐγκρατείας οὖν ὁ πανάριστος τρόπος, πρῶτός τε καὶ εὐκλεέστατος, τὸ μῆτε προήκασθαι τὰς τοῦ πάθους ἀρχὰς, μῆτε μὴν ἀλῶναι ταῖς ἐπιθυμίαις. Δευτέρα δὲ μετ' ἐκείνην ἐγκράτεια, καὶ ῥύπου μεστή, τὸ ἀπέχεσθαι θέλειν τῶν ἀποτελεσμάτων, προηρωτηκότος τοῦ νοῦ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ τοῖς ἐντεῦθεν ἐνομιλήσαντος λογισμοῖς. Ἐπειδὴ καὶ κρεῖττον παρὰ πολὺ τὸ μὴδὲ ὄλως ἐν ἀγγεῖῳ καθεῖ 96.529 ναι βόρβορον, ἤγουν πειραῖσθαι καθαίρειν τὸ ἤδη μεμολυσμένον. ΤΙΤΛ. ΚΓ΄. – Περὶ τῶν τοῦ Θεοῦ κριμάτων. Τοῦ ἀγίου Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης, ἐκ τῆς β΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς. – Μὴ ταρασσέτω τὴν καρδίαν ὑμῶν, ὅτι βλέπομεν τοὺς ἀδίκους πλουτοῦντας, καὶ στενοχωρουμένους τοὺς τοῦ Θεοῦ δούλους. Οὐδεὶς γὰρ τῶν δικαίων ταχὺν καρπὸν ἔλαβεν, ἀλλ' ἐκδέχεται αὐτόν. Εἰ γὰρ τὸν μισθὸν τῶν δικαίων ὁ Θεὸς εὐθέως ἀπεδίδου, ἐμπορίαν ἠσκοῦμεν, καὶ οὐκ εὐσέβειαν. Ἐδοκοῦμεν γὰρ εἶναι δίκαιοι, οὐ διὰ τὸ εὐσεβὲς, ἀλλὰ τὸ κερδάλεον διώκοντες. Τοῦ ἀγίου Τίτου, ἐκ τοῦ περὶ Προνοίας. – Οὐκ ἐχρήν, ὡς ἔοικεν, βατὰ τοῖς πᾶσιν ὑπάρχειν τοῦ Θεοῦ τὰ τεκμήρια, καὶ τὸν ἄρρητον καὶ ἀκατάληπτον νοῦν πάντη γνῶριμον εἶναι ἀνθρώποις· ὅπου γε καὶ βασιλέως ἀνθρώπου καὶ ἄρχοντός ἐστιν, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν βουλευμάτων κρύπτεται, ὡς καὶ τὸ πραττόμενον ἄδηλον εἶναι, ὅτω λόγῳ πράττεται. Οὐ τοίνυν

θαῦμα, εἰ ἄνθρωποι μὴ χωροῦσιν ὅλως τῆς διοικησίας τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον, οἷς ἀρμόττει καὶ δίχα τοῦ πολυπραγμονεῖν ὑπέικειν τε καὶ ἡσυχάζειν, καὶ ἥκιστα ἀνταίρειν κατὰ τῆς ἀρρήτου διοικήσεως. Πολλάκις γὰρ οὐδὲ τεχνίτην, εἴτουν οἰκοδομίας, ἢ ναυπηγίας, ἢ χαλκευτικῆς ἔμπειρον, αἰδούμενοι περιεργαζόμεθα, ποιοῦντά γε τὸ οἰκεῖον ἕκαστον· ἀλλὰ τῇ πείρᾳ καταπιστεύσαντες, ἐκδεχόμεθα τὸ ἔργον ἰδεῖν. Ἔστι δὲ καὶ ὅτε σφαλλομένῳ οὐκ ἐπαιθανόμεθα. Τί δ' ἂν εἴποιμι περὶ τῆς ὑπὲρ πάντα νοῦν σοφίας τοῦ Θεοῦ; ὃ προσήκε, καὶ νοοῦντάς τε καὶ μὴ νοοῦντας ἐκπλήττεσθαι τε καὶ τιμᾶν. Εἰ δέ τις διὰ τὸ μὴ καταλαμβάνειν τὸν λόγον τῶν πλειόνων τῶν πρὸς τοῦ Θεοῦ γινομένων, ἐκπέσοι πρὸς ἀτοπίαν τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης, ἀθλιώτατος, καὶ πάλιν ἀνόητος ὁ τοιοῦτος, ὡς αὐτῇ γε τῇ τυφλώσει τῆς ἰδίας διανοίας ὀδηγῶ χρώμενος. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Μ. ΤΙΤΛ. Ζ'. –Περὶ μαντευομένων, καὶ οἰωνιζομένων, καὶ κληδονιζομένων· καὶ περὶ τῶν λεγομένων θεῶν, ὅτι ἄθεσμα, καὶ ἐκκήρυκτα, καὶ ἀπηγορευμένα τῇ θείᾳ Γραφῇ, τάδε πάντα, καὶ τὰ ὅμοια. Εὐσεβίου. – Εἰσὶ τινες καταρῶμενοι τοὺς ἀστέρας, ὅτε καὶ κατὰ τοῦ οὐρανοῦ ὀργίζονται, λέγοντες· Οὐαὶ τῷ ἄστρῳ σου. Ἄλλοι λέγουσι· Καλοῦ ἄστρου ἐγεννήθη, διὸ καὶ συναστρεῖ αὐτῷ τὰ πάντα. Οὐαὶ τοῖς ταῦτα λέγουσι. Πολλοὺς οἶδα εὐχομένους εἰς τὸν ἥλιον καὶ σελήνην· καὶ ἰκεσίαν προσφέρουσι τῷ ἡλίῳ λέγοντες, Ἐλέησόν με. Καὶ οὐαὶ τούτοις. Τί ἀφείς τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου τὸν ἥλιον προσκυνεῖς; οὐ δεῖ λατρεύειν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα. Γέγραπται γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ προσκυνῶν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ εἴ τι ἕτερον ποίημα παρὰ τὸν Ποιητὴν. Πολλοὶ φαντα 96.532 ζόμενοι λέγουσι τὴν σελήνην κατέρχεσθαι. Ὅταν, φησὶν, ἐξαιματοῦται, ἄνθρωπος καταγοητεύσας αὐτὴν καταφέρει. Καὶ οὐαὶ τοῖς ταῦτα λέγουσι. Τίς ἠδυνήθη καταγοητεῦσαι οὐρανόν; ἠβουλήθη Σίμων ὁ μάγος, ἀλλὰ πεσὼν διεβράβη. Οὐδεὶς γὰρ δύναται, οὐ μικρὸν, οὐ μέγα σαλεῦσαι ἄστρον οὐρανοῦ, ἃ ὁ Θεὸς τῇ ἰδίᾳ δυνάμει ἐθεμελίωσε. Πάλιν δὲ λέγουσιν, ὅτι νεφέλας καὶ ὑετοὺς παράγουσι γόητες ἄνθρωποι, καὶ τοῦτο ματαιολογοῦσι. Τίς ἀνθρώπων δύναται πρόσταγμα Θεοῦ ἀποστρέψαι γοητεία; τὰ γὰρ νέφη κατὰ πρόσταξιν Θεοῦ ἐκχέουσι τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. ΤΙΤΛ. ΙΓ'. –Περὶ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. Τοῦ ἁγίου Μεθοδίου, κατὰ Πορφυρίου. –Μετάνοια τότε ἀμαρτήματος παντὸς γίνεται ἀπαλειπτική, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. ΙΖ'. –Περὶ μοναχῶν παλιμβόλων, καὶ παλινδρομούντων εἰς κακίαν. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. – Ἐνίοις ἀψίκωρος ἐγγίνεται λογισμὸς, οἱ πρὸς ὀλίγον ἀναπεροφορηθέντες, αὐτίκα ὑπενόστησαν, οὐκ ἀναπτάντες μᾶλλον, ἢ ὑποσυρέντες εἰς Ταρτάρου, φησὶν, ἐσχατίας. Εὐδαίμονες δὲ οἱ μὴ παλινδρομοῦντες. Τοῦ αὐτοῦ. –Ἦδη τινὲς ἀψίκωροι γευσάμενοι καλοκαγαθίας, καὶ ἐλπίδα παρασχόντες ὑγείας, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπανέστρεψαν νόσον. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Ο. ΤΙΤΛ. Α'. –Περὶ οἴκου καὶ οἰκειακῆς καταστάσεως· καὶ ὅτι οὐ καλὸν ἀλλοτρίοις σχολάζειν, καὶ ἀκροᾶσθαι ἀλλότρια. Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. – Καταγέλαστον ἀνθρώπῳ τῷ τῶν ἰδίων ἀφειδήσαντι, παιδεύειν ἐπιχειρεῖν τοὺς ξένους. ΤΙΤΛ. Η'. –Περὶ τῶν τοὺς ὄρκους ἀθετούντων. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. – Τὸ ἐπιορκεῖν, ἀνόσιον καὶ ἀλυσιτελέστατον. ΤΙΤΛ. ΙΘ'. –Περὶ ὀνόματος Θεοῦ. Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ Ζητημάτων. – Τὸ Κύριος ὄνομα, καθὸ ἄρχει καὶ ἡγεμονεῦει, δυναστεία κράτους αὐτεξουσίῳ χρώμενος· τὸ δὲ Θεός, καθὸ ἀγαθότητι καὶ χρηστότητι. Ὁ Θεὸς γὰρ ἀγαθὸς ἐστὶ τοῦ αἰτίου ὄνομα. Τί θαυμαστὸν, εἰ τὸ ὄν ἀνθρώποις ἀκατονόμαστον, ὅποτε καὶ ὁ ἐν ἐκάστῳ νοῦς ἄγνωστος ἡμῖν; Τίς γὰρ ψυχῆς οὐσίαν εἶδεν; Οὐχ ὄραξ, ὃ τι φιλοπευστοῦντι τῷ προφήτῃ, τοῖς περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ζητοῦσιν ἀποκριτέον φησὶν, Ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν; εἰς ὢν, τὸ εἶναι πέφυκα, οὐ λέγεσθαι. Περὶ δὲ τοῦ μηδενὶ δεδηλωσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Κύριον· Ὡφθην, φησὶ, πρὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ, Θεὸς ὢν αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομά μου Κύριον οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς. Οὕτω καὶ Ἰακώβ μετὰ τὴν πάλην μαθεῖν ἐθέλων, ἤκουσεν· Ἰνα τί

ἔρωτᾶς τὸ ὄνομά μου; Ἀπόχρη γὰρ ὠφελεῖσθαι τὰς ἐμὰς εὐφημῆσεις. Τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου. – Θεὸς λέγεται, διὰ τὸ τεθεικέναι πάντα τῇ ἑαυτοῦ ἐξουσίᾳ καὶ ἀσφαλείᾳ, καὶ διὰ τὸ θέειν, ὅπερ ἐστὶ τρέχειν, καὶ κινεῖν, καὶ κυβερνᾶν, καὶ ζωογονεῖν τὰ πάντα. 96.533 Ἐκ τοῦ μαρτυρολογίου τοῦ ἁγίου Βαβυλᾶ. – Νουμεριανὸς εἶπε· Τί ἐστὶ Θεός; αὐτὴν τὴν προσηγορίαν εἶπέ μοι, τί ἐρμηνεύεται; Βαβυλᾶς εἶπε· Θεοῦ ὄνομα μὴ ζῆτει· οὐ γὰρ εὐρήσεις. Πᾶν γὰρ τὸ ὀνομαζόμενον ὑπὸ τοῦ κρείττονος ὀνομάζεται, ἵνα τὸ μὲν καλῆ, τὸ δὲ ὑπακούῃ. Τίς οὖν ὁ ὀνομάσας Θεόν; Θεὸς οὐκ ὄνομα, ἀλλὰ δόξα περὶ Θεοῦ. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Π. ΤΙΤΛ. ΚΕ΄. –Περὶ πίστεως καὶ εὐσεβείας εἰς Θεόν. Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίουσ ἀυτοῦ ἐπιστολῆς. –Οὐδὲν λανθάνει ὑμᾶς, ἐὰν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἔχητε τὴν πίστιν, καὶ τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος. Ἀρχὴ μὲν ἡ πίστις· τέλος δὲ ἡ ἀγάπη. Τὰ δὲ δύο ἐν ἐνότητι γινόμενα, Θεός ἐστι· τὰ δὲ ἄλλα πάντα εἰς καλοκαγαθίαν ἀκόλουθὰ εἰσιν. Οὐδεὶς πίστιν ἐπαγγελλόμενος ἔχειν, ἀμαρτάνει. Οὐδεὶς ἀγάπην κεκτημένος μισεῖ. Φανερόν τὸ δένδρον ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. Οὕτως οἱ ἐπαγγελλόμενοι Χριστοῦ εἶναι, δι' ὧν πράσσουσιν ὀφθήσονται. Οὐ γὰρ νῦν ἐπαγγελίας τὸ ἔργον, ἀλλὰ δυνάμει πίστεως, ἐὰν τις εὐρεθῆ εἰς τέλος. Τοῦ αὐτοῦ. –Ἡ πίστις ἡμῶν ἀναγαγεὺς ἡμῶν· ἡ δὲ ἀγάπη, ὁδὸς ἡ ἄνω φέρουσα πρὸς Θεόν. Ἐκ τῆς πρὸς Μαγνησίουσ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῆς. –Μάθωμεν κατὰ Χριστιανισμὸν ζῆν. Ὅστις γὰρ ἄλλῳ ὀνόματι καλεῖται πλεῖον τούτου, οὐκ ἔστι τοῦ Θεοῦ. Τοῦ Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Ὡσπερ οἱ βλέποντες τὸ φῶς, ἐντὸς εἰσι τοῦ φωτός, κ. τ. ἐ. Τοῦ ἁγίου Τίτου ἐπισκόπου Βοστρῶν. –Ῥητέον τοίνυν ὅτι παρήχθη πρὸς τοῦ δημιουργήσαντος ὁ ἄνθρωπος εἰς βίον, ἐμπορευόμενος ἕτερον οὐδὲν, ἢ μόνον εὐσέβειάν τε καὶ ἀρετήν. Ταῦτα γὰρ κτησάμενος, καλῶς ἂν διανήξαιτο τόνδε τὸν βίον. Ἀμελήσας δὲ τούτων, χαλεπῶς ἂν διαβαπτισθεῖ πλανώμενος. Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ δ' λόγου. –Ἔστιν ἡ κατὰ Θεὸν πίστις γνώσις Θεοῦ, διὰ τε τῆς ὀρωμένης δημιουργίας, καὶ τῶν φυσικῶν ἐννοιῶν μετ' εὐνοίας καὶ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτὸν κατ' ἐπιστήμην ἀρετῆς καὶ κακίας εὐαρεστοῦσα Θεῷ. Ἀντιπάτρου ἐπισκόπου. –Πίστις, ἣ μόνη δέδοται Θεὸν εἰδέναί. Μεθοδίου, ἐκ τοῦ κατὰ Πορφυρίου. –Ἡμέτερον μὲν ὄντως ἐστὶ κακὸν, κ. τ. ἐ. Θεοτίμου. –Παρὰ τὸν Θεὸν οὐδὲν ἐπίστασθαι δεῖ. Σευηριανοῦ ἐπισκόπου Γαβάλων, ἐκ τοῦ κατὰ τῶν αἰρετικῶν. –Οὐχ ὁ παντὶ πιστεύων πιστὸς λέγεται, ἀλλ' ὁ Θεῷ πιστεύων, μόνος πιστὸς καὶ ἔστι, καὶ λέγεται. Κατάλιπε ζητήσεις, καὶ ἄσπασαι πίστιν· πίστις τὰ πάντα φωτίζει. Πάντα πίστις ἀγιάζει· πίστις Πνεύματος ἁγίου καταξιοῖ τὸν ἔχοντα· Στέφανος γὰρ πλήρης πίστεως. Εἰ μὴ προέδραμεν ἡ πίστις, δύναμις οὐκ ἠκολούθει τῷ ἁγίῳ. Ὅπου πίστις, ἐκεῖ ἀκολουθεῖ δύναμις, ἐκεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον 96.536 κατοικεῖ· ὅπου ἀπιστία, ἐκεῖ ἀσθένεια, ἐκεῖ τὸ πονηρὸν πνεῦμα. Ἀρχὴ τῶν ἀγαθῶν, πίστις· πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, ἡ ἐπὶ Θεὸν πίστις. Λάβωμεν τὸ ὄπλον τῆς σωτηρίας. Λέγουσι γὰρ οἱ τῇ ἀληθείᾳ καὶ πίστει ἀντιπίπτοντες, ὅτι τὸ ἀλόγιστον αὐτῆς βλαβερὸν, κὰν μὴ ἐξητασμένος ἦ λογισμὸς συνημμένος, ἡ πίστις οὐδαμῶς κέρδος φέρει τῷ πιστεύοντι. Ὅρα μοι τὰ σκολιὰ ῥήματα. Ὅρα μοι τῶν πικρῶν ὄψεων τὰς ποικιλίας. Ἄλλ' οὐ δεῖ ταράττεσθαι. Ἐκεῖνο γὰρ, ἀδελφοί, εἰδέναί χρῆ, ὅτι οὐκ εἰδέναί πολλοὶ τρόποι. Δύναταί τις εἰδέναί, ὅτι ἔστι Θεός· τὸ πῶς δὲ ἐστίν, οὐκ οἶδεν· ἐπεὶ καὶ ἐφ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων πολλαὶ τῆς γνώσεως ὁδοί. Οἶδα τόνδε τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇδε τῇ πόλει διάγοντα. Οὐ μὲν οἶδα καὶ ποίαν ἐργασίαν μετέρχεται. Οἶδα ἕτερον τήνδε μετιόντα τὴν ἐργασίαν. Οὐ μὲν οἶδα καὶ πόθεν φέρει τὸ γένος· καὶ μέρει μὲν γινώσκω, μέρει δὲ ἄγνωῶ, καὶ οὐ πάντως, οὔτε μερικὴ γνώσις ὀλόκληρον εἰσάγει γνώσιν· οὔτε τὸ μὴ κατὰ πάντα γινώσκειν, τὴν μερικὴν ἀναιρεῖ. Τί οὖν; Οἶδα τὸν Θεὸν ὅτι ἀγαθός ἐστίν, ὅτι ἔστιν, ὅτι ἀθάνατός ἐστιν, ὅτι ἀφθαρτός ἐστιν, ὅτι ἀπερινόητος, ὅτι ἀκατάληπτος, ὅτι ἀναλλοίωτος. Ταῦτα πάντα οἶδα καὶ εἰδὼς προσκυνῶ. Τὸ δὲ πῶς ἐστίν οὐκ οἶδα,

οὐδὲ ἐδιδάχθην πολυπραγμονεῖν. Ἄλλ' ὄρα τί φησι πάλιν ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας. Μὴ γὰρ ἀργῶς ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεὸς λογισμοῦς· μὴ ἀπλῶς εἰλήφαμεν τοῦ νοῦ τὸ κριτήριον· δεῖ καὶ λογισμοῖς ἐρευνᾶν τὴν πίστιν, καὶ μὴ ἀνεξέταστον εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἀπάγγελον οὖν μοι λογισμῶν ἀκολουθία χρησάμενος, πῶς ἔστηκεν ὁ οὐρανὸς εἰς τοσοῦτον ὕψος κοιλαινόμενον ἄπειρον, καὶ μηδὲν ἐν τοσαύτῃ περιγραφῇ τὸ ὑπερεῖδον ἔχων ἐν τίνι βαστάζεται; Τίνες αἱ κρηπίδες ἐφ' ὧν ἐστήρικται; πῶς ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ οὐ λύεται τῷ κάλλει, οὐδὲ ἀφανίζεται ἡ ἀρμονία; Δεῖξον τοὺς βαστάζοντας κίονας. Τί δὲ ἐρῶ περὶ οὐρανοῦ, καὶ οὐ περὶ γῆς τὴν κατάστασιν; Ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ ὑδάτων τεθεμελίωται, τοῦτο κάγω παρέλαβον, καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖς· πῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐστηρίχθη, τοῦτο ἐρμήνευσον, καὶ μὴ ἀπλῶς ἀκολουθήσης τῷ λόγῳ, ἀλλὰ λογισμὸν ἀπόδος τῶν ζητουμένων. Ἄλλ' ὅταν περὶ ταῦτα ἀπορήσωμεν, ἔχομεν ἀληθῆ καὶ εὐσεβῆ τῶν ἀπορουμένων λύσιν, ἣν ὁ μακάριος Δαβὶδ ἐμελώδησε, λέγων, ὅτι Εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. Τὰ ἔργα ἄνευ πίστεως οὐκ ἔστι καταλαβεῖν, καὶ Θεὸν ἄνευ πίστεως θέλεις εὐρεῖν; Ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας ἀφέντες ἡμεῖς, τὴν ὑγιῆ καὶ ἀσφαλῆ τῆς πίστεως ὁδὸν ὀδεύσωμεν, πειθόμενοι τῷ λέγοντι Θεῷ· Οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται. Οὐ χωρεῖ τὸν ποθούμενον ἢ τῶν ποθούντων δυνάμεις, οὐδὲ φέρει ἢ θνητὴ φύσις τὴν ἀθάνατον δυνάμιν τοῦ πάντων Δημιουργοῦ καὶ προνοητοῦ. ΤΙΤΛ. Κ'. –Περὶ τῶν παραβεβηκότων τὴν εὐσέβειαν καὶ πίστιν, καὶ εἰς Θεὸν ἀσεβούντων. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ ε' ἐλέγχου καὶ 96.537 ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. –Ὅσα ἀφίστανται κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν τοῦ Θεοῦ, κ. τ. ε'. Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας. –Εἶτα βασιλεὺς μὲν ἐπίγειος πιστεύεται εἶναι, καίπερ μὴ πᾶσι βλεπόμενος, διὰ δὲ νόμων καὶ διατάξεων αὐτοῦ, καὶ ἐξουσιῶν, καὶ δυνάμεων, καὶ εἰκόνων νοεῖται· τὸν δὲ Θεὸν οὐ βούλει σὺ νοῆσαι δι' ἔργων καὶ δυνάμεων; ΤΙΤΛ. ΚΗ'. –Περὶ πονηρίας, καὶ κακίας, καὶ ἁμαρτίας. Τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, ἐκ τοῦ β' μέρους τῆς Ἀπολογίας αὐτοῦ. – Ἡ κακία πρόβλημα ἑαυτῆς τῶν πράξεων, κ. τ. ε'. Φίλωνος, ἐκ τοῦ β' τῶν ἐν Γενέσει Ζητουμένων. –Οὐδὲν ἐναντίον καὶ μαχόμενον ταῖς ὀσιωτάταις τοῦ Θεοῦ δυνάμεσιν ἐστὶν οὕτως, ὡς ἀδικία. ΤΙΤΛ. Λ'. –Περὶ πνευματικῆς προκοπῆς. Εἰρηναίου, ἐκ τοῦ δ' ἐλέγχου. –Διὰ ταύτης τῆς τάξεως καὶ τῶν τοιούτων ρυθμῶν, κ. τ. ε'. ΤΙΤΛ. ΛΑ'. –Περὶ προσκαίρων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν· καὶ ὅτι χρὴ τῶν παρόντων τὰ μέλλοντα προτιμᾶν. Τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς β'. –Ὁ τῶν παρόντων αἰσθητικὸς συνήσις, ὡς οὔτε ἄ λογίζονται τινες εἶναι τερπνὰ, ξενὰ καὶ μακρὰν ἐστὶ τῶν ἀπεχθῶν. Ἀλλὰ καὶ πλοῦτος πολλακίς μᾶλλον πενίας ἔθλιψε, καὶ ὑγεία πλέον ἠνίασε νόσου· καὶ καθόλου τῶν λυπηρῶν καὶ φευκτῶν πάντων ὑπόθεσις καὶ ὕλη ἢ τῶν ἀσπαστῶν καὶ κατ' εὐχὴν περιβολὴ γίνεται. Τοῦ ἁγίου Ἰππολύτου Ῥώμης. –Ταῦτα δὲ κατ' ἀνάγκην ἔχομεν διηγήσασθαι, ὅπως τὴν ὑπόνοιαν τὴν τῶν πολλῶν ἀνέλωμεν. Τινὲς γὰρ βούλονται λέγειν, εἰς τὸν οὐρανὸν εἶναι τὸν παράδεισον, καὶ μὴ εἶναι ἐκ τῆς κτίσεως. Ὅποτε τοίνυν ὀρώνται οἱ ποταμοὶ ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἐκπορευόμενοι ἐξ αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ σήμερον ἔστι πάντας ἱστορεῖν τοὺς θέλοντας, ἄρα λογιζέσθω πᾶς, ὅτι οὐκ εἰς οὐρανὸν, ἀλλ' ὄντως ἐν τῇ κτίσει πεφύτευται. Ἔστι δὲ καὶ τόπος τῆς ἀνατολῆς, καὶ χωρίον ἐκλογῆς. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Τ. ΤΙΤΛ. Λ'. –Περὶ τεχνιτῶν, καὶ τίνες τέχνας ἐφεῦρον. Διδύμου. –Τέλειον ἰατρὸν λέγομεν, οὐ τὸν θεραπεύοντα πάντως, ἀλλὰ τὸν μηδὲν τῶν εἰς ὠφέλειαν ἀνηκόντων, καὶ θεραπείαν παραλείποντα· καὶ στρατηγὸν ἄριστον οὐ τὸν νικῶντα πάντως, ἀλλὰ τὸν μηδὲν τῶν εἰς νίκην συντεινόντων παραλείψαντα· οὕτω καὶ κυβερνήτην ἄριστον, οὐ τὸν τυγχάνοντα πάντως τοῦ εὖ ἄγειν τὸν νοῦν, ἀλλὰ τὸν μηδὲν τῶν ὅσα δείκνυσι τὸν ἄριστον κυβερνήτην παραλείψαντα, κἂν καὶ βία κραταιότερα τῆς θαλάσσης κινουμένης τὸ σκάφος ἐπικαλύψη τοῖς κύμασιν· καὶ

φιλόσοφον ἄριστον, οὐ πάντως τὸν εἰς συναγωγὴν ἐπιτυχάνοντα, ἀλλὰ τὸν μηδενὸς τεχνικοῦ συλλογισμοῦ παραμελήσαντα, κἂν μὴ συναγάγῃ. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Υ. ΤΙΤΛ. Θ'. –Περὶ ὑπούλως πρὸς τινὰ διακειμένων. Διονυσίου Ἀλεξανδρείας. –Τὴν προφανῆ καὶ 96.540 κίαν φυλάσασθαι ῥάδιον, τὴν δὲ ἐγκεκρυμμένην ἐκτρέπεσθαι δύσκολον. ΤΙΤΛ. ΙΑ'. –Περὶ ὕπνου καὶ ἀϋπνίας. Τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου. –Κοινὸν σώματος καὶ ψυχῆς πάσης ὕπνος. ΤΙΤΛ. ΙΖ'. –Περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Πολύκαρπον ἐπιστολῆς. –Στῆκε ὡς ἄκμων τυπτόμενος. Μεγάλου ἀθλητοῦ ἐστὶ δέρεσθαι καὶ νικᾶν· μάλιστα δὲ ἔνεκεν Θεοῦ πάντα ἡμᾶς ὑπομένειν δεῖ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὑπομείνῃ. Ἐκ τῆς αὐτῆς. –Μακροθυμεῖτε μετ' ἀλλήλων ἐν πραύτητι, ὡς ὁ Θεὸς μετ' ὑμῶν διὰ παντός. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Φ. ΤΙΤΛ. Δ'. – Περὶ φιλέργων καὶ σπουδαίων· καὶ ὅτι χρή ποιεῖν. Ὠφέλειαν γὰρ ἔχει. Τοῦ ἁγίου Διονυσίου Ἀλεξανδρείας. –Ὁ δὲ γε ἐρρωμένος καὶ ἀκριβῆς λόγος, καὶ τὰ πικρὰ εἶναι φησι τῶν γλυκῶν ἐφόδια, καὶ γίνεσθαι καρπούς τῶν πόνων τὰς ἡδονάς. Ἀκμητὶ γὰρ οὐδὲν δύναται παραγενέσθαι. Τοῦ ἁγίου Εἰρην. –Οὐχ ὁμοίως ἀγαπᾶται, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. ΙΕ'. –Περὶ φίλων χρηστῶν. Φίλωνος, ἐκ τοῦ α' τῶν ἐν Γενέσει Ζητημάτων. – Φίλους ἡγητέον τοὺς βοηθεῖν καὶ ἀντωφελεῖν ἐθέλοντας, κἂν μὴ δύνωνται. Φιλία γὰρ ἐν τῷ χρειῶδει μᾶλλον, ἢ κράσει καὶ συμφωνίᾳ βεβαιοῦται ἐθῶν, ὡς ἕκαστος τῶν συνελθόντων εἰς φιλικὴν κοινωνίαν, τὸ Πυθαγόρειον ῥῆμα ἐπιφθέγγασθαι, ὅτι Ἄρα ἐστὶ φίλος ἕτερος ὡς ἐγώ; ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Χ. ΤΙΤΛ. Δ'. – Περὶ χαρισμάτων καὶ δωρημάτων Θεοῦ· καὶ ὅτι Βίῳ σεμνῶ ἀντιδίδονται παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τοῦ ἁγίου Τίτου, ἐκ τοῦ περὶ Προνοίας. –Πρὸς δὲ τοῖς ἅπασιν, τῶν συνήθως ὑπὸ Θεοῦ δεδομένων κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις, εἰ μηδεμία τις ἐστὶν ὅτε συνέβαινε κώλυσις, φορᾶ φύσεως ἢ τινος ἀμεταβλήτου τὴν χορηγίαν αὐτῶν ἠθέλησαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἂν δὲ δεχόμενοι ταῦτα, χάριν ὠμολόγησαν τῷ Θεῷ, οὐκ ἂν δὲ ἤτησαν ἔχοντες. Στεροῦνται τοιγαροῦν ἐνιότε πρὸς ὀλίγον, ἵνα αἰτήσωσι, καὶ δέχονται αὐθις, ἵνα χάριν ὁμολογήσωσι τῷ χορηγοῦντι, γινώσκοντες ὡς αὐτὸς γέ ἐστὶν ὁ παρέχων, καὶ οὐ φύσις ἄλλη τίς ἐστὶ παρὰ τὸν Θεὸν ἄκριτός τε, καὶ ἀμεταμέλητος ἢ χορηγοῦσα. Βούλεται δὲ ὁ Θεὸς εἰδέναι χάριν αὐτῷ, ἵνα ἀξιώτεροι τοῦ λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ γένωνται, οὐχ ἵνα τι καρπώσῃται εἰς ἑαυτόν. Βούλεται γὰρ τὰ ἀγαθὰ τούτους αἰτεῖν, ἵνα δεχόμενοι, αἴσθησιν τοῦ χορηγοῦντος ἔχωσιν. Χαίρει μὲν γὰρ τὰ παρ' ἑαυτοῦ διδοῦς, χαίρει δὲ μᾶλλον ἀξίοις διδοῦς, ὡς τῆς φιλανθρωπίας τρόπον τινὰ ἀτιμαζομένης, εἰ μὴ πρὸς εὐαισθήτους γένοιτο. Φίλωνος, ἐκ τοῦ α' τῶν ἐν Ἐξόδῳ. – Ὅταν οἱ τῶν σπαρτῶν καρποὶ τελειωθῶσιν, οἱ τῶν δένδρων γενέσεως ἀρχὴν λαμβάνουσιν, ἵνα δολιχεύωσιν αἱ τοῦ Θεοῦ χάριτες τὸν αἰῶνα, ἵνα ἄλλαι ἄλλην διαδεχόμεναι, καὶ συνάπτουσαι τέλη μὲν ἀρχαῖς, ἀρχὰς δὲ τέλεσιν, ἀτελεύτητοι ᾧσιν. 96.541 Ἐκ τοῦ β' τῶν αὐτῶν. –Αἱ τοῦ Θεοῦ χάριτες οὐ μόνον ἀναγκαῖα παρέχονται, ἀλλὰ καὶ ὅσα πρὸς περιττὴν καὶ δαψιλεστέραν ἀπόλαυσιν. ΤΙΤΛ. Ι'. – Περὶ Χριστιανισμοῦ, καὶ τῆς ἐξ ἔθνων Ἐκκλησίας. Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς. –Πρέπον ἐστὶ μὴ μόνον ἀκούειν Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἶναι. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Ψ. ΤΙΤΛ. Α'. – Περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ. Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου. –Αἱ ψυχὰι ἀπέρχονται εἰς τὸν τόπον τὸν ἀφωρισμένον, κ. τ. ἐ. ΤΙΤΛ. Δ'. – Περὶ ψεύδους καὶ συκοφαντίας. Σευηριανοῦ ἐπισκόπου Γαβάλων. –Τὸ ψεῦδος ὅταν θέλῃ πιστευθῆναι, ἐὰν μὴ πῆξῃ θεμέλιον δοκούσης ἀληθείας, οὐ πιστεύεται. ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Ω. ΤΙΤΛ. Περὶ ὥρας θανάτου. Διδύμου, ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὸν Ἰώβ. Ἡ τῶν ἀμαρτημάτων μετάνοια, καθαρὸν ποιεῖ τοῦ μετανοοῦντος τὸν νοῦν. Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸν Λῶτ καὶ τὸν Δαβίδ. –Τὴν παροῦσαν ἀρετὴν ὁ Θεὸς ἀποδεχόμενος, τῶν παλαιῶν ἀμαρτημάτων ἀμνημονεῖ. Ἰωσήπου, ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ἀναγεγραμμένου κατὰ Πλάτωνος. –Καὶ οὗτος μὲν ὁ περὶ δαιμόνων λόγος. Περὶ δὲ ἄδου ἐν ᾧ συνέχονται αἱ ψυχὰι δικαίων τε καὶ ἀδίκων, ἀναγκαῖον εἶπεῖν. Ὁ ἄδης τόπος ἐστὶν ἐν τῇ κτίσει

ἀκατασκεύαστος, χωρίον ὑπόγειον, ἐν ᾧ φῶς κόσμου οὐκ ἐπιλάμπει. Φωτὸς τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ μὴ καταλάμπωντος, ἀνάγκη σκότος διηνεκῶς τυγχάνειν. Τοῦτο τὸ χωρίον ὡς φρούριον ἀπενεμήθη ψυχαῖς, ἐφ' ᾧ κατεστάθησαν ἄγγελοι 96.544 φρουροὶ, πρὸς τὰς ἐκάστου πράξεις διανέμοντες τὰς τῶν τόπων προσκαίρους κολάσεις. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ τόπος ἀφώρισταί τις λίμνης πυρὸς ἀσβέστου, ἐν ᾧ μὲν οὐδέπω τινὰ καταρερίφθαι ὑπειλήφαμεν, ἐσκευάσθαι δὲ εἰς τὴν προωρισμένην ἡμέραν παρὰ Θεοῦ, ἐν ἣ δικαίας κρίσεως ἀπόφασις μία πᾶσιν ἀξίως προσενεχθῆ· καὶ οἱ μὲν ἄδικοι καὶ Θεῷ ἀπειθήσαντες, τὰ τε μάταια ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων κατεσκευασμένα εἶδωλα, ὡς Θεὸν τιμήσαντες, ταύτης τῆς αἰδίου κολάσεως ὡς αἴτιοι μισμάτων γενόμενοι προκριθῶσι· οἱ δὲ δίκαιοι τῆς ἀφθάρτου καὶ ἀνεκλείπτου βασιλείας τύχωσιν. Οἱ ἐν τῷ ἄδῃ νῦν μὲν συνέχονται, ἀλλ' οὐ τῷ αὐτῷ τόπῳ, ὡς οἱ δίκαιοι. Μία γὰρ εἰς τοῦτο τὸ χωρίον ἀπόδοσις, οὗ τῆ πύλη ἐφεστῶτα ἀρχάγγελον ἅμα στρατιᾷ πεπιστεύκαμεν, ἦν πύλην διελθόντες οἱ καταγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπὶ τὰς ψυχὰς τεταγμένων, οὐ μιᾷ ὁδῷ πορεύονται· ἀλλ' οἱ μὲν δίκαιοι εἰς δεξιὰ φωταγωγούμενοι, καὶ ὑπὸ τῶν ἐφεστῶτων κατὰ τόπον ἀγγέλων ὑμνούμενοι, ἄγονται εἰς χωρίον φωτεινὸν, ἐν ᾧ οἱ ἀπ' ἀρχῆς δίκαιοι πολιτεύονται, οὐχ ὑπ' ἀνάγκης κρατούμενοι, ἀλλὰ τῆς τῶν ὀρωμένων ἀγαθῶν θεωρίας αἰὲ ἀπολαύοντες, καὶ τῆ τῶν ἐκάστοτε καινῶν ὀρωμένων προσδοκία ἠδόμενοι, κάκεῖνα τούτων βελτίονα ἠγούμενοι, οὗ ὁ τόπος οὐ καματηφόρος γίνεται. Οὐ καύσων, οὐ κρύος, οὐ τρίβωλος ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἡ τῶν Πατέρων δικαίων ὀρωμένη ὄψις πάντοτε μειδιᾷ, ἀναμενόντων τὴν μετὰ τοῦτο τὸ χωρίον ἀνάπαυσιν, καὶ αἰώνιαν ἀναβίωσιν ἐν οὐρανῷ. Τούτῳ δὲ ὄνομα κικλήσκομεν, κόλπον Ἀβραάμ. Οἱ δὲ ἄδικοι εἰς ἀριστερὰ ἔλκονται ὑπὸ ἀγγέλων κολαστῶν, οὐκέτι ἐκουσίως πορευόμενοι, ἀλλὰ μετὰ βίας ὡς δέσμοι ἐλκόμενοι· οἷς οἱ ἐφεστῶτες ἄγγελοι, ἐπιγελῶντες διαπέμπονται, ἐπονειδίζοντες, καὶ φοβερῶ ὄμματι ἐπαπειλοῦντες, εἰς τὰ κατώτερα μέρη ὠθοῦντες, οὓς ἀγομένους ἔλκουσιν οἱ ἐφεστῶτες ἕως πλησίον τῆς γεέννης. Οἱ ἐγγίονες ὄντες, τοῦ μὲν βρασμοῦ ἀδιαλέπτως ἐπακούουσι, καὶ τοῦ τῆς θερμῆς ἀτμοῦ οὐκ ἀμοιροῦσιν· αὐτῆς δὲ τῆς ἐγγίονος ὄψεως τὴν φοβερὰν καὶ ὑπερβαλλόντως ξανθὴν θέαν τοῦ πυρὸς ὀρώντες καταπεπλήγασι, τῆ προσδοκία τῆς μελλούσης κρίσεως ἤδη κολαζόμενοι. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι τὸν τῶν δικαίων χῶρον, καὶ τοὺς δικαίους ὀρώσι, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κολαζόμενοι. Χάος γὰρ βαθὺ καὶ μέγα ἀνάμεσον ἐστήρικται, ὡς μήτε δίκαιον συμπαθήσαντα προσδέξασθαι, μήτε ἄδικον τολμήσαντα διελθεῖν. Οὗτος ὁ περὶ ἄδου λόγος, ἐν ᾧ αἱ ψυχαὶ πάντων κατέχονται μέχρι καιροῦ, ὃν ὁ Θεὸς ὥρισεν, ἀνάστασιν τότε πάντων ποιησόμενος, οὐ ψυχὰς μετενσωματῶν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ σώματα ἀνιστῶν, ἃ λελυμένα ὀρώντες, εἰ ἀπιστεῖτε, Ἑλληνες, μάθετε μὴ ἀπιστεῖν. Τὴν γὰρ ψυχὴν γενετήν καὶ ἀθάνατον ὑπὸ Θεοῦ γεγονέναι πιστεύσαντες, κατὰ τὸν Πλάτωνος λόγον, χρόνῳ, μὴ ἀπιστήσητε, ὡς καὶ τὸ σῶμα ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων γενόμενον, δύνατος ὁ Θεὸς ἀναβιώσας ἀθάνατον ποιεῖν.